СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 8 ЖОВТНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 41 VOL. CXI FRIDAY, OCTOBER 8, 2004 No. 41

Віктор Ющенко вважає, що влада скоїла замах на нього

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Австрійська клініка „Рудольфінергавс" повідомила 3 жовтня, що заява від імені керівництва клініки про безпідставність версії отруєння В. Ющенка була фальшивою. 28 вересня агентство „Ройтерс" поширило інформацію, в якій цитувалися начебто повідомлення клініки про те, що „твердження про отруєння В. Ющенка є абсолютно безпідставними з медичної точки зору". Президент клініки проф. Міхаель Цімпфер офіційно повідомив , що прес-реліз, надісланий 28 вересня до віденської редакції агенції „Ройтерс", був виготовлений за межами клініки, він не бачив та не підписував цього листа.

У прес-релізі клініки від 3 жовтня, який підписали д-р М. Цімпфер, директор клініки, та професор д-р Л. Віке зокрема говориться: „В. Ющенко перебував на обстеженні та лікуванні в стаціонарі лікарні „Рудольфінергавз" з 10 по 18 вересня 2004 року у зв'язку з гострими проявами захворювання з симптоматикою, яка стосується багатьох органів та має нейродермальну компоненту. Враховуючи останній розвиток захворювання, стосовно питання про те, що причиною цього захворювання стало отруєння, хочу повідомити та зафіксувати наступне як доповнення та уточнення повідомлення для преси від 28 вересня, яке я не підписував і не авторизував і яке апріорі може тлумачитися як виключення отруєння. На даний момент досліджується можливість існування екзогенної причини отруєння. Покищо неможливо не підтвердити, ні виключити незумисного або зумисного отруєння. Повідомлення для преси від 28 вересня згідно, з яким отруєння можна виключити, є в цьому зв'язку неправильним і спростовується цим повідомленням".

Агентство „Ройтерс" 5 жовтня подало справжню заяву клініки.

30 вересня В. Ющенко доручив передати комісії Верховної Ради, яка розслідує його можливе отруєння, всі офіційні виписки з віденської лікарні „Рудольфінергавс" про перебіг його хвороби і дозволив комісії ознайомитися з його

(Закінчення на стор. 3)

Конґрес США ухвалив спільну резолюцію про вибори в Україні

ВАШІНҐТОН. – 4 жовтня Палата представників Конгресу США одноголосно ухвалила резолюцію (H. Con. Res. 415), яка закликає уряд України запевнити проведення 31 жовтня демократичних, прозорих і чесних президентських виборів. Резолюція Палати представників нічим не мала відрізнятися від документу, схваленого в липні Сенатом, однак конгресмени вирішили внести два додатки, якими звертаються безпосередньо до Президента США. Вони вважають, що ці додатки свідчать про все глибшу стурбованість американських законодавців передвиборною ситуацією в Україні.

Резолюція Палати представників, як і резолюція Сенату, що була схвалена 22 липня, закликає українську владу запевнити прозорість виборчого процесу, вільний доступ до виборів українських та міжнародних спостерігачів, представлення у виборчих комісіях різних партій, рівний доступ до ЗМІ усіх учасників виборів та покарання порушників виборчих законів.

В першому додатку конгресмени закликають Президента Дж. Буша використати усі доступні урядові США дипломатичні та інші засоби для дотримання виборчих законів і процедур всіма українськими офіційними особами на місцевому і всенародному рівнях, їхніми представниками та всіма кандидатами і партіями як під час кампанії, так і в день голосування.

Втім, чи не більш показовим свідченням стурбованости американських законодавців можна вважати друге звернення до Президента Дж. Буша, в якому конгресмени закликають його чітко вказати урядові України, всім партіям та кандидатам, як також народові України на високий рівень уваги, який уряд Сполучених Штатів приділяє президентській кампанії в Україні, як також на те, що ця кампанія слугуватиме головним чинником у визначенні майбутніх стосунків між обома країнами.

Юрій Гільтайчук,
„Голос Америки"

Відновлення українського судноплавства на Дунаї: міти і реальність

Костянтин Грищенко,
міністер закордонних справ України

Я щойно повернувся з невеликого міста Вилкове, що знаходиться в дельті Дунаю. Раніше це місце називали „українською Венецією", і я пам'ятаю, що зовсім недавно в ньому кипіло життя, ішла жвава торгівля. Але під час цієї поїздки мені видалося, що життя покинуло це містечко – з його висушеними водоканалами, рідкісними туристами і нестачею робочих місць. І все ж таки я побачив надію в очах місцевих жителів, і ім'я цієї надії – Дунай, водний шлях до Чорного моря, який дав поштовх до розвитку Вилкового. З відновленням судноплавного водного шляху через Бистре, гирло Дунаю, український уряд прагне вдихнути життя у цей економічно відсталий район. Жителі Вилкового та їхні сусіди вітають це своєчасне рішення.

Починаючи з 1994 року, регіон Бистрого був закритий для навігації, що призвело до пригнічення місцевої економіки та зубожіння населення, оскільки достаток 250 тис. мешканців області завжди залежав від перевезення товарів. Українська дельта – домівка для п'яти торговельних портів з загальним тоннажем 20 млн. тонн на рік, з однією корабельнею та двома суднобудівними підприємствами. Дунайське судноплавство з самого початку було засноване, щоб працювати виключно в області Дунаю та Чорного моря.

За останні десять років місцева економіка зазнала різкого спаду, оскільки перевезення вантажів знизилося до чверти від попереднього рівня. Внаслідок цього різко загострилася соціяльна ситуація, зріс рівень безробіття, і люди почали залишати область.

Тепер, коли я чую від осіб з „добрими намірами", що Україна має зупинити відновлення судноплавного ходу у Бистрому, я згадую старого моряка, подібного до мертвої риби, викинуто на пустельний берег, обвітрене обличчя якого наповнилося радістю від можливости повторного відкриття водоканалу.

На жаль, ЗМІ рясніють неточною та упередженою інформацією стосовно створення каналу. Дозвольте запевнити вас, що ніякого каналу чи якихось інших штучних споруд у регіоні не будується. Україна просто розвиває природні притоки Дунаю (Бистре та Кілія), які пристосовані для судноплавства.

Впродовж 1830-1958 років цей водний шлях був судноплавним. За даними Дунайської комісії, в період 1954-1957 років щорічний вантажний товарообіг становив 800-900 тис. тон. Пізніше, до початку 1990 року, водний шлях використовувався радянською військово-морською фльотою, і лише інколи – торговельними суднами.

Поточний проєкт має дві стадії. Перша з них передбачає поглиблення дна на морській мілині, суміжній з буферною зоною біосферного заповідника, і ці роботи практично не матимуть несприятливих наслідків для навколишнього середовища. Друга стадія, запланована на 2005-2007 рр., буде проведена тільки після докладного дослідження, враховуючи і результати впливу на навколишнє середовище після здійснення першого етапу проєкту.

Україна більш ніж будь-яка інша країна дбає про стан навколишнього середовища у дельті Дунаю. Гармонізувати економічний розвиток цього регіону зі збереженням унікального природного середовища є досить серйозним викликом. Я на власні очі побачив тісний зв'язок між економікою та екологією і багатством природи. Я бачив тисячі птахів, які спокійно літали над заболоченою територією, і не було помітно, щоб роботи з поглиблення дна на цій площі їм хоч трохи заважали. Шкода, що не можна спитати їх, як вони почуваються!

Україна надзвичайно цінує природну красу цього краю. Після розгляду десяти різних варіянтів, включаючи тривалі і гарячі публічні дебати та всебічні природоохоронні наукові дослідження, теперішній проєкт був обраний з метою мінімізації можливого впливу на навколишнє середовище. Приймаючи це рішення, Україна шукала шляхів гармонізації цього проєкту з вимогами природоохоронної політики Европейського союзу та принципами стійкого розвитку.

Той факт, що відома німецька компанія „Josef Mobius Bau A.G.", яка використовує сучасні технології, що не шкодять навколишньому середовищу, була обрана головним підрядником для здійснення проєк-

(Закінчення на стор. 21)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Янукович обстоює подвійне громадянство і російську мову

МИКОЛАЇВ – 4 жовтня прем'єр-міністер України В. Янукович під час спілкування з працівниками державного підприємства „Зоря-машпроєкт" ознайомив їх з тезами своєї програми на президентських виборах, у якій з'явилися тези щодо подвійного громадянства в Україні, надання російській мові статусу офіційної, а також позабльокового статусу України. У питаннях зовнішньої політики В. Янукович наголошує на пріоритетності розвитку економічної співпраці з Російською Федерацією, створенні єдиного економічного простору та досягненні вільного переміщення товарів та послуг. Він вважає, що в Україні має бути подвійне громадянство. Державною мовою в Україні є і повинна залишитися українська, але при цьому російська мова має отримати статус офіційної і використовуватися в різних сферах життя.

Катерина Ющенко-Чумаченко подає документи на українське громадянство

КИЇВ. – Дружина кандидата у президенти України В. Ющенка – Катерина Ющенко–Чумаченко 2 жовтня заявила, що подаватиме документи для отримання громадянства України. Політичні опоненти В. Ющенка намагаються надати його дружині образ шпигунки й таким чином його дискредитувати. Батьки дружини В. Ющенка народилися й виросли в Україні: мама – в селі Літки під Києвом, батько – у селі Зайцівка на Харківщині. У роки війни вони опинилися далеко від батьківщини. Після війни вони хотіли повернутися в Україну, але в батька виявили важку форму туберкульози, вісім років він провів у закритому санаторії й не бачив свою сім'ю. Пізніше батьки на запрошення церковної громади переїхали до США, де батько працював електриком у маленькому містечку й завжди мріяв повернутися в Україну. Він похований на Лісовому кладовищі в Києві.

Порушено кримінальну справу проти Дмитра Романюка

ІВАНО–ФРАНКІВСЬК. – 4 жовтня правоохоронні органи Івано-Франківська порушили кримінальну справу за статтею кримінального кодексу України про хуліганство проти студента Дмитра Романюка, який кинув яйцем у кандидата на пост президента України, і взяли його під варту. Пізніше, на прохання В. Януковича, заарештованого звільнили, але розслідування справи триває. Прокуратура порушили ще одну кримінальну справу за статтею – „Погроза чи насильство щодо державного чи громадського діяча".

У Вірменії є площа В. Януковича

КИЇВ. – Одну з площ міста Спітак, що постраждало внаслідок землетрусу 1989 року, названо іменем Віктора Януковича. Це рішення прийнято на знак вдячности за його участь у відновленні міста після землетрусу. Вірмени добре пам'ятають, яку допомогу надали наприкінці 1980-их років постраждалим містам Україна і особисто Віктор Янукович.

США запровадили санкції проти української компанії

ЗАПОРІЖЖЯ. – 30 вересня влада США наклала карні санкції на 7 китайських компаній і на компанії в Україні, Росії, Індії, Білорусі, Північній Кореї, Еспанії за продаж військових технологій і озброєнь Іранові. До списку включено Запорізьку регіональну зовнішньоекономічну асоціяцію з України. Санкції передбачають заборону цим фірмам укладення угод з американськими офіційними структурами, одержання американської допомоги й автоматичну відмову в американських експортних ліцензіях.

Акція „Яйце - мандрівце"

КИЇВ. – Активісти кампанії „Пора" 4 жовтня провели театралізовану акцію „Яйце-мандрівце" перед будівлею Кабінету міністрів в Києві, головним змістом якої були події під час візити кандидата у президенти В. Януковича до Івано–Франківська. Дійство мало привернути увагу громадськости до образливих висловлювань на адресу яйця з боку певних посадових осіб. Акція розпочалася з того, що під стіни Кабінету міністрів принесли велике за розміром яйце, де на ньому вже чекав гурт молодих людей з плакатами „Яйце – не тупе!", „Якому прем'єрові яйця заважають?!", „Почни з яйця – дійдеш до кінця!", „Шок від яйця – курям на сміх!!!". *Фото УНІАН*

НБУ встановлюватиме курс гривні за щоденним курсом евро

КИЇВ. – Національний банк України повідомив 1 жовтня, що офіційний курс гривні до неконвертованих валют в Україні буде встановлюватися з урахуванням щоденного курсу евро, який визначає Европейський центральний банк. Раніше банк встановлював курс гривні до неконвертованих валют, виходячи з коливань курсу американського доляра. На думку експертів, прив'язка гривні до евро є своєчасною і позитивною реакцією на зміцнення цієї валюти. Інші фінансисти підкреслюють, що разом із запровадженням прив'язки гривні до евро Нацбанк України залишив гривню прив'язаною до американського доляра, тому тепер курс гривні буде вільно коливатися залежно від ситуації на світових фінансових і фондових ринках.

В Іраку загинув український підполковник

БАГДАД. – 29 вересня внаслідок дорожньо-транспортної пригоди загинув командир 73-го окремого механізованого батальйону 7-ої окремої механізованої бригади зі складу міжнародних стабілізаційних сил в Іраку підполковник Олег Тихонов. Ще двоє українських військових – командир 63-го окремого механізованого батальйону полковник Володимир Кравченко і майор Георгій Рогожин поранені. Надзвичайна пригода сталася під час об'їзду бльок-постів та спостережних пунктів, коли в результаті порушення правил водіння автомобіль, в якому знаходились військові, перекинувся.

Росія закрила повітряний простір для українських літаків

КИЇВ. – Росія 30 вересня закрила повітряний простір для українських авіокомпаній, що мають борги перед нею, але ніяк не паралізує пасажиропотік і не скоротить кількости авіорейсів до цієї країни. Жодна з авіокомпаній, що заборгували Росії, вже давно до цієї країни не літає. Велика частина заборгованости – 4.5 млн. дол. – припадає на компанію „Авіалінії України", яка на сьогодні є банкрутом. Інші 500 тис. дол. заборгували 5-6 українських авіокомпаній, що також не здійснюють летів до Росії.

Меценат вклав у бібліотеку „Могилянки" мільйон долярів

КИЇВ. – Відомий меценат Омелян Антонович виділив 30 вересня один мільйон долярів на реконструкцію бакалаврської бібліотеки Національного університету „Києво-Могилянська академія". Приміщення бакалаврської бібліотеки – пам'ятка архітектури XIX сторіччя, потребує значних коштів на ремонт, реставрацію та сучасне устаткування. Плянується, що це буде не просто бібліотека, а сучасний інформаційний центр з широким набором послуг для користувачів, який забезпечуватиме швидкий доступ до потрібної інформації в будь-якій частині світу. Загальна вартість проєкту становить 8.6 млн. гривень. .

Вшанували пам'ять М. Грушевського

ЛЬВІВ – 29 вересня з покладання квітів до пам'ятника Михайлові Грушевському в обласному центрі розпочались урочистості, присвячені 138-ій річниці з дня народження першого Президента незалежної України і 110-ій річниці його переїзду з Києва до Львова, де він жив і творив близько двох десятиліть. У львівській оселі видатного вченого, політичного діяча і фундатора національної держави, в якій нині діє меморіяльний музей, продовжились святкові заходи. Тут відкрилась міжнародна наукова конференція „Сучасне грушевськознавство. Проблемні питання, стратегічні напрямки, наукові вирішення, творчі здобутки". У рамках урочистостей відбулася презентація виставки „Життєпис Михайла Грушевського у світлинах", яка стала результатом співпраці львів'ян і їхніх київських колег, та представлення ювілейних реклямних видань і пам'ятної медалі.

Підземний музей Трипільської культури

ТЕРНОПІЛЬ. – Перший і єдиний у світі підземний музей трипільської культури відкрився 5 жовтня у печері „Вертеба", неподалік селища Більче-Золоте, Борщівського району Тернопільської области. Саме у „Вертебі" понад 5 тис. років тому трипільці облаштували стоянку та місце для проведення релігійних обрядів. У печері довжиною 8 км обладнано кілометровий маршрут, на якому туристи зможуть побачити місце розкопувань, керамічний посуд, діораму, яка розповідає про життя трипільців. За кількістю знахідок „Вертебу" називають „Наддністрянською Помпеєю": сто років тому звідси до Краківської академії було привезено майже 60 скринь з цінними історичними знахідками. Однак археологи досі натрапляють у печері на керамічні уламки, вироби з міді та кістки часів неоліту, які становитимуть колекцію музею.

Подорожчали м'ясо-молочні продукти

КИЇВ. – В Україні за минулий тиждень ціни на м'ясо-молочні продукти зросли в середньому на 15 відс., а у Львівській області за той самий період – на 25 відс. Наприкінці минулого тижня штаб кандидата в президенти прем'єр-міністра В. Януковича заявив, що в Україні немає підстав для підвищення цін на харчі. Кабінет міністрів з вересня підвищив розмір мінімальної пенсії до рівня прожиткового мінімуму, встановленого у 2004 році для непрацездатних громадян на рівні 284.6 гривні на місяць. Уряд заперечує, що це рішення може спричинити ріст інфляції.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Візита міністра закордонних справ України К. Грищенка до США

27 вересня Міністер закордонних справ України К. Грищенко серед нагороджених в Українському Інституті Америки.
Фото: Максим Пизюр/ Brama.com

НЮ-ЙОРК. – 27 вересня на загальних дебатах в рамках відкриття 59-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН виступив міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко. У його виступі була викладена позиція України з найактуальніших світових проблем сучасности, а також бачення ролі і пріоритетних завдань ООН у сучасній системі міжнародних взаємин. „Головним пріоритетом для ООН є боротьба з тероризмом, – наголосив у своєму виступі К. Грищенко. – Для того, щоб попередити терористичні атаки та викорінити причини тероризму, ООН має сприяти ширшому порозумінню і навіть глькобальному зближенню між різними цивілізаціями та релігіями. Існують універсальні цінності миру та безпеки, які є наріжним каменем ООН та які можуть слугувати основою нової атмосфери толерантності у світі".

Міністер зупинився на активній участі України у Стабілізаційних силах в Іраку, підкреслив нагальну необхідність зміцнення ООН як ключового інструменту гарантування міжнародного миру і безпеки. К. Грищенко привернув увагу учасників дебатів до проблеми подолання ВІЛ/СНІД і підкреслив, що Україна підтримує ініціятиву стосовно проведення зустрічі високого рівня для розгляду стану зобов'язань щодо ВІЛ/СНІДу.

Україна започаткувала активну кампанію у засобах масової інформації з залученням усіх соціяльних груп та готова очолити регіональний рух у сфері запобігання ВІЛ/СНІДу.

Особливе занепокоєння у виступі було висловлено торгівлею людьми. К. Грищенко наголосив, що боротьба проти цього явища повинна бути одним з головних завдань ООН. З огляду на наближення 60-ої річниці Чорнобильської катастрофи К. Грищенко повідомив про ініціятиву України щодо проведення в рамках 60-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН навесні 2006 року спеціяльного пленарного засідання зі вшанування жертв цієї найбільшої в історії людства техногенної аварії.

Посол Валерій Кучинський головує 4 жовтня на засіданні Третього комітету Генеральної Асамблеї ООН

29 вересня К. Грищенко зустрівся в Українському Інституті Америки з представниками української громади в США, виступив з промовою і вручив групі активних діячів почесні грамоти Міністерства закордонних справ за активну участь у розбудові Української державности та особистий внесок у розвиток українсько-американських взаємин.

На 59-ій сесії Генеральної Асамблеї ООН 4 жовтня, після завершення загальних дебатів, розпочали працю головні комітети. Пріоритетне значення делегація України приділяє забезпеченню праці Третього комітету Генеральної Асамблеї ООН, що розглядає соціяльні та гуманітарні питання та питання прав людини, головою якого цього року обрано Постійного представника України при ООН, Посла Валерія Кучинського. На порядок денний Комітету винесено понад 20 питань та 70 резолюцій щодо захисту прав людини, забезпечення прав національних меншин, проблем біженців, боротьби зі злочинністю, гендерної рівности тощо. У його праці візьмуть участь близько 20 доповідачів та керівників спеціялізованих установ системи ООН у гуманітарній та соціяльній галузях, а також у сфері прав людини. Відкриваючи засідання, Посол В.Кучинський подякував делегаціям за підтримку кандидатури України на посаду голови Комітету, що свідчить про визнання активної і конструктивної позиції України в Об'єднаних Націях в цілому та в рамках Третього комітету Генеральної асамблеї зокрема. Український дипломат також висловив сподівання, що, незважаючи на традиційно напружений характер роботи Комітету, делегації конструктивно співпрацюватимуть під час розгляду питань порядку денного.

Постійне представництво України при ООН

Віктор Ющенко...

(Закінчення зі стор. 1)

медичною карткою у Києві. В. Ющенко відчув себе погано 6 вересня. Кілька днів він перебував під спостереженням українських лікарів, а потім з 10 по 18 вересня лікувався в клініці „Рудольфінергавз". Австрійські лікарі вважають, що їхній висновок про стан здоров'я В. Ющенка міг бути перекручений, і це ставить під загрозу репутацію і професіоналізм персоналу клініки, тому керівництво вирішило провести спеціяльну пресову конференцію.

Ознайомившись з висновками обстеження в Австрії, керівництво виборчої кампанії В. Ющенка дійшло висновку про можливу спробу отруєння. Юрій Костенко, провідник Української народної партії, яка входить до бльоку „Наша Україна", заявив, що В. Ющенка отруїли рициною. При цьому Ю. Костенко сказав, що штабові В. Ющенка вже відомо, як це сталося і хто за цим стоїть. Раніше пресовий секретар В. Ющенка повідомила, що перед отруєнням відбулася зустріч В. Ющенка з головою СБУ І. Смешком і його першим заступником В. Сацюком, на якій обговорювалася „небезпечна тенденція втручання силових структур у політичну боротьбу". І. Смешко цю інформацію підтвердив.

У медичному висновку зокрема йдеться, що В. Ющенко був прийнятий 10 вересня на стаціонар клініки „Рудольфінергавс" з гострим захворюванням, де йому було встановлено діягнозу „гострий панкреатит" з ускладненнями, викликаними отруєнням токсинами. „Негативний загальний та аліментарний стан спричинений ймовірно як важкою вірусною інфекцією, так і, можливо, хемічними субстанціями, які зазвичай не входять до складу харчових продуктів", зазначається у медичному висновкові.

„Діягноза, з якою пацієнт прибув, не підтвердилася, тим самим передбачені заходи лікування, як, наприклад, знеболення та переливання крові, з медичної точки зору були неадекватними і могли б погіршити подальше протікання основного захворювання протягом наступних 24-72 годин настільки, що ризик летального результату зріс би до 80 відс. При такого роду захворюваннях пацієнти, як правило, підлягають багаторазовим хірургічним операціям з стаціонарним перебуванням в лікарні протягом від декількох тижнів до декількох місяців", зауважили австрійські лікарі у медичному висновку.

З повним текстом медичного висновку В. Ющенка можна ознайомитися на його персональному сайті: www.yuschenko.com.ua.

21 вересня Генеральна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом отруєння В. Ющенка, доручивши її розслідування слідчому з особливо важливих справ. Пізніше справа була передана в СБУ.

Після першого повернення до України В. Ющенко з трибуни Верховної Ради 21 вересня заявив, що саме влада вчинила замах на його життя. 30 вересня В. Ющенко відбув до Відня, до клініки „Рудольфінергавс". За словами його пресового секретаря Ірини Геращенко, лікарі, які обстежували В. Ющенка, після результатів останніх аналіз наполягали на кількаденному стаціонарному лікуванні в клініці.

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Перші теледебати у США виграв Дж. Кері

МАЯМІ, Фльорида. –Увечорі 30 вересня відбулися перші телевізійні дебати між двома основними претендентами на посаду президента США – нинішнім главою Білого Дому, кандидатом від Республіканської партії Джорджем Бушем і кандидатом від Демократичної партії Джоном Кері. Діялог проходив у будинку університету міста Маямі. Кандидати на посаду президента виклали виборцям свою точку зору з питань зовнішньої політики і внутрішньої безпеки США. Як засвідчують перші опитування громадської думки, з перевагою від 9 до 85 відсотків голосів дебати виграв Джон Кері. В цілому за перемогу демократа Дж. Кері проголосувало 45 відсотків респондентів, а за Буша – 36 відсотків, ще 17 відсотків опитаних вважають, що теледебати закінчились нічиєю. Дослідження показало, що 48 відсотків американських виборців заявили, що не хочуть переобрання нинішнього глави Білого дому на другий термін і лише 46 відсотків повідомили, що хочуть знову бачити його главою держави. Сенатор Дж. Кері під час дебатів наголосив на тому, що головна помилка Дж. Буша – це початок війни в Іраку, яка відштовхнула багатьох союзників Америки. Внаслідок цього основні витрати на ведення війни і втрати серед війська припадають на американців. У відповідь Президент Дж. Буш заявив, що непослідовна політика кандидата від демократів може підірвати моральний дух американських вояків та їхніх союзників в Іраку. Дж. Буш підкреслив що початок війни в Іраку був пріоритетом зовнішньої політики Америки у боротьбі з тероризмом, бо саме в Іраку терористи з різних країн намагаються поставити Америку на коліна. Наступні телевізійні дебати призначені на сьогодні, 8 жовтня, і середу, 13 жовтня. Вибори Президента США відбудуться 2 листопада.

Абхазія вибирає президента

СУХУМІ, Абхазія. – В неділю, 3 жовтня, в Абхазії, яка 11 років тому незаконно проголосила незалежність від Грузії, відбулися перші президентські вибори. За попередніми повідомленнями, в них взяли участь близько половини з 121 тис. виборців території. За посаду президента, яку від 1993 року займає Владислав Ардзінба, змагалися 5 кандидатів: генеральний директор державної компанії „Чорноморенерго" Сергій Багапш колишній прем'єр-міністр республіки Анрі Джергенія, провідник Народної партії Якуб Лакоба, прем'єр-міністр Абхазії Раулі Хаджимба і колишній міністр закордонних справ території Сергій Шамба. Головна боротьба точилася між Р. Хаджимбою та Сергієм Багапшем. Преса підкреслює, що багато абхазців вважають ці вибори можливістю досягти поступу після десятиліття економічної бльокади й занепаду. Тим часом президент Грузії Михаїл Саакашвілі назвав вибори в Абхазії незаконними: „Я не думаю, що будь-хто у світі може примиритися з етнічним чищенням, коли людей виганяли з їхніх домівок і багатьох вбили. Якщо вибори проводяться без усіх тих людей, то не можуть вважатися законними". Організація з безпеки і співпраці в Европі (ОБСЄ) також стурбована перебігом президентських виборів в Абхазії і вважає їх „нелегітимними і неприйнятними". З такою заявою виступив чинний голова ОБСЄ, глава зовнішньополітичного відомства Болгарії Соломон Пасі. „ОБСЄ підтримує територіяльну цілісність Грузії і не визнає незалежности Абхазії, як і вибори, що відбулися 3 жовтня", - сказав він і додав, що позиція ОБСЄ, як і раніше, полягає у підтримці переговорного процесу для вирішення грузино-абхазького конфлікту під егідою ООН.

Незабаром почнеться суд над С. Гусейном

САМАРРА, Ірак. – В ніч на 1 жовтня в іракському місті Самарра розпочалася найбільша за весь час перебування коаліційних сил антитерористична операція. У ній брали участь кілька тисяч американських військових і вояків іракської армії, їх підтримували броневики й літаки. За оцінками командування коаліції, у цьому місті зосереджено близько 2 тисяч повстанців, у тому числі 250 чужоземців. За час операції було завдано удару по району Джубейлія, де, як передбачається, переховуються бойовики. Крім того, було звільнено громадянина Туреччини, співробітника будівельної компанії „Яхлін Кайя", захопленого раніше бойовиками. Через бої у місті загинуло, щонайменше, 94 особи. Крім того, тривають бої у східніх районах Фаллуджи і передмісті Багдаду Садр-Сіти. Представник міністерства юстиції Іраку Нурі Абдеррахім заявив, що суд над колишнім президентом Іраку Саддамом Хусейном й 11 його найближчими помічниками розпочнеться в середині жовтня. При цьому Хусейн постане перед судом останнім з 12 колишніх іракських керівників. Суд над С. Хусейном і його сподвижниками буде закритим. Тим часом прибічники колишнього диктатора активізують підривні дії. 30 вересня у передмісті Багдаду аль-Амель було підірвано два автомобілі, коли повз них проїжджала варта американських військових. Загинула, щонайменше, 41 особа, понад 140 осіб одержали поранення. Того ж дня було скоєно замах на начальника поліції іракського міста Талафар на півночі країни. Бойовики намагалися вбити його, підірвавши автомобіль. Начальник поліції не постраждав, однак загинуло четверо перехожих, ще 16 осіб були поранені. Також 30 вересня терорист-смертник задіяв вибуховий пристрій, закладений в автомобілі біля в'язниці „Абу-Ґрейб". Загинуло двоє осіб, ще 60 осіб, серед яких є чотири вояки армії США, одержали поранення. А „Ісламська армія Іраку" повідомила, що захопила в заручники 10 осіб, серед яких двоє громадян Лівану, дві жінки з Індонезії й шестеро іракців. Усі вони працювали в Іраку за контрактом з компанією, яка виготовляє електроустаткування. В ніч на 1 жовтня американська авіяція у межах операції зі знищення мережі міжнародного терориста Абу Мусаба аль-Заркаві знову піддала ударові житловий квартал іракського міста Фаллуджа. Ціллю нападу був будинок, у якому перебували терористи.

П. Бремер: США помилилися щодо післявоєнного Іраку

ВАШІНҐТОН. – Колишній американський адміністратор в Іраку Пол Бремер заявив, що Сполучені Штати мали замало сухопутних військ на початку вторгнення до тієї країни. Наслідком цього стало поширення мародерства, що створило атмосферу беззаконня. В коментарі, вміщеному в газеті „Вашінгтон Пост", Пол Бремер каже, що американські пляни щодо повоєнного Іраку були помилковими, бо вони неправильно спрогнозували розвиток подій після повалення Саддама Хусейна. П. Бремер говорить, що американці переважно готувалися до гуманітарних операцій і вирішення проблеми біженців, не сподіваючись кривавого повстання, яке розпочали добре озброєні угрупування. Він, однак, наголосив, що цілком підтримує пляни адміністрації Дж. Буша щодо ефективного вишколу іракських сил безпеки, а також – стратегію щодо Іраку загалом.

Тайфун наробив лиха

ТОКІО. – 29 вересня південною частиною Японії пролетів потужний тайфун „Меарі". Швидкість вітру в його епіцентрі становила 82,8 кілометра на годину. Внаслідок удару стихії на острові Кюсю загинуло, щонайменше, 12 осіб, 15 осіб зникли безвісти, ще 52 особи отримали поранення. Сильні дощі привели в деяких префектурах до зсувів ґрунту, що зруйнували кілька будинків.

За матеріялами ЗМІ

УКРада закликає підтримати законопроєкт, запропонований конґресменом Д. Роербахером

4 жовтня спільна резолюція Конгресу США (H.Con. Res. 415) була прийнята (див. стор. 1) одноголосно. Резолюція закликає Уряд України провести чесні вибори. Але також нещодавно конгресмен Д. Роербахер (Республіканець-Каліф.) подав також до розгляду в Палаті Представників новий проєкт закону (H. R. 5102) про боротьбу з корупцією в Україні. Нижче подаємо заяву УКРади з цього приводу.

Вже від довшого часу ми, українські американці, безпорадно спостерігаємо, як деякі високопосадові члени Уряду України і впливові олігархи, маючи тісний зв'язок з Урядом України, безкарно переступають усі закони. Зараз ці особи роблять все, щоб перешкодити чесним і демократичним виборам 31 жовтня цього року в Україні. Ми бачимо також, як члени Уряду США, не зважаючи на наш протест, карають ціле населення України за вчинки поодиноких урядових осіб.

Зараз вперше від відродження незалежної України, ми, українські американці, маємо надзвичайну нагоду допомогти Урядові США у впровадженні дієвої політики щодо України і покарати тих осіб в Україні, що перешкоджають Україні стати на політичний, економічний законоправний шлях, який може привести до повної демократії. Як ми можемо це осягнути? Треба звернутися до наших представників у Конгресі, щоб вони прийняли закон, запропонований каліфорнійським конґресменом Дейном Роербахером 5 вересня 2004 року. „H. R. 5102" під заголовком: „Демократія України і чесні вибори 2004 р.". В законопроєкті говориться, що треба заохотити працівників України до „поширення демократії, до вільних, чесних і прозорих виборів і поваги до людських прав і законів в Україні". У додатку закон говорить, що американський Конгрес підтримує „одиниці і організації в Україні, які обстоюють включення України в демократичну спільноту Европи".

Текст закону, запропонованого Д. Рорбахером, передбачає, що кожний державний урядовець України і кожен інший, котрий „особисто займається політичною активністю, яка не відповідає міжнародним законам людських прав про вільні та прозорі виборчі закони" не матиме права отримати в'їзну візу до США. Ця заборона торкається також малолітніх дітей даної особи чи урядника. Українські олігархи вважають, що вони можуть переступати закони безкарно, як досі це їм вдавалося. Однак закон „H.R. 5102" дає поважні причини не допустити подібних осіб до відвідування США і придбання тут маєтків (яких пересічний українець не має) чи висилання до США на студії своїх дітей.

Існує поважна можливість, що при наших спільних зусиллях цей проєкт може набути чинности як не цього року, то в наступному, вже в новому Конгресі. Якщо ми зберемо відповідну кількість прихильних голосів, буде можливе щось зробити вже тепер. Конгресмен Д. Роербахер будує цей проєкт на підставі успішного закону, що його підписано 21 грудня 2001 року у справі Зімбабве. Також 27 вересня 2004 року Уряд США впровадив подібні застереження відносно в'їзних віз з Білорусі.

Навіть тепер, коли вибори в Україні відбудуться вже за місяць, можливість такого закону у відношенні до „вибраних" громадян України може змусити певних діячів України подумати двічі, що вони роблять. Цей проєкт закону не є лише „теоретичним" підходом до проблеми, але законом із „зубами", тобто з відомими наслідками. Прохаємо негайно дзвонити, писати або посилати електронною поштою до вашого представника в американському Конґресі на підтримку закону „H.R. 5102". Україна потребує вашої помочі!

Ігор Ґавдяк,
президент УАКРади
28 вересня 2004 р.

Боротьба за друге крісло

Телевізійні дебати у Маямі на Фльориді 30 вересня між Президентом Джорджем Бушем, який кандидує на другу президентську каденцію від Республіканської партії, і кандидатом від Демократичної партії Джаном Кері викликали зливу зацікавлених коментарів та інтерпретацій (див. також нашу стор. 4), оскільки головною темою була зовнішня політика США і питання безпеки, зокрема у зв'язку з подіями в Іраку. Меншою мірою американська преса помітила якраз те, що хвилює наших читачів – позиція обох кандидатів щодо Росії і її все помітнішого схилення до автократизму і поновного підпорядкування Москві колишніх совєтських республік. І саме в цьому аспекті і Дж. Буш, і Дж. Кері, як виглядає, усвідомлюють, що демократія в Росії, а отже і в її сусідів, перебуває під загрозою. Ця тема, на жаль, випала з поля зору кандидатів на посаду віце-президента Ричарда Чейні і Джона Едвардса. Нижче пропонуємо відгук Анатолія Гороховського на дебати між ними, котрі відбулися у вівторок, 5 жовтня, в Клівленді, Огайо.

В одній з заль Капітолію є галерія скульптурних погрудь віце-президентів США, яка була заснована ще у 1886 році. 14 разів віце-президенти ставали президентами, 9 разів вони заступали президентів, які пішли з життя чи у відставку. Наприклад, Гарі Труман заступив померлого Франкліна Делано Рузвельта, Лінкольн Джансон – вбитого Джана Кенеді, а Джеральд Форд – Ричарда Ніксона, який змушений був зрезиґнувати.

Віце-президент – друга за важливістю посада в системі виконавчої влади США. Головний його обов'язок– керувати країною, коли діючий президент стає неспроможним робити це. Перший раз таке трапилося 29 червня 2002 року, коли віце-президент Р. Чейні дві години виконував обов'язки Президента Джорджа Буша, якому робили операцію і він перебував під наркозою.

Вимоги до віце-президента такі ж, як і до президента. Він повинен бути громадяним США, йому повинно бути не менше 35 років і зобов'язаний прожити на території країни впродовж 14 років. Щоб вороги не змогли знищити одночасно двох керівників країни, президент і віце-президент живуть в різних місцях, не їздять в одному авті чи літаку.

Біографії багатьох віце-президентів були різноманітними. Один з них був найбагатшим банкіром свого часу, інший підтримував політику рабовласників півдня під час Громадянської війни і очолив армію Конфедератів в їхньому поході на Вашінгтон, ще один отримав Нобелівську нагороду. Два віце-президенти зрезиґнували зі своєї посади, семеро померли при виконанні своїх обов'язків.

А тепер – про віце-президента Ричарда Чейні та кандидата від Демократичної партії на цю посаду Джана Едвардса. Деякі аналітики вважають Р. Чейні наймогутнішнім віце-президентом за всю історію США. Він отримав освіту в Єльському університеті і в університеті штату Висконсин. Починаючи з 1968 року, молодий спеціаліст працював на різних урядових посадах у Вашінгтоні. В 1970 році Р. Чейні був призначений заступником консультанта Білого Дому, а через чотири роки став помічником Президента і керівником апарату Білого Дому. Тоді він мав 34 роки. Ще через 9 років Р. Чейні обрали до Конгресу. В 1989 році сенатор залишає Конгрес і стає секретарем Департаменту оборони в кабінеті Дж. Буша-старшого. За успішну операцію, яка отримала назву „Буря в пустелі" (перша війна з Іраком) Р. Чейні був нагороджений „Медалею Свободи" – найвищою громадянською відзнакою. Нарешті Дж. Буш-мол. запропонував Р. Чейні стати віце-президентом.

Джан Едварс належить до ліберального крила Демократичної партії. Він народився в дуже бідній родині, батько його працював на текстильній фабриці, а мати – на пошті. Джан першим зі свого роду закінчив коледж і продовжив навчання в університеті Чепіл-Гілу та в університеті Північної Каролайни. Одержавши юридичну освіту, Джан почав працювати адвокатом, захищаючи інтереси приватних осіб, які потерпіли від великих компаній і представників влади.

Дж. Едвардс написав книжку під назвою „Чотири процеси", в якій розповів про найзначніші в його адвокатській практиці справи.

В 1988 році адвокат зайнявся політикою і був обраний до Сенату. Там став членом Комітету з розвідки і Юридичного комітету. В Сенаті молодий депутат був одним з творців закону про захист пацієнтів. Д. Едвардс схвалив рішення Дж. Буша про початок дій в Іраку, але пізніше критикував адміністрацію США за прорахунки.

У вересні 2003 року сенатор від штату Північна Каролайна Дж. Едвардс заявив, що буде боротися за посаду президента США, однак через 8 місяців зняв свою кандидатуру і прийняв пропозицію Джана Кері стати віце-президентом.

Й ось вівторок, 5 жовтня, 9-та година вечора за часом Східного узбережжя США. На сцені Клівлендського університету – віце-президент Ричард Чейні, сенатор-демократ, кандидат на посаду віце-президента Джан Едвардс та ведуча цієї зустрічі Ґлен Альфільд – журналістка телевізійної компанії „Сі-Бі-Ес".

І знову розмова почалася з питання, яке сьогодні хвилює не тільки американський народ, але всіх учасників країн каоліції, війська яких перебувають в Іраку і ведуть там бойові дії. Дж. Едвардс звинуватив Президента Дж. Буша і його адміністрацію в тому, що вони серйозно помиляються в справі ведення війни в Іраку. Зокрема він сказав, що командування американських військ в Афганістані доручило спіймати надхненника терористичних акцій афганським командирам, які були в тісних контактах з бен-Ладеном, і тому досі ця акція є безуспішною.

Р. Чейні виглядав втомленим, не завжди чітко відповідав на запитання ведучої програми, не міг переконливо пояснити пляни адміністрації Дж. Буша щодо завершення війни в Іраку. Коли ведуча зауважила, що в Клівленді – 30 відсотків безробітних, життєвий рівень місцевого населення вкрай низький, і запитала віце-президента, чи знає він про цей стан, він довго говорив, однак конкретної відповіді не зміг дати.

Все ж деякі спостерігачі схильні вважати, що теледебати в Клівленді виглядають глибшими, конкретнішими, ніж поєдинок Дж. Буша і Дж. Кері.

Редакційна стаття німецької газети „Der Spiegel", за середу, 6 жовтня, присвячена теледебатам, вважає, що Джан Едвардс виграв дебати з великою перевагою.

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY 1873 2003 НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Соціяльний капітал

Марта Б. Трофименко

Пристосовані ґльобалізаційні процеси продовжують інтеґрувати світову економіку і політику, спричинюють зміни економічних систем менших і слабших країн, а рівночасно вносять зміни у сфери їхнього суспільного і культурного життя. Це, у свою чергу, творить замішання у міжнародних державних стосунках та у взаєминах різного роду недержавних організацій, включно з академічними інституціями. В Організації Об'єднаних Націй остерігають, що цілі суспільства можуть опинитися на маргінесі світового економічного, політичного і культурного життя.

Коли суттю і головною ціллю ґльобалізації є швидкий і якнайменше контрольований світообіг капіталу задля зручного охоплення всіх можливих ринків, то суттю реакції і відпорности на непогамовані ґльобальні фінансові сили, що пролітають світом, неначе „електронне стадо", як це називає Томас Л. Фрідман з газети „Ню-Йорк Таймс", є посилення іншого роду капіталу: капіталу соціяльного. Так думає сьогодні багато економістів, політологів, соціологів і правників.

Хоча багато відомих соціологів досліджувало це явище у міжособових стосунках, та, мабуть, найпопулярнішим і загально знаним, хоч дещо контроверсійним, пропонентом важливости соціяльного капіталу для громади і суспільства є американський політолог, професор Роберт Д. Патнам (Robert D. Patnam „Making Democracy Work", 1993 р. і „Bowling Alone", 1995 р.).

Що таке „соціяльний капітал"?

Немає однієї, загальноприйнятої дефініції. Словник „Соціологія: короткий енциклопедичний словник" під редакцією В. І. Воловича (Київ, 1998), пояснює, що „соціяльний капітал" – це „персональна мережа (еґомережа) безпосередніх стосунків індивіда (актора), що виступає як соціяльний контекст його дій, визначає міру його інтеґрації в соціяльне середовище, суспільство і забезпечує доступ до необхідних ресурсів життєдіяльности". Далі, згадавши різні теоретичні концепції соціяльного капіталу, словник подає, як спільну всім теоріям, гіпотезу: „Індивіди створюють і змінюють свої еґомережі для того, щоб збільшувати свій 'С.к.', який допомагає їм пристосуватися до умов, що швидко змінюються".

Деякі західні соціологи далі обстоюють погляд, що соціяльний капітал належить тільки поодиноким індивідам, але думка, що соціяльний капітал є власністю угрупувань, спільнот, громад і організацій, переважає. Ця концепція соціяльного капіталу застосовується активно в інших науках, наприклад, в інституційній економіці, де спільні зусилля визначають дію. Вона також є підставою теорії Патнама про нездарність і розхитаність суспільства, в якому бракує суспільного капіталу.

Міжнародний Валютний Фонд (МВФ) звертає особливу увагу на вартість соціяльного капіталу. На конференції МВФ в 1999 році професор Френсис Фукуяма виголосив головну доповідь і подав таку дефініцію: „Соціяльний капітал – це прийнята неформальна норма, яка сприяє співпраці двох або більше осіб". Очевидно, для кращого зрозуміння, мусів дати пояснення. На його думку, це широкий діяпазон таких норм, починаючи від взаємности між двома друзями „ген аж догори до комплексних і старанно розроблених та проголошених доктрин, таких, як християнство чи конфуціянізм". Цікаво, що, на думку Фукуями, ґльобалізація є одним із джерел соціяльного капіталу, мимо того, що він каже: „Всі знають, як ґльобалізація нищить місцеві культури і загрожує довготривалим традиціям". Він продовжує, одначе: „Але вона залишає нові ідеї, навички, способи дії...".

Беручи все це до уваги, можемо розпізнати певні властивості, присутність яких у громадських взаєминах показує, що дана громада (чи ціле суспільство) посідає меншу чи більшу кількість соціяльного капіталу, який нагромадили члени. Основними тут уважають довір'я, обопільність зобов'язань і взаємність. Науковці багатьох дисциплін погоджуються з соціологами та економістами, що ці атрибути є вартісними ресурсами, які служать і одиницям, і їхній громаді для осягнення особистих користей і спільних користей для громади та загального, ширшого суспільства. Справжній брак таких ресурсів також дається легко завважити. Громади і громадські одиниці, як, наприклад, родини (сім'ї), яким видимо їх бракує, часто стають нездатними до успішного функціонування.

Кількість і якість соціяльного

(Закінчення на стор. 17)

Про автора: ***Марта Б. Трофименко – юрист, адвокат, член Онтарійської Адвокатської Палати, колишній викладач Делаварського університету, дослідник проблеми „Право і суспільство". Керівник Секції суспільних наук НТШ-А.***

Вищір шовінізму

Яйце, яке кинув у кандидата в президенти України 17-літній Дмитро Романюк, раптом висвітлило досі менш відому сторону світогляду потерпілого. В. Янукович спершу розгублено помацав рукою яєшню на одязі, потім вирішив знепритомніти і впасти долі, а коли очуняв в реанімації, то найперше заявив, що український націоналізм є величезним злом для держави. У штабі В. Януковича намагалися спростувати цю заяву поясненням, що прем'єр досі жив на Донбасі, де вживають російську мову, а тому в Івано-Франківську, де звучить переважно українська, йому не тільки студент з яйцем, а й усі видалися „націоналістами". Це пояснення не підтвердилося дальшими подіями, тому що штаб прем'єр-міністра негайно розгорнув кампанію гасел, які звинувачують В. Ющенка у зв'язках з націоналістичними екстремістами. Під впливом кинутого „націоналістом" яйця В. Янукович 4 жовтня у Миколаєві заявив про зміни у своїй програмі на користь подвійного громадянства в Україні і надання російській мові статусу офіційної.

У впливовій англомовній газеті „International Herald Tribune", що видається в Парижі, В. Янукович 30 вересня написав: „Під час розгляду питання про членство України в ЕС необхідно взяти до уваги економічне співробітництво моєї країни з Росією. Наш сусід – це наш друг, а також найбільший торговельний партнер".

Насправді В. Янукович тільки „озвучив" те, що діється в перевиборних грищах Росії на теренах України. Російський політолог і публіцист, директор Московського центру стратегічних досліджень Андрій Піонтковський 4 жовтня заявив, що висвітлення президентських виборів в Україні на російських телеканалах ведеться в стилі морального знищення одного з кандидатів. Він сказав: „Це навіть не радянський стиль. Це новий, дуже оригінальний стиль російських політтехнологів, які творчо об'єднали кращі досягнення заходів КГБ і американський політтехнологічний інструментарій та іміджеві ходи". За його словами, Москва намагається накинути думку про те, що йдеться про захист найважливіших зовнішньополітичних інтересів Росії в Україні.

Вибори подаються як останній бій Добра і Зла, в якому б'ються проамериканський кандидат В. Ющенко і проросійський В. Янукович, а для Росії перемога В. Ющенка є смертельною небезпекою, бо тоді США на чолі з дружиною В. Ющенка будуть вже біля воріт Росії.

А. Піонтковський також зазначив, що заява В. Януковича в реанімації, що націоналізм є злом – це одна з примітивних передвиборчих технологій, розроблених спеціялістами з Москви. Російські політтехнологи підкидають українському суспільству штучні проблеми з далекого минулого і вкладають рецепти їх подолання у вуста своїх високопоставлених клієнтів. Сьогоднішній російський вплив на українські вибори став більш технологічним та багатовимірним. Незважаючи на те, що „Україна не Росія", як писав Л. Кучма в однойменній книзі, український контекст широко вписується в зовнішньополітичні російські проєкти, такі, наприклад, як Єдиний економічний простір чи помітно активізована протягом року співпраця в рамках СНД.

В ході політичних баталій трапляється, що хтось кидає яйцем у політика. Недавно в Конотопі влучили яйцем в Юлію Тимошенко, але вона тільки сказала: „Не маю часу на витівки провокаторів, працюймо далі". Коли в часі перевиборчої кампанії в Каліфорнії хтось жбурнув яйцем в Арнольда Шварценегера, той запитав: „А де ж бейкон до цієї яєшні?" В Івано-Франківську яйце, влучене в В. Януковича, відкрило сутність цього кандидата: усі побачили відвертий вищір шовінізму, заквашеного на застарілих радянських мітах про те, що українською мовою говорять тільки націоналісти. Сталося так, що маленьке яйце відкрило велику проблему в свідомості провладного кандидата.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-0904) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax (973) 644-9510, UNA Fax (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор — Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про проблему українських дітей

Розуміється, побачивши такий заголовок читачі відразу запитуватимуть себе, які ж це проблеми мають наші діти, що про них пише О-КА.

А тут тим часом ідеться про іншу „проблему", на яку, однак, О-КА ніяк не могла підшукати краще окреслення. Часом цей початок кожної О-КИ словом „про" викликає легку проблему, як його оформити, і саме так було цим разом. Бо тут ідеться не так про проблему, яку мають наші діти, а про проблему, яку маємо ми усі, а вже зокрема українські матері. Саме ці українські матері сьогодні є у таких обставинах, що ніяк не мають можливості „здобутися" на велику родину та народити, „як це було колись", більшу кількість дітей.

З переляком читаємо у звіті Лілії Григорович, яка сьогодні очолює Союз Українок України і є народним депутатом – отже, найбільш компетентною у справах родини людиною, що через 10 років в Україні буде вже тільки 40 мільйонів населення. Вона також підкреслює, що такої руйнації родини не було в Україні від років Голодомору. А все це діється, як добре знаємо усі, тому, що сьогодні, після обчислень, вже п'ять мільйонів жінок перебувають на трудовій еміграції. Майже подвійно стільки жінок, ніж чоловіків, перебуває поза Україною, а за тим поза можливістю будувати власні родини і народжувати дітей.

У цих сумних статистиках – знаходимо також, що тепер живе два мільйони сиріт і напівсиріт – при живих батьках, яких немає вдома. А коли, здавши собі справу з цих сумних чисел, перечитаємо книжку Віктора Малярика „Наташа" або маємо нагоду послухати його доповіді, які просто вражають, стає справді лячно за майбутнє нашого народу. Не забуваймо, що українські діти в Україні, які тепер так часто залишаються без матерів, а то й батьків, на опіці бабунь чи інших членів дальшої родини, в прискореному темпі деморалізуються, не маючи відповідного виховання чи відповідної школи.

Усе це, на жаль, факти, добре нам відомі, на які з діяспори можна лише частинно допомогти. Бо тут самої матеріяльної нашої помочі (хоча і вона дуже потрібна) замало, а моральну можуть надати тільки найближчі члени родини.

А при тому якось не застановляємося над тим, як зменшуються чисельно українські родини, навіть коли вони цілі і не розірвані. Як зменшуються вони, навіть коли живуть у західньому достатку. Погляньмо довкруги себе тут, в американському „щасливому" довкіллі. Чи бачимо багатодітні українські родини, що могли б нас запевнити про силу української спільноти за десять-двадцять років? Ось знаємо про українські школи при наших церквах чи окремо, які цього року закрили через брак дітей. Ось читаємо тепер, на початок року, заклики посилати дітей до українських суботніх чи щоденних шкіл, але вони проходять без доброго висліду. Пройнята цією проблемою нашої спільноти і її майбутнього тут, на американській землі, розглядаюся за дрібними дітьми наших молодих родин. А їх, на жаль, мало, дуже мало. У вщерть заповненій вірними церкві св. Юра в Нью-Йорку бачу від довшого часу завжди лише троє цих самих малих дітей. Чи справді це все?

О–КА

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

запрошує на доповіді

наукових дослідників з України, стипендіятів у Гарвардському Українському Дослідному Інституті

СЕРГІЯ БІЛЕНЬКОГО

(докторант Торонтського університету)

„Гендерна географія та регіональна політика: як уявляли Україну в Російській імперії в XIX ст."

ІГОРЯ ПАПУШІ

(доцент Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка)

„Між Сходом і Заходом: Франкове сприймання індійської літератури".

ІГОРЯ ЧОРНОВОЛА

(науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України)

„Між польською ментальністю, французькою літературою та українською культурою: до 170-річчя Володимира Антоновича"

в суботу, 23 жовтня 2004 р., о 5-ій год. по пол.

в будинку НТШ
63 Fourth Ave. (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Мова краща, ніж в київських газетах

Одержав газету „Свобода" за 2 липня з текстом моєї статті про мистця Михайла Мороза до 100-річчя від дня його народження. „Свобода", як щотижнева газета, змінилася до невпізнанности в кращу сторону відтоді, як я, мешкаючи 9 місяців у Ню-Йорку, читав її 1991 року регулярно.

Сьогодні це – сучасна газета, яка добре верстається, а її мова навіть краща, з літературно-стильового боку більш вироблена, ніж у деяких київських газетах, засмічених русизмами і „суржиком", що їх вживають тепер наші правителі, бо вони ніколи раніше українською не розмовляли і не писали.

У „Свободі" відчувається добра рука редакторів, літературного редактора і кореспондентів. Я уважно перечитав усі матеріяли, особливо репортаж про святкування 40-річчя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні. Шкода лише, що ніхто з промовців не назвав імен авторів пам'ятника – скульптора Леоніда Молодожанина (йому 15 січня 2005 року буде 90 років) і архітектора Радослава Жука.

Проф. **Дмитро Степовик**,
Київ

До славної річниці

З нагоди 110-ліття УНСоюзу висловлюю гордість за його працю для українців у вільному світі. При цій нагоді висилаю 20 дол. на пресфонд „Свободи"

Олександер Кобаса,
Віліямставн, Н. Дж.

У справі „гріха в ім'я України"

Фейлетон О-КИ „Про гріх в ім'я України" („Свобода", 10 вересня) знаменно ілюструє болючу дилему між християнською моральністю, яка чітко розмежовує добро і зло, і принципом „ціль освячує засоби", який визнавала частина українського суспільства в 1930-их роках. Історія минулого століття показує, куди веде ковзька стежка „подвійної, ситуаційної моральности": від брехні („за націю", „за щастя людства", і т. п.) до винищування „тих, хто не з нами", а далі – до масового геноциду і війни. У повоєнні роки дальшою ланкою цього фатального ланцюга стали етнічні „чистки" і фанатичний тероризм, який загрожує всьому людству.

На жаль, залишки ірраціональних та неморальних тоталітарних ідеологій ще досі тяжіють на нашій ментальності і є головною перешкодою у змаганнях до встановлення вільного, демократичного суспільства в Україні.

Основним проявом є „амнезія" (селективна пам'ять, залежно від індивідуальних симпатій чи інтересів) про жахливі людські втрати, які нанесли нам обидві злощасні доктрини і їхні послідовники. Від цього – неохота епігонів тих ідеологій пізнати неприкрашену правду про наше недавне минуле і таврувати винних. Тому „маємо те, що маємо". Але є вже ознаки прозріння, і це дає надію на краще майбутнє...

Роман Волчук,
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Просимо українських книжок

В зросійщеній Луганщині, за 45 кілометрів від Луганська, в Алчевську (125 тис. жителів), серед 20 шкіл міста існує від 1994 року єдина українська школа, де всі предмети викладаються українською мовою.

Школа вже зробила 2 випуски і від 2004–2005 навчального року стала Українською гуманітарною гімназією. В школі навчається 285 учнів, які спілкуються виключно українською мовою, хоча батьки і довкілля – зросійщені.

Надзвичайно збіднений бібліотечний Фонд, з 1969 року не було в школі капітального ремонту, нема кіноапаратів, комп'ютерів, тощо... Просимо допомогти збагатити шкільну бібліотеку українськими книжками і творами, виданими в діяспорі, щоб підкріплювати українську національну свідомість в учнів, а також просимо україномовні школи в діяспорі нав'язати з ними спілкування, щоб учні і їхні родичі розуміли, що українці, де б вони не були, є дружні, згуртовані, національно свідомі і патріотичні.

Адреса: середня школа ч.5, вул. Липовенка, б. 20, м. Алчевськ, Луганська обл. 94213 Ukraine.

Галина Кущенко, директор
м. Алчевськ

Усі, хто бажає допомогти цій українській гімназії в Алчевську книжками або грошовими пожертвами, можуть також звертатися на адресу: „Computers for Schools in Ukraine", 2150 Bloor Street West, Suite 96 Toronto, Ontario, Canada, M6S 1M8. Тел.: (416) 239 4407. Факс: (416) 239 1526.

Д-р Василь Іваницький,
Канада

Була й така пропозиція

Я пам'ятаю статтю, поміщену в журналі „Life" в 1954 або 1955 роках. В часі Другої світової війни її автор був послом США в Туреччині. Восени 1944 року до амбасади США прийшли два високої ранги німецьких офіцери, які запропонували, що вони заарештують Гітлера і віддадуть в руки командуванню американської армії, виведуть все німецьке військо із західніх фронтів, а за те Німеччині буде надано „вільну руку" у війні проти СССР. Посол подумав, що така умова є вигідною, щоб швидко закінчити війну. І він написав лист до Президента США Ф. Рузвельта, на який отримав відповідь такого змісту: „Росіяни – наші союзники. Росії ми можемо тільки помагати, але ніколи не шкодити". І коли німецькі офіцери знову прийшли до амбасади, він переказав їм зміст листа від Ф. Рузвельта. Вони були дуже розчаровані. В кінці автор писав, що від того часу війна тривала ще більше, як пів року, і скільки можна було б заощадити людських жертв в людях і матеріялів, якби Ф. Рузвельт погодився на пропозицію німецьких офіцерів!

Дмитро Мельник,
Бостон, Мас.

Читають в школі

Дякую за надіслані мені цікаві числа газети „Свобода" – їх залюбки читають вчителі школи, де я колись працював, і за публікацію моїх віршів, котрі зайняли мало не півсторінки. Недавно була зустріч смілян з командою кандидата в президенти В. Ющенка. Люду зібралося чимало. Дехто пішов розчарований, дізнавшись, що сам В. Ющенко не приїхав з причини хвороби, але найстійкіші вислухали народних депутатів Івана Плюща, Юрія Костенка, Івана Зайця. Якщо не буде фальсифікації результатів, то В. Ющенко переможе.

Анатолій Горбівненко,
м. Сміла

Допоможімо врятувати Соломію Мельник – майбутнє української сцени

Серед культурної громадськости Києва шириться сумна вістка: вже декілька тижнів тяжко хворіє 19-річна Соломія Мельник. Змалечку Соля виступала у славнозвісному гурті українського автентичного співу „Дай Боже!". Минулої осени рідні та близькі Солі тішилися з її чергового успіху: незважаючи на величезний конкурс, дівчина стала студенткою Інституту театрального мистецтва ім. І. Карпенка–Карого. Досвідчені викладачі відразу заговорили про особливе творче обдарування їхньої учениці й одностайно пророкували Соломії славне сценічне майбутнє. Та лихо не спить: раптова й підступна хвороба знерухомила дівчину. Діягноза захворювання – менінгоміелолірадікулоневрит. Настала ця хвороба як ускладнення після тажкого перебігу кору. Соломія, доросла вже дівчина, захворіла на кір влітку в селі, коли доглядала хворого на цю недугу маленького братанича Дмитрика.

Вже багато днів та ночей лежить вона під крапельницею в реанімації. Десятки молодих киян чергують біля лікарні, де лежить Соля. Усі надії на одужання пов'язані з дуже коштовним, як на можливості родини, лікуванням. Спершу це була Центральна клінічна лікарня м. Києва, відтак – Київська клінічна лікарня ч. 18. Щоденні аналізи, ліки, лікувальні процедури – все це вимагає значних грошових витрат. Загальна вартість лікування дотепер перевищила 2 тис. дол, на наступні декілька місяців потрібно ще стільки ж грошей, щоб закінчити повний курс лікування.

До вас, хто пам'ятає виступи гурту „Дай Боже!" у США та Канаді, до всіх людей доброї волі звертається Ольга Мельник, керівник гурту, а зараз прибита горем мати: допоможіть вашими пожертвами, допоможіть, хто чим може, врятувати життя і здоров'я моєї любої доньки.

Милосердно просимо висилати пожертву на адресу створеного у кредитівці „Самопоміч" в Ню-Йорку Фонду: Solomiya Melnyk Medical Fund, Saving Account # 34141-00, Selfreliance NY FCU, 108 Second Ave, New York, NY, 10003-8392. До прохання матері приєднуються нижче підписані хрещені батьки Соломії (вони ж відповідальні за передання зібраних грошей родині Мельників до Києва) –

Ірена Стецура,
Київ – Ню-Йорк
Сергій Панько,
Ню-Йорк

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Довідкове бюро УНСоюзу

Постійне життєве забезпечення, за яке ви не мусите платити ціле життя

Шановний Осипе!
Я хочу придбати забезпечення на ціле життя (постійне), але я не хочу платити ціле життя! Що ви мені радите?

Берні

Осип Гаврилюк, професійний продавець забезпечень УНСоюзу, штат Ню-Йорк

Шановний Берні!

Дякую за ваше влучне запитання. Ви можете набути в УНСоюзі постійне життєве забезпечення тільки з одноразовою вкладкою („Whole Life Single Premium)", або забезпечення з вкладками, платними впродовж 20 років („20 Pay Life"), або забезпечення з вкладками, платними до 65-го року життя („Life Paid up at 65"). Наприклад, 40-літній чоловік може придбати полісу постійного життєвого забезпечення на суму 10,000 дол. за одноразову вкладку у сумі 2,425 дол. (2, 345 дол. привілейована ставка – якщо відділ УНСоюзу, який приймає нові забезпечення, згідно з аплікацією визначить, що стан вашого здоров'я є знаменитий – це ще одна причина придбати життєве забезпечення своєчасно). Як бачите, відповідно до статистики, з віком людини виринає багато непередбачених проблем! Але як тільки після розгляду аплікації ви одержите нижчу привілейовану ставку – ця ставка не міняється, поки поліса не виплачена. Якщо ви маєте намір платити 20 років, тоді 10-тисячна поліса буде коштувати 219.70 річно (привілейована ставка – 192.20 дол.). Поліса на суму 10,000 платна до 65-го року життя буде коштувати 196.60 дол. річно (171.60 – привілейована).

Отож не відкладайте. З віком життєве забезпечення стане дорожчим, багато дечого міняється, погіршується стан здоров'я (і ви можете втратити привілейовану ставку), або можете померти, не маючи життєвого забезпечення, і ваші рідні залишаться зі жахливим, несподіваним фінансовим тягарем. Скontaктуйтеся з місцевим секретарем відділу УНСоюзу сьогодні, або телефонуйте до Головної канцелярії на число 1(800) 253-9862.

Осип

календар подій

9 ЖОВТНЯ
Весілля –
Таня Благітка і Михайло Ядлицький.

15 ЖОВТНЯ
Ellenville Retired Teachers Luncheon.

16 ЖОВТНЯ
Весілля –
Alexandra Anastasia Holubec
and David Scott Nirschl.

23 ЖОВТНЯ
Весілля – Наталка Баранкевич
і Марко Мазурець.

29 – 31 ЖОВТНЯ
Halloween Weekend with children's costume parade, costume zabava and more!

5 – 7 ЛИСТОПАДА
Пласт – „вікенд" Орликіада.

12 NOVEMBER
Kripplebush Fire Company Banquet

21 NOVEMBER
Ellenville Coop Nursery School Auction

25 – 28 ЛИСТОПАДА
Thanksgiving Weekend Packages Available.

4 DECEMBER
Accord Fire Company Banquet

11 ГРУДНЯ
Ulster Correctional Facility Christmas Party.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 458-го Відділу УНС

З днем 1-го жовтня 2004 року Відділ 458-ий з'єднаний з Відділом 461-им, секретарем якого є:

МИРОН ҐРОХ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Myron Groch
15 Kevin Dr.
Fonthill, ONT
Canada, L0S 1E4
Tel.: (905) 892-4336

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 416-го Відділу УНС

З днем 1-го жовтня 2004 року Відділ 416-ий з'єднаний з Відділом 412-им, секретарем якого є:

ЕМІЛІЯ СМАЛЬ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Emilia Smal
215-16 Dixie Rd.
St. Catherine's, ONT
Canada, L2N 7N5
Tel.: (905) 646-8158

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 487-го Відділу УНС

З днем 1-го жовтня 2004 року Відділ 487-ий з'єднаний з Відділом 345-им, секретарем якого є:

МИХАЙЛО КАРКОЦЬ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Michael Karkoc
708 5th St. N.E.
Minneapolis, MN 55413
Tel.: (612) 378-1675

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 285-го Відділу УНС

З днем 15-го вересня 2004 року Відділ 285-ий з'єднаний з Відділом 55-им, секретарем якого є:

ПЕТРО ЛЕЩИШИН

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Peter Leshchyshyn
3501 Culver Rd.
Rochester, NY 14622-1826
Tel.: (585) 342-3874

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 462-го Відділу УНС

З днем 1-го жовтня 2004 року Відділ 462-ий з'єднаний з Відділом 412-им, секретарем якого є:

ЕМІЛІЯ СМАЛЬ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Emilia Smal
215-16 Dixie Rd.
St. Catherine's, ONT
Canada, L2N 7N5
Tel.: (905) 646-8158

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 274-го Відділу УНС

З днем 15-го вересня 2004 року Відділ 274-ий з'єднаний з Відділом 230-им, секретарем якого є:

АНАБЕЛА БОРОВИЦЬКА

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Annabelle Borovicky
68 Kleber Ave.
Austintown, OH 44515
Tel.: (440) 799-8037

ВИБОРИ – 2004 В УКРАЇНІ

З хроніки кампанії

Тонни незаконних видань проти В. Ющенка

КИЇВ. – 4 жовтня зранку на станціях київської підземки роздавали летючки „Воєнний марш Ющенка", які зображували В. Ющенка в американській символіці з підписом „Американський резидент". Правники Комітету виборців України дійшли висновку, що поширення таких „агіток" суперечить українському законодавству. 2 жовтня штаб В. Ющенка отримав інформацію про те, що на Броварській трикотажній фабриці є друкована продукція провокаційного змісту. До Броварів виїхали народні депутати Павло Качур, Володимир Філенко, Євген Жовтяк, Юрій Бойко, які на місці виявили близько 9 тонн плякатів, на яких використано державну символіку США, а також символіку й гасла президентської кампанії В. Ющенка. Народні депутати звернулися до місцевої прокуратури й стали чергувати біля складу аби запобігти перевезенню вантажу в інше місце.

6 жовтня на Виставці досягнень народного господарства міліція виявила склад з незаконною поліграфічною продукцією, спрямованою проти В. Ющенка. Протягом ночі на місці подій лишалися народні депутати Борис Беспалий, Євген Гірник, Давид Жванія, Євген Жовтяк, Микола Катеринчук, Георгій Манчуленко, Юрій Оробець і Тарас Стецьків з бльоку „НУ", щоб забезпечити збереження цих матеріялів. На склад прибули також два представники Центральної виборчої комісії. Зранку за виданнями під'їхали дві вантажівки, з'явилася міліція й заявила, що бере склад під охорону і не дозволить звідти нічого вивезти. Вранці почались арешти прихильників В. Ющенка, які підходили до складу, і просто випадкових людей. Спецслужба „Беркут" затримала два авта з прихильниками В. Ющенка, поклавши їх обличчями на асфальт. Євген Жовтяк свідчить, що вранці до складу прибув цілий полк „Беркута" – 42 авта.

Посол США закликає до чесности

КИЇВ. – Посол США в Україні Джон Гербст заявив 1 жовтня, що у США покищо не бачать, щоб керівництво України виконувало обіцянки щодо проведення чесних виборів і чесної виборчої кампанії. Він зазначив, що у США сподіваються і роблять усе, щоб голосування в Україні відбувалося в чесний спосіб, а також сказав, що його дивують заяви деяких політичних сил про те, що з США чи Канади відбувається якийсь вплив на виборчу кампанію. Він наголосив, що „все, чого ми хочемо, це те, щоб український народ вибрав свого президента без будь-якого зовнішнього впливу". Посол вкотре наголосив на серйозних порушеннях передвиборної кампанії в Україні, тиску на кандидатів та ЗМІ, спотворенні інформації деякими державними ЗМІ, які належать олігархам.

В. Янукович не хоче дебатів

КИЇВ. – Кандидати В. Ющенко і В. Янукович не братимуть участи у телевізійних дебатах на державному телебаченні. Штаб В. Януковича поширив заяву про те, що прем'єр-міністер вважає недоцільним брати участь у теледебатах у першому колі виборів, але готовий до теледебатів у другому колі, якщо воно відбудеться. Штаб В. Ющенка поширив інформацію про те, що їхній кандидат погодиться на участь у теледебатах тільки з В. Януковичем або його офіційним представником. В Ющенко висловив здивування відмовою прем'єра від дебатів і закликав його „не ухилятися від прямого діялогу". Національна телекомпанія України плянує розпочати дебати з 11 жовтня.

В Росії буде важко голосувати

МОСКВА. – Більшість українських громадян у Росії, яких тут працює від 1 до 3 мільйонів, не зможе взяти участь у виборах президента України 31 жовтня. Заступник голови Об'єднання українців Росії Юрій Кононенко переконаний, що на виборчі дільниці прийде не більше 10 тисяч осіб, тому що фізично не зможе дістатися до виборчої дільниці, а також зі страху українців перед російською міліцією, оскільки більшість з них працює у Росії нелегально.

Борис Тарасюк: *„Нинішня влада робить все для того, щоб не дати проголосувати українцям за кордоном"*

Соціологи-дослідники з Інституту евроатлантичного співробітництва вважають, що майже 79 відс. українців за кордоном готові проголосувати на виборах за В. Ющенка. Борис Тарасюк – колишній міністер закордонних справ, голова парляментського комітету з питань евроінтеграції України сказав на Радіо „Свобода":

„Нинішня влада робить все для того, щоб не дати можливість всім українським громадянам, що перебувають за кордоном, проголосувати. Приклади? ЦВК прийняла рішення про відкриття виборчих дільниць за кордоном, виходячи з тієї цифри, яку було подано МЗС, а саме, трошки більше 200 тисяч (це саме така кількість українських громадян, що перебувають на консульському обліку в консульських установах за кордоном). Отже, вже наперед закладено обмеження в 200 тисяч. А що будуть робити інші сотні, а то й мільйони українських громадян, що перебувають за кордоном? Це – велика проблема. Є також великий сумнів відносно прозорости цих виборів у виборчих дільницях за кордоном. Закон не передбачає наявности міжнародних спостерігачів на виборчих дільницях за кордоном. Отже, лише члени виборчих комісій або спостерігачі від кандидатів (а це досить серйозні обмеження) матимуть можливість спостерігати за виборами за кордоном. Кожен кандидат в президенти може призначити по два своїх представники в кожну виборчу дільницю за кордоном, а також своїх спостерігачів. Передбачається, що переважно виборчі дільниці будуть відкриті при дипломатичних і консульських установах України за кордоном, і це обмежена кількість, і далеко не в усіх країнах, і далеко не в усіх місцях проживання українських громадян за кордоном. Всі українські громадяни мають звертатися до виборчих дільниць за кордоном для того, щоб відновити свої права або для того, щоб подати заявку на участь в виборах саме там, за кордоном. Від українських громадян залежить, скільки додатково виборчих дільниць буде відкрито. А для цього вони повинні звертатися до вже існуючих виборчих дільниць за кордоном.

Радіо „Свобода"

Вміння сміятися з себе - прояв здорової психіки

Гумор, як рятувальний круг на водах життя, присутній у нинішній президентській виборчій кампанії в Україні своїм дещо специфічним виявом. Чи ж насправді можна вважати гумором анекдот про те, що одним із перших указів майбутнього президента може стати перейменування України в „Уркаїну" („урка" – на жаргоні – це кримінальник")? Або те, що на телефонний дзвінок від однокласниці кандидата дружина останнього каже: „Яка, в біса, однокласниця? Він же в школі не вчився!"

Сплески гумору з'явилася на самому початку – у дні реєстрації кандидатів. Народ міг трохи порозважатися, спостерігаючи, на чому і в чому приїде претендент – чи на поливальній машині, чи на бронетранспортері, чи у міському автобусі. Великі щити з портретами кандидатів, так звані „біґ-борди" (в Україні, в Америці – „більборди") люди відразу ж назвали „біґ-морди".

З'явилися Інтернет-сайти, на яких дуже багато анекдотів. Але як сказав поет-гуморист Володимир Цибулько: „Мотивація до гумору тепер зовсім інакша: дуля спротиву владі українського народу наскільки розпухла в кишені, що цей народ її не може витягнути, щоб владі показати".

Сергій Тигіпко обмовився на пресовій конференції: „А чому це на зустріч з прем'єром дехто ходить з яйцями в кишені? Куди міліція дивиться?"

Люди знають: В. Ющенко – це прогрес, це розвиток. Інший кандидат – це стагнація. Якщо українець не біжить бити вікна і ламати двері, то це не значить, що він не протестує. Гумор – це теж протест. На одному з сайтів зображена біла курка. Курка – „герой України". Ця курка знесла яйце, яке вцілило у В. Януковича.

Є відеогра „Хамське яєчко" на сайті, що називається „Politikan.com.ua". Головний персонаж – злий Я, який хоче стати президентом України. Щоб зруйнувати його плян, треба поцілити в Я яйцем у 25-ти реґіонах України.

Спроможність сміятися з себе завжди вважалася проявом здорової психіки. Одна з американських традицій передбачає щорічну вечерю президента з журналістами, де розповідають анекдоти, сюжетом яких здебільшого мусить бути президент. Президент також сміється з себе. Чому українські політики такі серйозні і не вміють пожартувати з самих себе? Це – спадщина минулого, коли вожді серйозно переконували народ, що він будує комунізм і колись його побудує.

Прес-секретарка прем'єра Ганна Герман заявила, що вона збирається написати книжку про нього, яка називатиметься „Залізний господар". У Івано-Франківську В. Янукович не був „залізним". А людина, яка йде в політику, повинна і мусить бути готовою до того, що може в неї хтось вцілити яйцем чи помідором... Коли навесні в Україні перебував Джордж Сорос, його теж обкидали яйцями і майонезом, але він не втратив свідомости.

Ось ще кілька анекдотів з передвиборчого гумору, переданих через Інтернет.

* * *

Сусід до сусіда: „Мені з тих 25 кандидатів обидва не подобаються!"

* * *

Повідомлення з міліції: „Провладний кандидат в президенти в'їхав службовим „Мерседесом" в пам'ятник Богданові Хмельницькому. Проти Хмельницького порушено карну справу".

* * *

„Увечорі 25 вересня на кандидата в президенти було скоєно замах під час зустрічі з виборцями: невідомий зловмисник кинув у нього яблуко. Кандидат був госпіталізований, а коли прийшов до тями, то звинуватив у надзвичайній події міністра агропромислового комплексу, проти якого порушено кримінальну справу. Довідавшись про це, народний депутат Тарас Чорновіл запропонував вирубати всі яблуні".

* * *

Першого листопада В. Януковичу кажуть:
– Є дві новини – добра і погана.
– Кажіть погану.
– Віктор Ющенко набрав 51 відсоток.
– Яка ж тоді добра?
– Ви набрали 69.

* * *

Або такий варіянт:
– Кажіть добру новину!
– Ви стали президентом!
– А погану?
– За вас ніхто не проголосував!

Багатьох смішить, коли за виготовлення передвиборчих плякатів беруться фонетично глухі або неписьменні люди. Абревіятура від гасла: „Так – Ющенко!", звучить „ТЮ", а назви бльоку „За Україну, за Ющенка!" – „ЗУ-ЗЮ", теж. Назва Парляментсько-урядової коаліції скорочується як „ПУК". В одному зі штабів, де є дуже багато російських політтехнологів, пишуть „проффесор ффілології"...

З'явилися ляльки, схожі на претендентів. Лялька, схожа на Наталію Вітренко, одягнена в шкіряний костюм, має довжелезний мундштук, підходить до когось і каже: „Мужчина, пригостіть даму рейтингом!"

Життя покликало до дії здатних до гумору людей, щоб сміятися з того, що варте сміху. Добре було б, коли б разом з ними посміялися і провладні.

За матеріялами ЗМІ

Фоторепортаж з XIX Конґресу Українців Америки - 24-26 вересня

Вітальне слово на відкритті XIX Конґресу Українців Америки президента УНСоюзу Стефана Качарая

Високопреосвященний Архиєпископе Всеволоде!
Високопреосвященний Митрополите Стефане!
Надзвичайний После України Михайле Резніку!
Дорогі делегати! Шановні гості!

Мені припала честь і приємність вітати Вас від імені Екзекутиви і уряду УНСоюзу.

24 роки тому в місті братської любови, тут, у Філядельфії, в праці 13-го конґресу брали участь 647 делеґатів. Сьогодні присутні тільки 125. Майже на 80 відсотків менше.

Тим часом населення українського походження в США збільшується, а наші організації, церкви, школи занепадають. 24 роки тому більш як 20 організацій вийшли з УККА з різних причин. Переважно – через брак співпраці і толерування інших поглядів.

13-ий конгрес відкрив серйозну рану в нашому громадському тілі, яка по сьогоднішній день не загоїлася. Поділив нашу громаду і відштовхнув велику кількість наших дітей, внуків від української спільноти.

Щоб розв'язати цю пекучу справу громади, на річних зборах Головного Уряду УНСоюзу, які відбулися на Союзівці 21–22 листопада 2003 року, Головний Уряд одностайно вирішив відновити довголітні взаємини УНСоюзу з УККА, на тих самих підставах і в тому самому статусі, котрі були чинні в часі первісного членства. У нас є щире бажання, щоб цей крок послужив заохотою для інших, знайти ґрунт співпраці для добра нашої громади, тому що лише з позиції громадської сили і співпраці, ми, як громада, можемо виступати єдиним сильним голосом на громадській та світовій арені.

Батько-Союз як найстарша громадська організація об'єднує 45,000 членів різних поглядів і переконань і вірить у необхідність плекання духу єдности і співпраці в нашій громаді.

В єдності – сила. Щоб цю єдність осягнути, треба:

1) усучаснити статут, який витворить демократизм;

2) вибирати делеґатів і до уряду людей, які здатні до компромісу;

3) ніхто не повинен мати права на монопольне рішення.

Уже пора відкласти наші суперечки і спільними зусиллями працювати для добра цілої громади і України.

Закликаємо цей конґрес, щоб простягнув руку і почав переговори з усіма українськими організаціями, які не є членами УККА, і пішов на компроміс.

Для наших громад є важливим берегти культурну спадщину, наші багаті традиції, і допомогти Україні стати українською демократичною державою.

Було б дуже сумно, коли б ми за 24 роки прийшли на конгрес і побачили знову на 80 відсотків менше учасників.

Дякую за увагу!

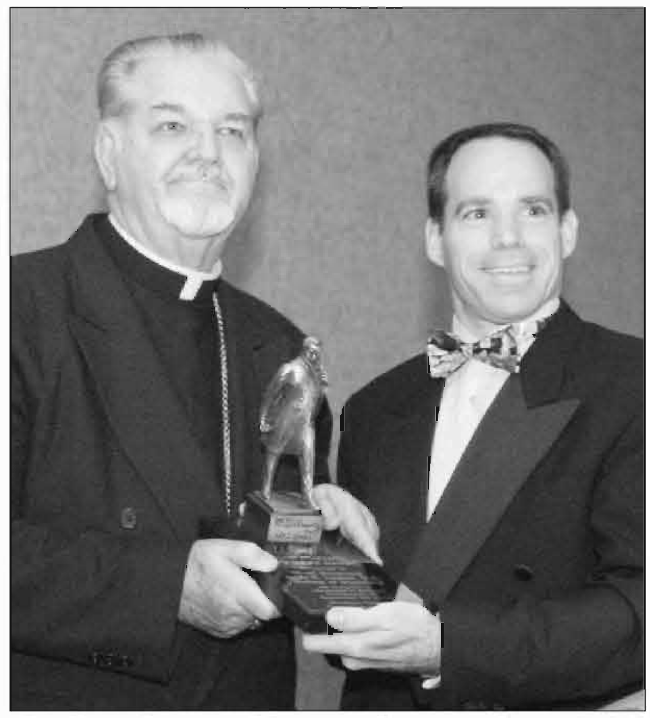
Президія Екзекутиви УККА

Нижче подаємо список членів Президії Екзекутиви УККА, котрий „Свободі" надала 5 жовтня Українська Національна Інформаційна Служба – вашінґтонське бюро УККА зі змінами в порівнянні зі списком, поданим УККА у „Свободі" 1 жовтня).

Почесний президент – **Лев Добрянський**, Почесний член Президії Екзекутиви – **Йосиф Лисогір**, Президент – **Михайло Савків**, Екзекутивний заступник президента – **Лариса Кий**, Перший заступник президента – **Стефан Качарай**, Заступники президента: **Орест Бараник, Ігор Смолій, Теодор Олещук, Лев Футала, Любов Сілецька, Рома Лісович, Богдан Михайлів, Богдан Гаргай**, і ще не призначений представник ЦУКА, Секретар – **Марія Дупляк**, скарбник – **Стефан Керда,** Вільні члени: **Мирослав Шмігель і Мирон Куропась.**

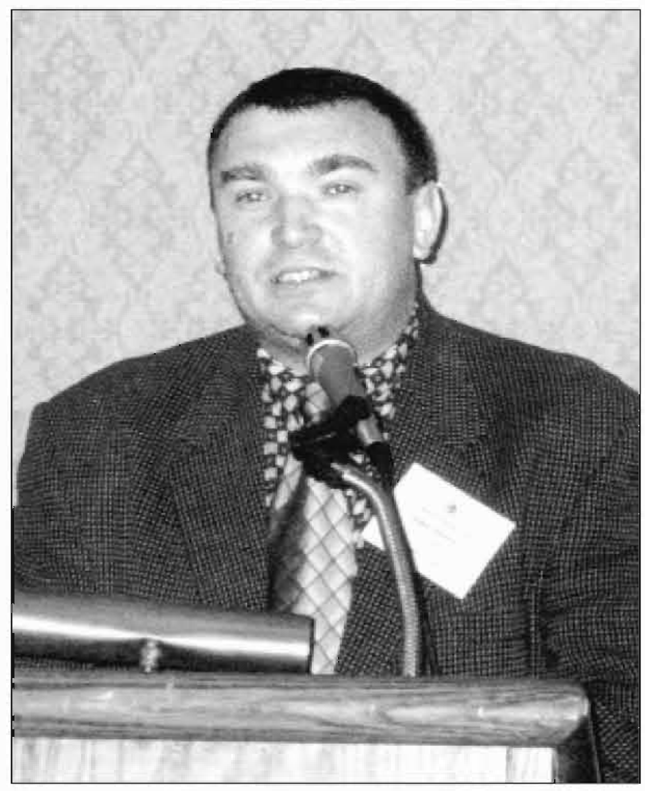
Почесний член Головного уряду УНСоюзу д-р Мирон Куропась під час бенкету 25 вересня, коли він був нагороджений „Шевченківською Грамотою Волі". Фото: А. Нинка

Владика Василь Лостен, Єпископ Стемфордської епархії УКЦ, 25 вересня, під час бенкету, отримує „Шевченківську Грамоту Волі" від Михайла Савкова. Фото: А. Нинка

24 вересня: Аскольд Лозинський – голова Президії XIX Конґресу Українців Америки. Фото: Р. Гадзевич

25 вересня: Роман Яцківський з Відділу УККА в Чикаґо під час одних із робочих сесії. Фото: І. Яросевич

Конґресмен Курт Велден від імені Українського Конґресового Кокусу приймає „Шевченківську Грамоту Волі" від Михайла Савкова 25 вересня. Фото: А. Нинка

Генерал-майор Американської армії Микола Кравців 24 вересня, після отримання „Шевченківської Грамоти Волі". Фото: Р. Гадзевич

Резолюції XIX Конґресу Українців Америки

В ч. 40 „Свободи" було подано перший репортаж про XIX Конгрес Українців Америки. Нижче подаємо звіт Резолюційної комісії Конгресу.

XIX Конґрес Українців Америки відбувся в днях 24–26 вересня 2004 року, в готелі „Crowne Plaza", в місті братньої любови – у Філядельфії, Пенсильванія, через місяць після відсвяткування 13-ої річниці проголошення державної Незалежности України й п'ять тижнів перед днем четвертих президентських виборів в Україні.

Конґрес відбувся в році, в якому згадуємо й відзначаємо:

125-ліття народження Головного отамана військ Української Народної Республіки Симона Петлюри;

90-ліття створення зародку збройних сил України – Українських Січових Стрільців;

75-ліття заснування Організації Українських Націоналістів (ОУН);

60-ліття створення Революційного проводу – Української Головної Визвольної Ради (УГВР);

60-ліття насильного виселення українського населення із Закерзоння;

45-ліття вбивства провідника ОУН Степана Бандери;

60-ліття смерти Глави Української Греко-Католицької Церкви Митрополита Андрея Шептицького та

20-ліття смерти Патріярха Йосифа Сліпого.

Учасники XIX Конгресу з особливою повагою і шаною вітають увесь український народ на рідних землях та в розсіянні в світі, всіх його патріотів, що були і є вірні українській національній ідеї, які в минулому працювали з відданістю для побудови української держави, а сьогодні працюють для її утвердження та утвердження в ній демократичних принципів суспільного ладу.

Вітаємо ієрархію та духовенство українських християнських Церков в Україні та діяспорі.

Вітаємо наших державних мужів всіх рівнів влади, які щиро і віддано працюють для зміцнення української державности внутрі та закріплення для неї належного місця в світовому співтоваристві.

Вітаємо Президію Світового Конґресу Українців, українські самостійницькі політичні середовища й партії, що стоять на державницьких позиціях; наукові, комбатантські та фінансові інституції, братські союзи, зокрема молодіжні та студентські об'єднання в Україні та діяспорі – їхні проводи та членство.

Особливо вітаємо американський народ, його Президента та Конґрес Сполучених Штатів. Схиляємо наші голови перед вояками збройних сил Америки, які жертвують своїм життям в боротьбі з тероризмом.

Зокрема схиляємо наші голови перед всіма українськими борцями-патріотами: воїнами ОУН–УПА, членами руху опору, дисидентами, що віддали своє життя в боротьбі на шляху змагань за побудову незалежної, самостійної, соборної Української держави. Схиляємо наші голови перед членами УККА, що відійшли у вічність, котрі віддано та з посвятою працювали для свого народу.

З належним признанням відзначаємо 125-ліття українського поселення в Америці. Схвалюємо його досягнення, особливо його сильний вияв до етно-національного самозбереження шляхом розбудови релігійного життя, шкільництва, організацій та національно-культурної інфраструктури. Відзначаємо їхню велику увагу до рідної мови як вагомого елементу збереження національної ідентичности. Хочемо, щоб така настанова перших піонерів служила добрим прикладом для сьогоднішніх еміґрантів і тих, що прийдуть після нас.

Закликаємо нашу спільноту на місцях свого поселення приділити належну увагу нашій молоді, працювати з нею, даючи їй всі умови до включення її в течію українського організованого життя, в якому вона могла б зберегти рідну мову та свою українську ідентичність. Зокрема ми повинні активно підтримувати наші молодіжні організації та сприяти розгорненню діяльности в студентському секторові.

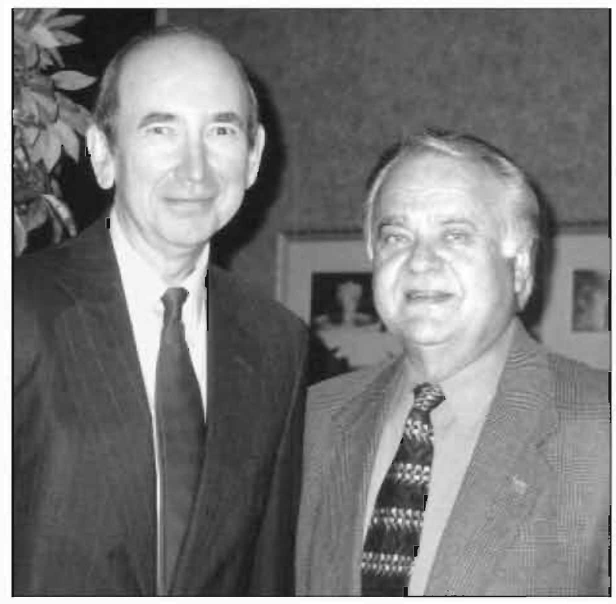
Відзначаємо вагому ролю структури Українського Конгресового Комітету Америки (УККА) протягом понад 60 років його існування, який є надбудовою української спільноти в Америці, під репрезентативним проводом якого проходить наше політичне, культурне та економічне життя тут, на американському континенті. Підкреслюємо конечність його існування сьогодні і на майбутнє.

Стверджуємо, що всяка діяльність ґрунтується на фінансовій базі. Такою базою для діяльности УККА є вплати-пожертви на Народний фонд, окремі збірки на підтримку праці Української Національної Інформаційної Служби (УНІС) у Вашінґтоні та розпочата розбудова мільйонового фонду, як залізного капіталу, відсотки з якого уможливлять здійснити спеціяльні проєкти, які часто виникають і вимагають належних дій. Тому закликаємо українську спільноту фінансово підтримувати УККА та його діяльність.

(Закінчення на стор. 12)

Тамара Ґело – директор Канцелярії УККА в НюЙорку, і президент УККА Михайло Савків.. Фото: І. Яросевич

Зліва:Колишній Посол США в Україні Роман Попадюк і Федеральний суддя США Богдан Футей. Фото: І. Яросевич

Зліва: Орест Бараник – голова Комісії зовнішніх стосунків УККА, і Петро Борисів – президент „Trident Group" в Каліфорнії. Фото: І. Яросевич

Учасники робочої сесії 25 вересня „Програми інтеґрації новоприбулих українців та молоді в організоване громадське життя". Фото: І. Яросевич

Зліва: Оксана Лиховид – директор „Української світлиці" в Ню–Йорку, Ігор Микита – голова Крайової Пластової Старшини в США, соціолог Олег Воловина під час робочої сесії. Фото: І. Яросевич

Резолюції...

(Закінчення зі стор. 11)

24 вересня: Вікторія Губська, директор Бюра УККА в Києві, звітує про діяльність бюра.
Фото: Р. Гадзевич

XIX Конгрес Українців Америки закликає всіх членів українсько-американської спільноти, незалежно від хвилі прибуття до цієї країни, включитися в різні форми українського організованого життя, щоб зберігати могутню й сильну українську етнічну групу тут, на місці нашого поселення, бо тільки наша чисельна організованість може бути запорукою нашого впливу в американському політичному житті, завдяки чому зможемо використати нашу силу на осягнення певних цілей для нас тут і для українського народу в Україні.

Під сучасну пору особливими та актуальними справами перед українською громадою є:

– побудова у Вашінгтоні пам'ятника жертвам Голодомору-геноциду;

– проведення в американському Конгресі резолюції про визнання Голодомору років 1932–33 геноцидом проти українського народу, скоєним комуністичним режимом сталінських часів;

– подальше клопотання перед американським урядом про одержання фінансової допомоги для Української держави.

Від початків свого існування УККА завжди мав звернені очі до України – радів її успіхами та досягненнями, турбувався її бідами та проблемами.

Сьогодні радіємо, що державній незалежності України вже 13 років, що Україна має свою Конституцію, поволі втілює в життя демократичні принципи. Водночас у нас є серйозні турботи:

Нас турбує факт незастосування в життя всіх положень найвищого закону – Конституції України.

Нас турбує відсутність належної підтримки з боку Президента України справи користування українською мовою на всіх рівнях влади.

Зокрема нас турбує послуговування російською мовою посадових осіб на найвищому рівні – на форумі Верховної Ради.

Нас турбує брак свободи в засобах масової інформації – у пресі, радіо, телебаченні та переслідування журналістів.

Ми розцінюємо вхід України до Єдиного економічного простору як негативний крок, бо він може призвести до втрати Україною її суверенітету.

Ми стурбовані тим, що теперішній Президент України міняє курс зовнішньої політики України, в якій вступ до НАТО та ЕС перестає бути пріоритетом зовнішньої української політики.

Розцінюємо всі заходи сьогоднішньої влади в Україні стосовно внесення пропозицій на зміни до Конституції напередодні президентських виборів як деструктивні, спрямовані на збереження влади в руках певних осіб або передання її тим же самим особам шляхом маніпуляцій формою державного устрою – президентсько-парляментської чи парляментарсько-президентської республіки.

З найбільшим наголосом закликаємо сьогоднішній уряд України забезпечити проведення президентських виборів, щоб вони були прозорі, чесні, без будь-якої форми надуживань, щоб український нарід міг без страху зробити свій вибір. Закликаємо всіх громадян України, що проживають за межами своєї Батьківщини, взяти масову участь в президентських виборах та заявити про свій вибір.

Закликаємо уряд України, сучасного Президента і майбутнього, працювати для піднесення в країні кращих економічних відносин, сприяти ростові зайнятости всіх бажаючих працювати, діяти на покращання умов соціяльного рівня життя та поробити належні заходи, щоб громадяни України не були змушені виїздити за кордон у пошуках праці та заробітків, бо це неґативно позначається на економічному, демографічному та культурному потенціялові України.

Врешті стверджуємо, що живемо в нестабільних часах, позначених тероризмом, в яких доводиться американському, українсько-американському та українському воякові бути на сторожі миру в багатьох частинах світу, жертвуючи своїм життям. Ми схиляємо наші голови перед всіми вояками, зокрема перед українським, бо стоячи в лавах миротворців, він також стоїть на захисті Української держави.

Резолюція XIX Конгресу щодо УНСоюзу

XIX Конґрес УККА вітає рішення Українського Народного Союзу, прийняте на його Конвенції в травні 2002 року в Чикаґо, започаткувати процес поновлення своїх зв'язків з УККА.

Конґрес з радістю приймає до відома рішення Головного уряду УНС, схвалене одноголосно на засіданні в листопаді 2003 року, про відновлення свого членства в системі УККА.

УККА вітає всі дотеперішні зусилля УНС, які завершилися його участю в цьому XIX Конґресі, розуміючи, що процес розв'язки ряду питань буде продовжуватися з метою з'єднати всі організації для загального добра української спільноти в Америці.

За Резолюційну комісію:
Лука Костелина,
голова
Іван Головінський,
Стефан Куропась,
Рома Лісович,
Осип Рожка,
Володимир Стойко,
Дмитро Штогрин

Заява Українського Народного Союзу

Як доручила 35-та Конвенція Українського Народного Союзу в травні 2002 року і згідно з рішенням Головного уряду УНСоюзу, прийнятим в листопаді 2003 року, відновити наше членство в УККА, Український Народний Союз з задоволенням взяв участь у XIX Конгресі Українців Америки 24–26 вересня у Філядельфії, Пенсильванія.

Український Народний Союз задоволений своїм історичним кроком в напрямі об'єднання нашої української американської громади.

Ми дивимося вперед, в перспективу продовження розвитку підстав, які служитимуть представництву всього багатства поглядів в нашій громаді.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу,
27 вертесня 2004 р.

ВИБОРИ – 2004 В УКРАЇНІ

З хроніки кампанії

Тонни незаконних видань проти В. Ющенка

КИЇВ. – 4 жовтня зранку на станціях київської підземки роздавали летючки „Воєнний марш Ющенка", які зображували В. Ющенка в американській символіці з підписом „Американський резидент". Правники Комітету виборців України дійшли висновку, що поширення таких „агіток" суперечить українському законодавству. 2 жовтня штаб В. Ющенка отримав інформацію про те, що на Броварській трикотажній фабриці є друкована продукція провокаційного змісту. До Броварів виїхали народні депутати Павло Качур, Володимир Філенко, Євген Жовтяк, Юрій Бойко, які на місці виявили близько 9 тонн плякатів, на яких використано державну символіку США, а також символіку й гасла президентської кампанії В. Ющенка. Народні депутати звернулися до місцевої прокуратури й стали чергувати біля складу аби запобігти перевезенню вантажу в інше місце.

6 жовтня на Виставці досягнень народного господарства міліція виявила склад з незаконною поліграфічною продукцією, спрямованою проти В. Ющенка. Протягом ночі на місці подій лишалися народні депутати Борис Беспалий, Євген Гірник, Давид Жванія, Євген Жовтяк, Микола Катеринчук, Георгій Манчуленко, Юрій Оробець і Тарас Стецьків з бльоку „НУ", щоб забезпечити збереження цих матеріялів. На склад прибули також два представники Центральної виборчої комісії. Зранку за виданнями під'їхали дві вантажівки, з'явилася міліція й заявила, що бере склад під охорону і не дозволить звідти нічого вивезти. Вранці почались арешти прихильників В. Ющенка, які підходили до складу, і просто випадкових людей. Спецслужба „Беркут" затримала два авта з прихильниками В. Ющенка, поклавши їх обличчями на асфальт. Євген Жовтяк свідчить, що вранці до складу прибув цілий полк „Беркута" – 42 авта.

Посол США закликає до чесности

КИЇВ. – Посол США в Україні Джон Гербст заявив 1 жовтня, що у США покищо не бачать, щоб керівництво України виконувало обіцянки щодо проведення чесних виборів і чесної виборчої кампанії. Він зазначив, що у США сподіваються і роблять усе, щоб голосування в Україні відбувалося в чесний спосіб, а також сказав, що його дивують заяви деяких політичних сил про те, що з США чи Канади відбувається якийсь вплив на виборчу кампанію. Він наголосив, що „все, чого ми хочемо, це те, щоб український народ вибрав свого президента без будь-якого зовнішнього впливу". Посол вкотре наголосив на серйозних порушеннях передвиборної кампанії в Україні, тиску на кандидатів та ЗМІ, спотворенні інформації деякими державними ЗМІ, які належать олігархам.

В. Янукович не хоче дебатів

КИЇВ. – Кандидати В. Ющенко і В. Янукович не братимуть участи у телевізійних дебатах на державному телебаченні. Штаб В. Януковича поширив заяву про те, що прем'єр-міністер вважає недоцільним брати участь у теледебатах у першому колі виборів, але готовий до теледебатів у другому колі, якщо воно відбудеться. Штаб В. Ющенка поширив інформацію про те, що їхній кандидат погодиться на участь у теледебатах тільки з В. Януковичем або його офіційним представником. В Ющенко висловив здивування відмовою прем'єра від дебатів і закликав його „не ухилятися від прямого діялогу". Національна телекомпанія України плянує розпочати дебати з 11 жовтня.

В Росії буде важко голосувати

МОСКВА. – Більшість українських громадян у Росії, яких тут працює від 1 до 3 мільйонів, не зможе взяти участь у виборах президента України 31 жовтня. Заступник голови Об'єднання українців Росії Юрій Кононенко переконаний, що на виборчі дільниці прийде не більше 10 тисяч осіб, тому що фізично не зможе дістатися до виборчої дільниці, а також зі страху українців перед російською міліцією, оскільки більшість з них працює у Росії нелегально.

Борис Тарасюк: *„Нинішня влада робить все для того, щоб не дати проголосувати українцям за кордоном"*

Соціологи-дослідники з Інституту евроатлантичного співробітництва вважають, що майже 79 відс. українців за кордоном готові проголосувати на виборах за В. Ющенка. Борис Тарасюк – колишній міністер закордонних справ, голова парляментського комітету з питань евроінтеграції України сказав на Радіо „Свобода":

„Нинішня влада робить все для того, щоб не дати можливість всім українським громадянам, що перебувають за кордоном, проголосувати. Приклади? ЦВК прийняла рішення про відкриття виборчих дільниць за кордоном, виходячи з тієї цифри, яку було подано МЗС, а саме, трошки більше 200 тисяч (це саме така кількість українських громадян, що перебувають на консульському обліку в консульських установах за кордоном). Отже, вже наперед закладено обмеження в 200 тисяч. А що будуть робити інші сотні, а то й мільйони українських громадян, що перебувають за кордоном? Це – велика проблема. Є також великий сумнів відносно прозорости цих виборів у виборчих дільницях за кордоном. Закон не передбачає наявности міжнародних спостерігачів на виборчих дільницях за кордоном. Отже, лише члени виборчих комісій або спостерігачі від кандидатів (а це досить серйозні обмеження) матимуть можливість спостерігати за виборами за кордоном. Кожен кандидат в президенти може призначити по два своїх представники в кожну виборчу дільницю за кордоном, а також своїх спостерігачів. Передбачається, що переважно виборчі дільниці будуть відкриті при дипломатичних і консульських установах України за кордоном, і це обмежена кількість, і далеко не в усіх країнах, і далеко не в усіх місцях проживання українських громадян за кордоном. Всі українські громадяни мають звертатися до виборчих дільниць за кордоном для того, щоб відновити свої права або для того, щоб подати заявку на участь в виборах саме там, за кордоном. Від українських громадян залежить, скільки додатково виборчих дільниць буде відкрито. А для цього вони повинні звертатися до вже існуючих виборчих дільниць за кордоном.

Радіо „Свобода"

Вміння сміятися з себе - прояв здорової психіки

Гумор, як рятувальний круг на водах життя, присутній у нинішній президентській виборчій кампанії в Україні своїм дещо специфічним виявом. Чи ж насправді можна вважати гумором анекдот про те, що одним із перших указів майбутнього президента може стати перейменування України в „Уркаїну" („урка" – на жаргоні – це кримінальник")? Або те, що на телефонний дзвінок від однокласниці кандидата дружина останнього каже: „Яка, в біса, однокласниця? Він же в школі не вчився!"

Сплески гумору з'явилася на самому початку – у дні реєстрації кандидатів. Народ міг трохи порозважатися, спостерігаючи, на чому і в чому приїде претендент – чи на поливальній машині, чи на бронетранспортері, чи у міському автобусі. Великі щити з портретами кандидатів, так звані „біг-борди" (в Україні, в Америці – „більборди") люди відразу ж назвали „біг-морди".

З'явилися Інтернет-сайти, на яких дуже багато анекдотів. Але як сказав поет-гуморист Володимир Цибулько: „Мотивація до гумору тепер зовсім інакша: дуля сротиву владі українського народу наскільки розпухла в кишені, що цей народ її не може витягнути, щоб владі показати".

Сергій Тигіпко обмовився на пресовій конференції: „А чому це на зустріч з прем'єром дехто ходить з яйцями в кишені? Куди міліція дивиться?"

Люди знають: В. Ющенко – це прогрес, це розвиток. Інший кандидат – це стагнація. Якщо українець не біжить бити вікна і ламати двері, то це не значить, що він не протестує. Гумор – це теж протест. На одному з сайтів зображена біла курка. Курка – „герой України". Ця курка знесла яйце, яке вцілило у В. Януковича.

Є відеогра „Хамське яєчко" на сайті, що називається „Politikan.com.ua". Головний персонаж – злий Я, який хоче стати президентом України. Щоб зруйнувати його плян, треба поцілити в Я яйцем у 25-ти реґіонах України.

Спроможність сміятися з себе завжди вважалася проявом здорової психіки. Одна з американських традицій передбачає щорічну вечерю президента з журналістами, де розповідають анекдоти, сюжетом яких здебільшого мусить бути президент. Президент також сміється з себе. Чому українські політики такі серйозні і не вміють пожартувати з самих себе? Це – спадщина минулого, коли вожді серйозно переконували народ, що він будує комунізм і колись його побудує.

Прес-секретарка прем'єра Ганна Герман заявила, що вона збирається написати книжку про нього, яка називатиметься „Залізний господар". У Івано-Франківську В. Янукович не був „залізним". А людина, яка йде в політику, повинна і мусить бути готовою до того, що може в неї хтось вцілити яйцем чи помідором... Коли навесні в Україні перебував Джордж Сорос, його теж обкидали яйцями і майонезом, але він не втратив свідомости.

Ось ще кілька анекдотів з передвиборчого гумору, переданих через Інтернет.

* * *

Сусід до сусіда: „Мені з тих 25 кандидатів обидва не подобаються!"

* * *

Повідомлення з міліції: „Провладний кандидат в президенти в'їхав службовим „Мерседесом" в пам'ятник Богданові Хмельницькому. Проти Хмельницького порушено карну справу".

* * *

„Увечорі 25 вересня на кандидата в президенти було скоєно замах під час зустрічі з виборцями: невідомий зловмисник кинув у нього яблуко. Кандидат був госпіталізований, а коли прийшов до тями, то звинуватив у надзвичайній події міністра агропромислового комплексу, проти якого порушено кримінальну справу. Довідавшись про це, народний депутат Тарас Чорновіл запропонував вирубати всі яблуні".

* * *

Першого листопада В. Януковичу кажуть:
– Є дві новини – добра і погана.
– Кажіть погану.
– Віктор Ющенко набрав 51 відсоток.
– Яка ж тоді добра?
– Ви набрали 69.

* * *

Або такий варіянт:
– Кажіть добру новину!
– Ви стали президентом!
– А погану?
– За вас ніхто не проголосував!

Багатьох смішить, коли за виготовлення перевиборчих плякатів беруться фонетично глухі або неписьменні люди. Абревіятура від гасла: „Так – Ющенко!", звучить „ТЮ", а назви бльоку „За Україну, за Ющенка!" – „ЗУ-ЗЮ", теж. Назва Парляментсько-урядової коаліції скорочується як „ПУК". В одному зі штабів, де є дуже багато російських політтехнологів, пишуть „проффесор ффілологіі"...

З'явилися ляльки, схожі на претендентів. Лялька, схожа на Наталію Вітренко, одягнена в шкіряний костюм, має довжелезний мундштук, підходить до когось і каже: „Мужчина, пригостіть даму рейтингом!"

Життя покликало до дії здатних до гумору людей, щоб сміятися з того, що варте сміху. Добре було б, коли б разом з ними посміялися і провладні.

За матеріялами ЗМІ

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

20 листопада: Крайова конвенція ФДДЧ

ШОРТ ГИЛС, Н. Дж. – 19–21 листопада Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) відзначатиме 15-ту річницю своєї першої медичної місії в Україну, скликаючи свою третю крайову конвенцію в Іст-Гановері, Н. Дж.

Заснований в листопаді 1989 року, ФДДЧ став провідною гуманітарною організацією в українській діяспорі Північної Америки. З допомогою своїх 13 відділів, багатьох спонзорів та прихильників в Сполучених Штатах, Фонд доставив понад 1,300 тонн медичної допомоги українським лікарням та сиротинцям на 51 мільйон дол. Медичні програми і партнерства, засновані Фондом, допомогли українським лікарням знизити дитячу смертність і вилікувати багато дітей, які захворіли на рака щитовидної залози, лейкімію та інші недуги.

Конвенція відбудеться в конференційній залі готелю „Рамада" в Іст-Гановері, Н. Дж. Серед доповідачів будуть медичні експерти, громадські діячі та видатні особи із Сполучених Штатів, Канади і України, зокрема кореспондент НБС – Мартин Севидж, сенатор Френк Лавтенберґ, хірурги д-р Вільям Новик (Тенесі), д-р Ілля Ємець з Інституту Амосова в Києві. Ведучий програмою під час урочистого бенкету 20 листопада – президент РКО фільмів Пол Спікер.

„Це буде наша перша конвенція від 1997 року, – сказав д-р Зенон Матківський, співзасновник і президент ФДДЧ, – Вона нам дасть нагоду розглянути і відзначити багато спільних досягнень і вшанувати взірцевих людей, які відіграли важливу ролю в розвитку нашої медичної місії".

Реєстрація на повну конвенцію – 185 дол. від особи заздалегідь, а 220 дол. – при дверях. Можна придбати окремі квитки на суботню програму за 150 дол., або за 100 дол. тільки за бенкет. Готель „Рамада" пропонує знижки для делегатів Фонду. Делегації організуються з віддалених околиць на збірні поїздки („Car pools"). За дальшими інформаціями просимо зголоситися до Алекси Мілянич на телефон: (973) 376-5140.

ФДДЧ

28 листопада: 60-ліття ЗУАДК-у

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – В неділю, 28 листопада, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) відзначить 60-ліття своєї діяльности ювілейним бенкетом, що відбудеться в ресторані „Дуґенс" (7900 Roosevelt Blvd.) у Філядельфії. На бенкеті з доповіддю виступить відомий політичний діяч України Борис Тарасюк.

Методій Борецький

31 жовтня: зустріч з В. Маляреком

ДІТРОЙТ. – Наші дочки – не на продаж!" – під таким заголовком виголосить доповідь і представить свою книжку „The Natashas, Inside the New Global Sex Tade" Віктор Малярек. Зустріч з автором влаштовує Окружна Управа Союзу Українок Америки в Дітройті в неділю, 31 жовтня, о 2-ій год. по полудні, в парафіяльному осередку св. Йосафата при вул. МекКінлей у Ворені.

Віктор Малярек – канадський журналіст українського походження, автор чотирьох книжок, досвідчений репортер і редактор торонтської газети „Globe and Mail". Він уже десять років є господарем (host) телевізійної програми на CBS „The Fifth Estate", де під його директивою виготовлено понад 200 документаційних фільмів, за що він чотири рази одержував відзначення від Генерального губернатора і престижеву нагороду „Gemini", як найкращий репортер Канади.

В автобіографічній повісті „Гей, Маляреку" автор описує своє трагічне дитинство і юнацькі роки, проведені в сирітських домах та виправних закладах. Висвітлюючи брутальні умови в цих інституціях – знущання і побої, які він тоді зазнав, автор привернув увагу провінційного уряду Квебеку, і завдяки його репортажам були здійснені радикальні реформи у сиротинцях і виправних інституціях. Цей досвід з дитинства вплинув, що і в дальших репортажах і фільмах В. Малярек виявляє різні соціяльні лиха, з якими слід боротися.

За всі 30 років своєї репортерської діяльности Віктор Малярек став авторитетним оборонцем тих, що потребують помочі, але не можуть самі собі допомогти. Під час презентації своєї книжки „The Natashas", він розповість про трагічну долю жінок, що опинилися в безвихідному становищі. Ім'я „Наташа" – символічне, ним називають жінок, а їх нараховують біля 900 тисяч, котрі шукаючи заробітку, потрапляють в руки злочинців. Спочатку ці нелюди заманили жінок обіцянками доброї праці, а опісля брутально змусили їх до проституції. Ця книжка вже викликала відповідну реакцію в Організації Об'єднаних Націях і в уряді США. У своїй доповіді автор також поінформує, які заходи вживаються для поборення цього найогидливішого злочину нашого часу.

Всі прибутки зі своїх виступів автор віддає на реабілітаційні програми для потерпілих жінок і на поширення інформацій серед молодих жінок про небезпеки, які їм загрожують.

До участи запрошуються українські громадські та інші етнічні організації, багато американських організацій. Доповідь відбуватиметься англійською мовою. Після програми буде товариська зустріч, коли можна буде придбати книжку з автографом автора.

Рома Дигдало,
голова Організаційного комітету

Теплий, заслужений „фестшріфт“

Р.Л. Хомяк

НЮ-ЙОРК. – Історик Ярослав Пеленський відзначив свій 75-ий день народження у Ню-Йорку – місті, в якому понад 40 років раніше він починав свою другу кар'єру як американський науковець. Нині ювіляр курсує між Україною й Америкою: звільнений пенсійним віком від регулярного читання лекцій, він продовжує збирати жнива української державницької школи історії, яку протягом десятиріч плекав.

В половині вересня в тому ж Колюмбійському університеті, де 1968 року він захистив свій другий докторат (проф. Пеленський поселився у США в 1958 році з докторатом Мюнхенського університету), відбулася презентація його „фестшріфту“ – збірника наукових праць студентів і колег для відзначення його ювілею.

Великий вахляр зацікавлень і зв'язків ювіляра віддзеркалений у цьому збірнику: на майже 1300 сторінках 61 автор зі США, України, Польщі, Канади, Німеччини, Італії, Росії й Франції помістили, різними мовами, праці на пошану свого професора й колеги. А організаторами свята була плеяда установ: Українська програма студій в Інституті Гарімана Колюмбійського університету, Історичний факультет цього ж університету, Східньо-Европейський інститут Національної Академії Наук України, Інститут ім. Липинського у США, Наукове Товариство ім. Шевченка й Українська Вільна Академія Наук. В кожній з тих установ проф. Пеленський є співробітником, випускником або керівником, і в кожній з них продовжує займатись науковою діяльністю, додам – активною!

Я познайомився з Ярославом Пеленським в 1961 році і можу свідчити, що він ніколи не був жителем вежі зі слонової кістки, який не сходить з вузенької стезі своєї спеціяльности. Він прибув до Америки, коли ця країна готувалась „передати смолоскип“ новому поколінню політиків, себто коли розвивалась президентська кампанія Джона Кенеді, і він, „новий емігрант неозначеної хвилі“ (поселився тут між третьою й четвертою хвилями) належав до тієї невеликої частини українських поселенців повоєнного періоду, які активно цікавились політикою США, зокрема закордонною, в тому числі стосовно України.

Ще будучи докторантом у Мюнхені, проф. Пеленський регулярно друкувався в газеті „Сучасна Україна“ (предтеча журналу „Сучасність“), яка постійно тримала палець на пульсі України – нехай і „країни абревіятури УРСР“ (так її характеризував пару років тому український дипломат і письменник Юрій Щербак). А працюючи над докторською працею в Колюмбійському університеті про появу московської імперіялістичної ідеології у XV столітті, викладаючи історію в Американському університеті у Вашінгтоні (1964-1967), а згодом в Університеті Айови (1967-1998), він знаходив час на активну діяльність в американській політиці. Члени Конгресу США, урядові чиновники консультувались з ним, він писав їм меморандуми і завжди висував важливість українського чинника в міжнародній політиці.

А це була невдячна справа. До кінця 1960-их років в американському науковому естеблішменті „України не було“. Була Росія, яка на своїй великій території мала і „чечен-інгушів“, і татарів і гагаузів, а також українців і навіть „сибіряків“. Україна – це щось таке, як Пенсильванія або Тексас, правда? – можна було почути в „елітному“ товаристві. Та навіть серед спеціялістів Східньої Европи в той час точилась дискусія про „історичні“ і „неісторичні“ нації. Україну впихали в цю другу категорію. Але поволі з'являлись такі науковці, як Ярослав Пеленський, які доводили історичність України – тоді ще УРСР.

Ще на початку 1960-их років проф. Пеленський зізнався мені як, на його думку, треба просувати у світі, зокрема у США, українську державницьку політику. Він досить поблажливо ставився до українських еміграційних політиків; просто не хотів витрачати на переконування їх свого часу. З нетерплячою посмішкою ставився до різних емігрантських заходів, які досягали незобов'язуючих декларацій і незобов'язуючих конгресових резолюцій щодо „поневолених народів“. Його ціллю було насамперед виплекати собі бездоганну репутацію спеціяліста, а тоді авторитетно заявити, що Україна є.

На презентації „фестшріфту“ Ярослава Пеленського, проф. Марк фон Гаген – нині директор Інституту Гарімана, і проф. Януш Дузінкевіч – колишній студент Пеленського і головний редактор „збірника на пошану“, говорили про ювіляра як засновника державницької школи української історії в американській науці, себто школи „Україна є“.

Протягом довгих років його погляди зустрічались з опором, але його праця витримала випробування часу, казав проф. фон Гаген, і додав, що у своїй науковій праці проф. Пеленський завжди уникав стереотипів, загально прийнятих поглядів.

Ярослав Пеленський

Проф. Дузінкевіч звернув увагу на „скрупулянтну увагу проф.Пеленського до подробиць у своїх історичних дослідженнях“ та що його аналіза імперської Росії доречна і сьогодні. А те, що писав Ярослав Пеленський про розвиток України в газеті „Сучасна Україна“ 50 років тому, нині є, доводив проф. Дузінкевіч. Він також згадав, що багато років тому проф.Пеленський пропагував українсько-польські й українсько-єврейські стосунки, які нині працюють на користь України.

У своєму виступі на презентації збірника на пошану проф. Пеленський висловив подяку своїм професорам у Колюмбійському університеті, серед них були: Генрі Робертс, Збігнєв Бжезінський, Ніна Гарсоян, Оскар Галєцький, Ігор Шевченко і Марк Раєф. Усі, за вийнятком проф. Робертса, мали, як і ювіляр, своє коріння у Східній Европі. Проф. Раєф навіть був присутній на презентації, що, як завважив проф. Пеленський, не буває часто на презентаціях „фестшріфтів“; половина його професорів вже на тому світі.

Проф. Робертс, під чиєю рукою проф. Пеленський працював над совєтсько-українською історіографією після Другої світової війни, помер, коли йому було всього 57 років, згадав ювіляр, і додав, що має бажання дістати від Генрі Робертса „рекомендаційного листа“, на вступ до того місця, де проф. Робертс тепер перебуває.

Редакція „Свободи“ від імені усіх наших читачів приєднується до поздоровлень і щиро бажає професорові Я. Пеленському доброго здоров'я та нових наукових успіхів.

„Був помітною фігурою в демократичному русі“

У передмові до збірника, присвяченого науковій діяльності д-ра Ярослава Пеленського, академік Мирослав Попович зокрема пише:

„...Для нас, громадян колишнього СССР, попри всю самокритичність і готовність сприйняти кращі здобутки національної думки в діяспорі, була несподіванкою різноманітність політичної палітри українського зарубіжжя. Такі особистості, як Лисяк-Рудницький чи Пеленський, виявились надзвичайно далекими від наших уявлень про діяспорного самостійника. Варто підкреслити, що Ярослав Пеленський був помітною фігурою в демократичному русі, що об'єднував різних представників антитоталітарної опозиції. З 1984 року Пеленський став членом редакційної колегії знаменитого журналу „Континент“ Він був організатором і головним редактором видання, яке свого часу було, наважуся сказати, чи не найбільш універсальним і глибоким українським періодичним виданням. Це – журнал-альманах „Віднова“, де членами редакційної колегії були Єжи Гедройц, Мілован Джілас, Володимир Максимов, Мойсей Фішбейн та інші знані особистості.

Та насамперед Пеленський є істориком, науковцем. Переважна більшість праць історика Пеленського видрукувані англійською мовою в різних зарубіжних виданнях. Можна сказати, що, попри свою орієнтованість на українську проблематику, Ярослав Пеленський залишається відомим американським істориком, і ось недавно, 1998 року, вийшла в світ у США англійською мовою цікава монографія – „Боротьба за спадщину Київської Русі“. Його перша солідна монографія („Росія і Казань: завоювання та імперська ідеологія“) також надрукована англійською мовою. Це також стосується численних статтей, збірників під редакцією і за участю професора Пеленського, матеріялів конференцій, які були ним організовані і публікація яких ішла під його редакцією...

Пеленський – винятково об'єктивний і глибокий вчений, він не боїться виглядати зацікавленим і гострим в постановці проблем, але не виходить на рівень політичної публіцистики і завжди намагається розглянути всі альтернативні гіпотези на добрій доказовій фактологічній базі...“.

В адресованому проф. Я. Пеленському привітанні від Національної Академії Наук України, підписаному президентом Б. Є. Патоном, першим віце-президентом А. П. Шпаком і секретарем Відділення історії, філософії та права НАНУ О. С. Онищенком, підкреслюється:

„Завдяки Вашим зусиллям набула нового гармонійного звучання державницька школа в українській історіографії. У складній політико-ідеологічній атмосфері Ви завжди відстоювали кращі традиції національної історичної спадщини, дали відчутний поштовх піднесенню ідей українського державотворення, розвиткові національної політологічної думки...“.

Фундація „Допомога Україні“ виділила 250 тисяч долярів на забезпечення прозорости виборів в Україні

Борис Вжесневський

ТОРОНТО. – 10 вересня Борис Вжесневський, нещодавно обраний депутатом парляменту Канади від виборчого округу Етобікок-центр (Торонто), вручив чек на 250 тис. долярів Канадському інститутові українських студій (КІУС) Альбертського університету. Щедрий дар від його родинної добродійної фундації „Допомога Україні“ призначається на забезпечення прозорости виборів 2004 року. У рамках проєкту, яким буде керувати КІУС, в Україну будуть вислані 12 канадських експертів з метою проведення семінарів безстороннього характеру з питань виборчого законодавства, політичних курсів та процедур для виборчих спостерігачів.

Пожертву прийняли від імені Альбертського університету д-р Ендрю Ґрінша, заступник віцепрезидента з наукових досліджень, та від імени КІУСу – його директор, д-р Зенон Когут. У своєму вступному слові Б. Вжесневський наголосив, що Україна є єдиною, крім балтійських країн, пострадянською державою, в якій діє життєздатна опозиція, що є запорукою існування будь-якої демократії. Він зазначив також, що цей проєкт може підготувати до тисячі спостерігачів в Україні. Саме тому, за його словами, „було легко виписати цей чек, тому що ця праця допоможе українцям в Україні“.

Д-р Е. Ґрінша подякував Б. Вжесневському і зазначив, що міжнародні зв'язки є справами надзвичайної важливости для КІУСу. Д-р З. Когут звернув увагу присутніх на той факт, що КІУС має вже понад вісім років досвіду праці в Україні через керування проєктами, які фінансувалися Канадською Агенцією міжнародного розвитку і сприяли поширенню демократії. Того ж дня Б. Вжесневський відвідав Центр українського фолклору при Альбертському університеті, де зустрівся з його директором д-ром Андрієм Нагачевським, д-ром Богданом Медвідським та Терезою Вареницею. Пізніше він зустрівся з представниками засобів масової інформації, взяв участь у зустрічі з провідниками українсько-канадської громадськости.

Наступного дня була зустріч з групою, яка взяла на себе завдання домогтися відкриття Генерального консульства України в Едмонтоні (очолює її Юрій Москаль), та зустріч в Українсько-канадському музеї-архіві Альберти, президентом якого є Христина Когут. Б. Вжесневський відвідав також „Село спадщини української культури“ - музей під відкритим небом, де зібрані будівлі та інші експонати, що стосуються життя українських першопоселенців в Альберті до кінця 1920-их років.

Онук українських іміґрантів Б. Вжесневський є власником відомої пекарні „Future Bakery“, яку заснували його дідусь і бабуся, та крамниці молочних продуктів „M-C Dairy“. „Ontario Business Journal“ назвав Б. Вжесневського одним із ста найкращих підприємців провінції. Комерційну справу він вивчав у Торонтському університеті. Ще до розпаду Радянського Союзу він фінансував, організував і підтримував групи захисту людських прав та демократичні реформи в Україні.

Нині родина Вжесневських продовжує працю в Україні, фінансуючи та організовуючи допомогу сиротам і виділяючи стипендії здібним, але малозабезпеченим студентам.

Богдан Клід

Передання символічного чека

Соціяльний...

(Закінчення зі стор. 5)

капіталу, яким диспонує будь-яка спільнота, залежить у великій мірі від потенціялу індивідуальних соціяльних можливостей її членів, від готовости тих осіб вживати ці можливості не тільки для себе, але і для загального добра, від успіху мереж співдії внутрі громади чи загального суспільства, а також від того, якою є спільна, колективна вартість тих ресурсів у взаєминах із зовнішнім світом.

Ці корисні ресурси можуть бути різні суттєво і можуть виявлятися у різних формах, переважно у властивостях поведінки. Такими, що зорієнтовані на співдійні взаємини внутрі громади, вважаються, крім виявів взаємного довір'я: признання норм обопільности зобов'язань і загальної взаємности, готовість ділитися придатним чи потрібним знанням (інформацією) у співдійних стосунках, виказування пошани в обміні думок, готовість кооперативно співпрацювати, відчуття групової приналежности – „ми", а не лише „я та інші". Політичні і соціологічні досліди показують, що такі прикмети з природи притаманні переважно однорідним спільнотам, що довго проживають в одній місцевості чи в одному сусідстві, мають спільні традиції. Члени таких спільнот відносно часто потребують підперття або допомоги один від одного, а тому їхня поведінка звичайно виказує позитивне наставлення до солідарности і до прийняття колективних переконань.

Дослідники спільнот і угруповань, яких члени не живуть і не працюють поруч і мають різні життєві зацікавлення та не однаковий рівень освіти, але яких в'яже або спільна національність чи етнічність, або відданість якійсь „справі" чи ідеї, яких в'яже часто приналежність до організацій, в яких вони витворили мережі відносин і в яких беруть активну участь, бачать у них більше структурований соціяльний капітал. Такі спільноти мусять, найчастіше, раціонально випрацьовувати властивості поведінки (не тільки modus vivendi, але і modus operandi), які творять потрібний соціяльний капітал шляхом прийняття правил у поведінці між собою, подібно, як і в гомогенних громадах. В додатку, для осягнення спільних цілей громади члени стараються нагромадити, поодинці або спільно, такі ресурси, які діють на користь спільноти. До них належать, наприклад, доступ до важливих осіб і офіційних чинників, доступ до потрібної інформації економічного і політичного характеру, знання ринку і економічних відносин, обмін знанням про близькі зміни, які можуть вплинути на спільноту або на окремих членів, товариські зв'язки з високопоставленими особами, вміння творити основи запевнення дальшого розвитку громади.

Оскільки такі прикмети в більшості мають свої коріння в життєвій культурі людей, деякі теоретики підтримують песимістично фаталістичний підхід до питання, хто може мати який рівень соціяльного капіталу. На їхній погляд, все залежить від культурологічного простору, з якого громада чи її члени походять. Громада або має потрібні ресурси, хоч би лише потенціяльно, або нездатна їх мати: не поможе працювати над витворенням корисних властивостей. У противагу, прихильники інституційно-економічної і організаційної теорій наполягають на тому, що соціяльний капітал можна і треба активно творити та підтримувати добре плянованим „інвестуванням" часу, знання і власного соціяльного капіталу.

Очевидно, наслідки надмірної кількости таких ресурсів в одній громаді („сильній"), яка їх використовує, можуть бути дуже небажані або й катастрофічні для іншої громади („слабшої"), яка має мало такого капіталу. Вона може бути відсунена або заблькована від можливости впливу на зовнішні події в ширшому суспільстві або навіть на міжнародній арені. Без інтенсивної праці над виробленням потрібних можливостей в такій ситуації, досліди показують, що або приходить до явного конфлікту, або слабша громада заникає.

В ширшому гльобалізаційному контексті, через обмаль структурного соціяльного капіталу, можуть бути ізольовані або й знищені надбання культури слабших спільнот, включно з їхньою мовою. В Европі (і загально на Заході) проводяться досліди над питанням, котрі мови вже зникли з ужитку, котрі є в стадії заникання, а котрі призначені взагалі на забуття.

Безумовно, всі ці поняття, охоплені загальним терміном „соціяльний капітал", можна висловити і вияснити іншими словами та іншими теоріями. Колись модель теорії груп вияснював, як працюють і який вплив на державні (економічні, політичні) процеси мають т. зв. „interest groups". Це не вияснювало, чому деякі групи мали силу впливати, а інші ні. Від цього моделю перейшли до теорії взаємодіяння (interaction theory), розвиненої науковцями соціяльної психології, яка базувалася на комунікативності осіб. Але це також не вияснювало переваг у впливах на загальні події. Мали своїх пропонентів еволюційна психологія і теорія гри, поняття спільного добра, теорія еволюції суспільного контракту і теорія раціонального вибору. Після багатьох спроб застосовувати різні інші теорії вринуло, на підставі соціологічно-політичних дослідів, поняття соціяльного капіталу.

Сучасні науковці вживають це поняття для аналізи і вияснення розвитку політичних систем, соціяльних, політичних та економічних взаємин у спільнотах, більших суспільствах та на світовій арені. „Міряючи" соціяльний капітал, досліджують впливи і політичну силу окремих груп: жінок, етнічних меншин, організацій, лобіїстів, окремих професій. Без сумніву, для кожної спільноти є корисним, щоб поодинокі члени, організації і навіть неформальні групи зрозуміли важливість всього того, що охоплене цією вагомою фразою. Корисно було б простудіювати, як всі ці атрибути працюють або не спрацюють в даній спільноті. На підставі таких студій, можна свідомо творити і випрацьовувати ті елементи соціяльного капіталу, які конечно потрібні для повного життя і зростання громадян, для збереження її культури і для посилення впливу на події і в державі, і у світі.

Книга з Огайо прийшла в Україну

ПАРМА, Огайо. – З нагоди 50-ліття Школи українознавства товариства „Рідна Школа" педагогічний дорадник Шкільної ради при УККА Петро Твардовський видав „Пропам'ятну книгу", у якій змістовно, в хронологічній послідовності відображено історію школи. А шанувальник рідного слова Василь Луценко закупив 72 примірники цієї книги і 65 з них розіслав власним коштом у Київ, в Полтавську, Донецьку, Луганську, Черкаську, Харківську і Закарпатську області, щоб поява цієї книги подала навчальним закладам приклад використання рідного слова не тільки у навчанні, але й у службових справах, у повсякденному житті. Надійшли численні відгуки на „Пропам'ятну книгу". „Не губіть зв'язків з рідною землею наших предків – Україною!" – закликає дійсний член УВАН в США, член-кореспондент НТШ, член Національної спілки письменників УкраїниМикола Вірний-Француженко.

„Низький уклін людям, котрі на чужині, в тяжких умовах, протягом 50 років, не давали погаснути вогнику українського роду нашого – прекрасній нашій мові", – пише Світлана Матвієвська, викладач українознавства, української мови і літератури гімназії ім. Василя Стуса в Донецьку.

Від імені студентів і викладачів Хорольського державного агропромислового коледжу Яків Волочай пише: „Цінуємо ваші патріотичні і наполегливі зусилля, спрямовані на розвиток і охорону української мови на теренах США".

Петро Скала

Хорольські учні з книгою про школу

Відгомін таборового літа

Пласт в Україні...

САМБІР. – Ніби й нещодавно самбірський Пласт вперше провів в околицях села Стрільбичі табір „Левурда-2000", а цьогорічного літа урочище Левурда прийняло пластунів вже вп'яте. Табір „Скобиний хват" розпочався 8 липня, тривав впродовж двох тижнів і став місцем відзначення ювілею „Левурди" пластової. Програму цього заходу було передбачено для юнацької групи віком 13-15 років. Вона включала інструктажі з природознавства, самозарадності, картографії, першої допомоги, піонірки (вивчення вузлів і в'язань для побудови таборових споруд), мандрівництва тощо. Юнакам і юначкам з Самбору, Рудок, Старого Самбору, Стрия, Трускавця, Бориславу було надано змогу оволодіти ораторським мистецтвом, азами журналістики, фотосправою. Майстерно було подано вмілості „Астрономія", „Український амбасадор", відбулися змаги, турніри з відбиванки, футболу, бейзболу. Після теоретичного заняття кожен з гуртків готував для усього табору змагання або мандрівку, лисячий біг або рейнджерський кидок. Гарним доповненням „Левурди - 2004" стали гурткові вогники, а також загальнотаборові ватри. У рамках табору відбувся традиційний фестиваль „Пісенний зорепад". Дипломом переможця здобув дует зі Старого Самбору у складі Марти Капериз та Соломії Николин. Найкращим з учасників став юний самбірчанин Тарас Щепаняк.

Для вдалого проведення табору багато зусиль доклали Микола Шийко, Олексій Микитко, Наталія Бобко, Володимир Карпінець, Світлана Баранецька, Ігор Шийко, Богдан Хмелівський, Леся Павляк, Олена Наливайко, Юлія Хула (усі - самбірчани). Велику допомогу надали й виховники та інструктори рудківського пластового осередку – Наталія Масяк, Іван Сприньь, Андрій Мудрицький та Іван Сороківський, а також Наталія Наливайко з Бориславу, Марія Олійник з Трускавця. Духовним опікуном став декан із Старого Самбора о. Михайло Николин.

Курінне похідне знамено освячує кардинал Гузар.

Іван Стебельський серед учасників „Левурди - 2004"

Зустріч у Сприні: посередині – пл. сен. Юрій Ференцевич.

Найстаршим гостем „Скобиного хвату" був почесний член Пласту України Іван Стебельський, якому незабаром виповниться 90 років. Він розповів цього разу юним учасникам „Левурди" про свого улюбленого вчителя у Дрогобицькій гімназії проф. Івана Чмолу, який у далекому 1912-му став одним із співзасновників пластової організації. У селі Тершів пластуни зустрілися з Архиєпископом УГКЦ Любомиром кардиналом Гузаром, митрополитом Перемиським Іваном Мартиняком, єпископом Самбірсько-Дрогобицької єпархії Юліяном Вороновським, які прямували у Турку для посвяти місцевого храму. Під час короткої зупинки у Тершові кардинал Гузар освятив похідне знамено самбірського 61-го юнацького куреня ім. д-ра О. Тисовського. На завершення табору пластуни побували у с. Сприня, де представили „Левурду" на відзначенні 60-річчя УГВР і спілкувалися з Юрієм Ференцевичем – колишнім головою пластової організації у США, членом куреня „Бурлаки", колишнім дивізійником, завдяки якому в Україну повернуто тлінні останки творців ЗУНР Євгена Петрушевича, Дмитра Вітовського, основоположника Пласту Олександра Тисовського.

У проведенні табору „Скобиний хват" надали підтримку члени пластової фундації „Побратими" з Чикаго, яку очолює пластун-сеніор Олесь Скуб'як.

Таборовики в горах

Юрій Леськів

Відгомін таборового літа

...СУМ в Америці

ЕЛЕНВІЛ, Н. Й. – Виховно-відпочинковий табір „Пісня буде поміж нас" ім. Володимира Івасюка відбувся від 25 липня до 7 серпня на Оселі СУМ. До складу команди входили Оксана Дуда, Оля Кузевич, Христя Вох, Леся Кузів, Славка Періг, Христя Чебиняк, Богданна Волянська, семінаристи Віталик і Орест, Христофор Гойдич, Маркіян Щур (виховник з Великої Британії), Віра Гайдамаха – член Світової Управи, Надя Длябога, Аля Періг, Христя Гаргай, Стефан Прятка, Орися Козіцька. Табір приняв 58 таборовиків з осередків Ню-Йорку, Філядельфії, Йонкерсу, Пасейку, Випані, Алабами і навіть з далекого Сінгапуру. Тема табору була присвячена 25-ій річниці смерти 30-літнього улюбленого українського композитора. Таборовики познайомились з його життям і піснями, з Буковиною, де він народився. Вони мали нагоду вчитися співу, купатися, майструвати, брали участь у гутірках, мандрували по горах, таборували коло річки.

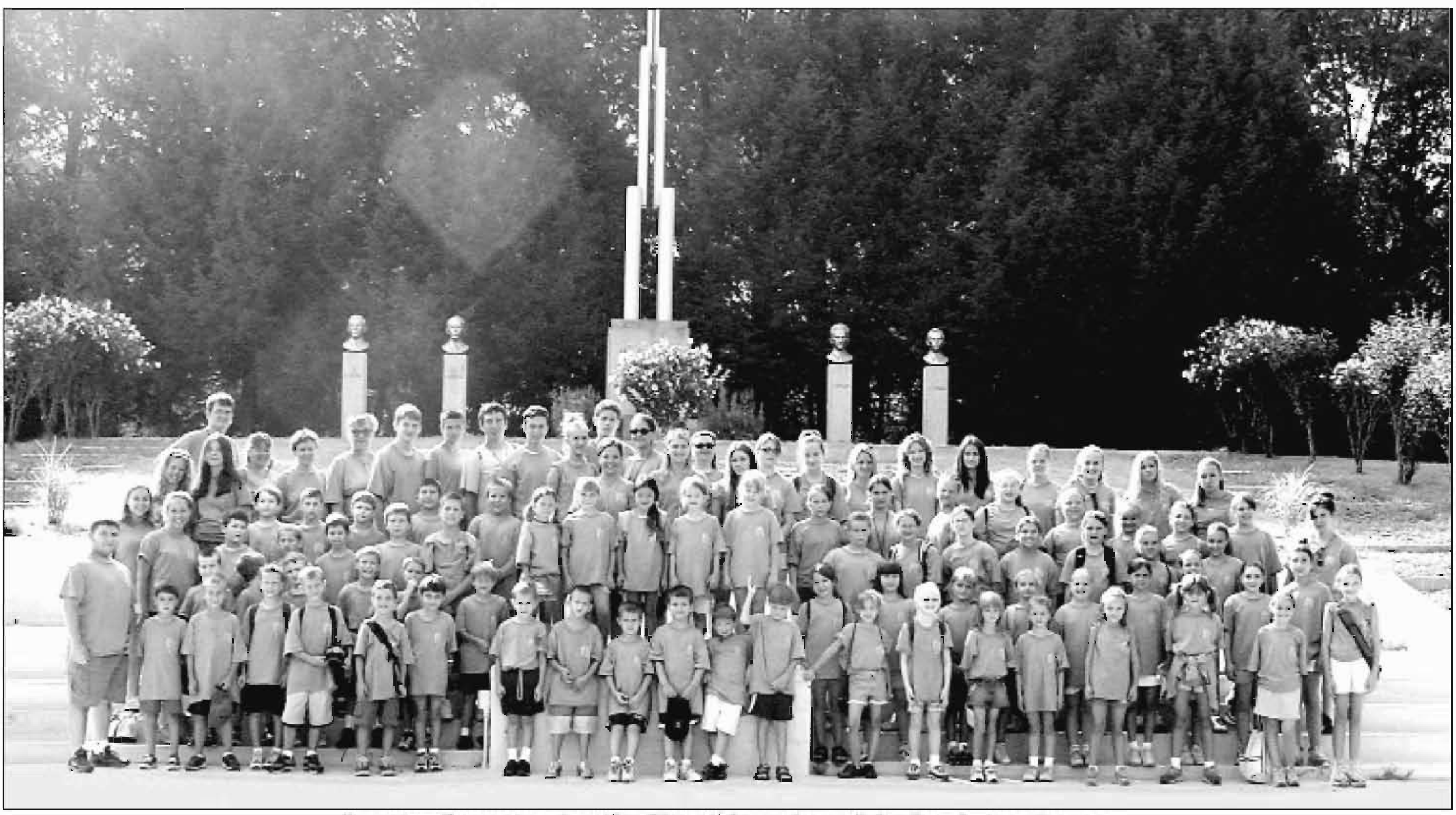
29 липня оселю відвідали 35 пластунів з пластового табору. Таборовики їх прийняли теплим привітом, запросили на обід і провели день в спортових змаганнях, товариських грах та купелі. На пам'ятку таборовики подарували кожному членові Пласту відзнаку зустрічі. Пласт також вручив членам команди подарунок.

У день кінцевого концерту програма почалася інсценізацією життєпису Володимира Івасюка, який виконали Микола Балко, Соломія Пилипів, Орест Букса, Галя Ґордон і Юстина Яремчук. Таборовики співали пісні В Івасюка, а закінчили програму піснею „Капелюх", з хореографічним танцем під керівництвом Богданни Волянської.

Оля Кузевич

Команда табору „Пісня буде поміж нас" ім. Володимира Івасюка

Виховно-відпочинковий табір „Пісня буде поміж нас" ім. Володимира Івасюка

Українські діти з Росії у мовному таборі

Із Львова пише Людмила Найденко:

„Влітку діти з української недільної школи російського міста Нижнєкамська побували у мовному таборі у Львові. Ініціятором проведення таких таборів є Зиновій Квіт, голова Української світової спілки професійних учителів, який проводить такі табори вже не перший раз. Цього року було запрошено дітей з Татарстану. Краще, ніж самі діти, ніхто про табір не скаже. На початку вересня діти написали твори про цю подорож. Пропоную читачам „Свободи" невеликі з них витяги."

Віктор Савенко (13 років):

„До цієї подорожі я мало знав про Львів! Стільки цікавих будинків, православні храми та католицькі собори, безліч музеїв! Ми були в музеях письменника Івана Франка, генерала УПА Романа Шухевича, першого президента України Михайла Грушевського. Мене дуже вразив театр Соломії Крушельницької".

* * *

Ксенія Гаврилова (13 років):

„Карпати не дарма називають „синіми горами", бо їх майже завжди огортають сині тумани. Це так красиво і цікаво! А ще там чудові водоспади, скелі, яка дивовижна краса української природи!"

* * *

Катя Ланцова (8 років):

„Недалеко від Львова живуть мої прадідусь Йосип та прабабуся Марія. Я народилася в Татарстані і їх ніколи не бачила, а завдяки цій подорожі ми зустрілися. Вони дуже лагідні, пригощали мене цукерками і рулетом".

* * *

Роман Артем'єв (18 років):

„Ми ходили до римо-католицької та греко-католицької церков, зустрічалися з кардиналом Гузарем – його так цікаво слухати. Я ще ніколи не був в таких красивих церквах".

* * *

Катя Глухова (7 років):

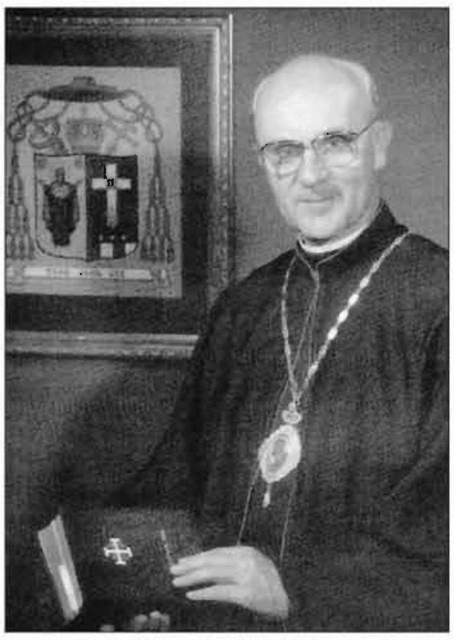
„Я запам,ятала, що треба говорити не „поїхали на Україну", а „поїхали в Україну".

* * *

Денис Кайманов (17 років):

„Тепер у мене багато нових друзів! Раніше я вагався, чи ходити до української школи, чи ні. А тепер я переконався, що я потрібен українській школі, українському товариству, українському молодіжному рухові в Росії".

Владиці Стефанові Суликові – 80

Митрополит-емерит Стефан Сулик

З нагоди 80-ліття Богові посвяченого життя нам приємно вітати Владику Стефана Сулика, довголітнього Митрополита українців-католиків у США, вислуженого Архиєпископа Філядельфійської архиєпархії.

Владика Сулик, син чарівної Лемківщини, прийшов на світ 2 жовтня 1924 р. у невеличкому гірському селі Бальниця Ліського повіту, де його батько Михайло був довгі роки дяком місцевої церкви. Після завершення середніх студій у Самборі (1935–1944), внаслідок воєнних подій Стефан покинув рідні землі й опинився на скитальщині в Німеччині. Відчуваючи в своїм серці Божий поклик до священства, 1946 р. він вступив до нововідкритої української католицької семінарії у Гіршбергу. По двох роках виїхав до Америки, де продовжував свої богословські студії в Католицькому університеті у Вашінґтоні, здобувши диплом магістра богослов'я. Священицькі свячення прийняв 14 червня 1952 р. з рук Митрополита Константина Богачевського у Філядельфійському митрополичому соборі.

Після свячень о. Стефан протягом трьох років допомагав у душпастирській праці при різних парафіях, а в 1955 році був призначений пароохом церкви св. Петра й Павла у Фініксвілі, Па. Влітку 1958 року був піднесений до гідности папського шамбеляна, з титулом монсеньйора.

На початку 1962 року новий Митрополит, бл. п. Амвросій Сенишин, ЧСВВ, призначив його парохом розлогої парафії Успення Пресвятої Богородиці у Перт-Амбой, Н. Дж., де в короткому часі він завершив будову парафіяльної школи, ґрунтовно обновив і велично прикрасив церкву, спорудив парафіяльний дім. Крім душпастирських обов'язків, він був архиєпархіяльним радником та головою церковного суду. Тому й не дивно, що Святіший Отець, Папа Іван Павло II наприкінці 1980 року призначив його, як кандидата Синоду УКЦеркви, на митрополичий престол для українців-католиків у США у Філядельфії, Па. Його архиєрейські свячення відбулися 1 березня 1981 р. в патріяршому соборі св. Софії в Римі.

Ставши митрополитом, він брав участь у шістьох Папських Синодах католицьких єпископів у Ватикані, на яких сміливо обстоював інтереси УКЦеркви. Брав також активну участь у всіх Синодах українських католицьких ієрархів – як член Президії та довголітній Синодальний скарбник. Як голова Синодальної літургічної комісії (1982–1996), Владика Стефан у великій мірі причинився до видання синодом затвердженого українського й англійського перекладу Божественної Літургії св. Івана Золотоустого, як теж перекладу Архиєратикону на українську мову, що його старанням появилися друком 1988 р., з нагоди Тисячоліття хрещення св. Володимиром Руси-України. На його пропозицію Синод відтак встановив 4-ту неділю по Зісланні Св. Духа – Неділею всіх Святих українського народу. Від 1997 року аж до своєї відставки він сумлінно трудився і як член Постійного Синоду УКЦеркви.

Владика Сулик від самих початків свого митрополичого служіння брав діяльну участь у щорічних засіданнях Конференції католицьких єпископів Америки у Вашінґтоні, як голова Міжобрядової комісії. Протягом десяти років діяв як консультор Конгреґації для Східніх Церков. Нарешті, його заходами 1983 року була створена нова українська католицька єпархія з осідком у Пармі, Огайо, а першим її єпархом став його помічник Владика Роберт М. Москаль.

При своїй широко розгорненій діяльності Митрополит Сулик не занедбував і своєї архиєпархії. Вже на початку свого архиєрейського служіння збудував двоповерховий будинок митрополичої канцелярії, парафіяльний дім для катедральних священнослужителів, величаву митрополичу резиденцію, з прегарною каплицею. Подбав, щоб гідно оздобити інтер'єр митрополичого собору в українському стилі. У 1992 році на подвір'ї давнього собору Владика Сулик благословив поставити пам'ятник-статую „батька УКЦеркви у США", Слуги Божого Андрея Шептицького, якого старанням був призначений для Америки перший український єпископ, Сотер С. Ортинський, ЧСВВ (1907–1917).

Коли уже наближався 75-ий рік його Богу й українському народові відданого життя, Владика Сулик подав до Святішої Столиці резиґнацію зі свого митрополичого служіння, яку Папа Іван Павло II ласкаво прийняв і 29 листопада 2000 року призначив його наслідником Владику Стефана Сороку. Врочисте передання управління митрополії відбулося у Філядельфійському соборі 20 лютого 2001 року в присутності Апостольського нунція, коли Владика Сулик відійшов на заслужений відпочинок, як Митрополит-емерит.

Про свої переживання й церковну діяльність у США Владика Сулик написав цінні спомини, які появилися друком 2001 року у Львові під заголовком: „Як Стефан став Митрополитом". У післяслові до своїх мемуарів він говорить: „Я писав ці спомини, щоб зберегти для майбутніх поколінь правдиві факти з пережитих подій, і не тільки поділитися з ними моїм життєвим досвідом, але й передати для історії деякі важливі події з життя нашої Церкви, про котрі досі ніхто не написав".

У своїх надхненних проповідях і Пастирських посланнях Митрополит Стефан старався щиро промовити до людських сердець. Його проповіді і послання були навіяні глибокою вірою.

Тому ми радісно вітаємо Владику Стефана з його світлим 80-літтям Богові посвяченого життя та зі щирого серця бажаємо йому здоров'я, Божих ласк і Божого надхнення, щоб і в своєму похилому віці він і надалі служив своєю молитвою і багатим своїм життєвим досвідом УКЦеркві і своєму українському народові, якого долю він так щиро переживає.

На многая літа, Владико!

о. А. Пекар, ЧСВВ

„Мамай“ відкриє український кіноклюб в Колюмбійському університеті

НЮ-ЙОРК. – 21 жовтня у Колюмбійському університеті буде показано фільм українського режисера Олеся Саніна „Мамай“. Показ заінаугурує щойно заснований у рамках Програми українських студій Колюмбійського університету Український кіноклюб. Клюб покликаний популяризувати кінематограф і загалом культуру України серед студентів Колюмбії і ширшої громади Ню-Йорку, а в перспективі стати постійним форумом для презентації перед американською публікою найцікавішого і найкращого, що робиться в українському кінематографі. У Колюмбійському університеті викладається багато курсів з мистецтва кінематографу, а репертуар фільмів, які демонтруються, винятково строкатий за жанрами, географією та стилем. Тому знайти український матеріял, який би зацікавив колюмбійське студентство і ширшого глядача Ню-Йорку, справа не така вже й проста. Ситуація вимагає чогось нового, небаченого, інтригуючого і, на додаток, субтитрованого англійською мовою. Таке поєднання складників дає підстави сподіватися, що на відкриття Українського кіноклюбу прийде більше глядачів.

Саме ці якості має фільм „Мамай“. Знята у 2003 р., ця повнометражна картина стала дебютом тридцятидвохрічного Олеся Саніна в жанрі ігрового художнього фільму – дебютом, який викликав назагал дуже прихильні відгуки критиків. Фільм навіть було запропоновано як офіційного претендента від України на номінацію для нагороди Американської академії кіномистецтва „Оскар“.

„Мамай“ є вільним переспівом відомої кожному українцеві ще зі школи народної думи XVI століття „Втеча трьох братів з Азова“. Активно користуючися естетикою українського поетичного кіно, Санін розповідає історію кохання між наймолодшим із трьох братів-утікачів і неземної вроди татаркою, яка його ховає від погоні. Це новітня українська версія історії Ромео та Джульєтти, коли власні брати кидають напризволяще наймолодшого брата, щоб самим врятуватися, а татарка іде проти приписів племенної, релігійної та культурної солідарности, закохуючись у ворога. У сплетінні конфліктів і колізій картини глядач побачить іншу, нетрафаретну Україну, землю, де століттями жили, перехрещувалися, змагалися, але й теж взаємозапліднювалися різні культури, релігії, народи – українці і татари, християни і магометани.

Кадр з фільму „Мамай“

У наративній техніці фільму немає патетики чи високопарности, зате є дуже своєрідна поетика, якою картина завдячує чудовій операторській праці Сергія Михальчука і справді гіпнотичній партитурі композитора Алли Загайкевич. Присутність на екрані головних акторів – чарівної Вікторії Спесивцевої (татарка-кочівниця) та Андрія Білоуса (наймолодший брат-втікач) надають оповіді чуттєвости, еротизму і магнетики, давно незнаних в українському кіно.

Ті, хто бажав би наочно познайомитися з талановитим режисером фільму, матимуть можливість зробити це, хоч і заочно, на перегляді „Мамая“.

Режисер Олесь Санін виступає у фільмі і як інтерпретатор ролі середнього брата. Іншим особистим моментом імпрези є те, що Санін сам дав копію свого фільму Юрієві Шевчукові, засновникові Українського кіноклюбу в Колюмбії спеціяльно для цього показу.

„Мамая“ буде показано в оригінальній версії українською та татарською мовами з англійськими субтитрами. Коротке вступне слово перед фільмом скаже доктор Юрій Шевчук, лектор української мови та культури в Департаменті слов'янських мов Колюмбійського університету.

Показ „Мамая“ відбудеться 21 жовтня у в 6.30 год. в кімнаті 1219 Інституту Гарімана, розташованого за адресою: 420 118th Street (перехрестя з Амстердам Авеню) у Ню-Йорку. Запрошуються всі.

Серед майбутніх імпрез Українського кіноклюбу в Колюмбії плянується зокрема знайомство з найновішим в українській молодій документалістиці, включно з стрічками Ганни Яровенко „Кіноманія“, Сергія Буковського „Червона земля“, Валентина та Максима Васяновичів „Старі люди“ та „Проти сонця“, як і показ менше відомої в середовищі американських кіноманів української клясики, зокрема таких фільмів, як „Білий птах з чорною познакою“ (режисер Юрій Іллєнко), „Вавилон ХХ“ (реж. Іван Миколайчук). Докладнішу інформацію про Український кіноклюб в Колюмбії можна отримати від Діяни Гованської, Програма українських студій, 212-854-4697 чи ukrainianstudies@columbia.edu

ФКУ

Відновлення...

(Закінчення зі стор. 1)

ту, підтверджує, що Україна готова платити за збереження своєї природної спадщини.

Ми також вивчили досвід інших країн щодо діючої навігації через біосферні заповідники, наприклад, у дельтах річок Місісіпі, По, Рони, Темзи й Меконгу. Ми також дослідили діяльність Румунії в цьому напрямку, оскільки її навігація через штучно створені канали у дельті Дунаю є дуже інтенсивною.

26 серпня Україна завершила перший етап проєкту, який здійснювався від суворою екологічною контролею, водночас забезпечивши компенсуючі механізми, зокрема розширення центральної зони біосферного заповідника.

Україна відкрита для співробітництва. Ми надаємо відповідну інформацію всім зацікавленим сторонам, особливо нашому першому й найголовнішому сусідові – Румунії. Ми приймали представників від ЮНЕСКО й Ради Европи, а також представників Бернської й Рамсарської конвенцій. Посол Румунії в Києві, разом з дипломатами багатьох інших країн, нещодавно відвідали українську дельту й місце відновленого суднового ходу.

Ми очікуємо на візиту представників Европейської Комісії, щоб довести, що Україна робить усе можливе, аби зберегти нашу спільну европейську природну спадщину, якою ми всі справді можемо пишатись.

Безумовно, Україна привітає рекомендації незалежних експертів щодо природоохоронних аспектів проєкту. Водночас ми надзвичайно занепокоєні ситуацією, що склалася загалом у дельті Дунаю. Ми маємо всі підстави стверджувати, що протягом минулого століття через односторонні і нескоординовані кроки Румунії розподіл течії Дунаю змінився абсолютно на користь Румунії. У 1895 році Україна мала 70 відс. загального потоку, тоді як у 2000 році ця частка зменшилася до 53 відс. Сьогодні ми продовжуємо втрачати 3-4 відс. водного потоку щороку.

Цей перерозподіл відбувся не через природні процеси (природа працює на користь України, намагаючись відновити справжній напрямок течії), а через тривалі та постійні гідротехнічні роботи, що здійснювалися владою Румунії без інформування про це України. Як свідчать документи, Україна повідомила Румунію про намір відновити дію дунайського каналу в жовтні 2003 року і не отримала жодної реакції до травня 2004 року.

Фактично, протягом останнього десятиліття ми втратили більшу частину навігаційної глибини в українській частині дельти, що змусило нас шукати вихід із ситуації, який би дозволив нам відновити навігаційні умови, що існували раніше. Крім того, діяльність Румунії мала несприятливий вплив на нашу екологічну ситуацію, включаючи: замулювання деяких протоків річки, озер та водойм Дунайського басейну, погіршення умов для фльори і фавни та підвищення рівня сірководню у воді.

Місцеві жителі стверджують, що саме в останнє десятиліття зменшилася кількість птахів та риби, і це незважаючи на призупинення в цей період всієї навігаційної та промислової діяльности в українській зоні та створення Дунайського біосферного заповідника. Нам добре зрозумілі голоси занепокоєння, що лунають з боку наших сусідів, хоча по суті справа має більше економічний, ніж екологічний характер. Протягом декількох останніх років Румунія створила ексклюзивну монополію на навігацію в дельті Дунаю. Відкриття альтернативного водного шляху відновить конкуренцію, що зробить значно дешевшим рух водного транспорту з Европи в Чорне море і навпаки. Це буде зроблено у повній відповідності з найвищими міжнародними стандартами захисту навколишнього середовища.

Негативні емоції, що активно виплескуються румунськими політиками для того, щоб привернути увагу до їх патріотичних мандатів під час президентських виборів, не спрямовані на реалізацію корисних цілей. Єдиним виходом для України і Румунії залишається врегулювання цього питання в дусі взаємної поваги та розуміння. Ми готові знайти прийнятне рішення, що ґрунтується на такому підході.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Концерт українських артистів на 10-ліття театру

У перерві концерту – світлина для читачів „Свободи“ від Оксани Кровицької і Олега Чмира.

МОРІСТОВН, Н. Дж. – У мальовничому містечку, що лежить у лісовому передгір'ї, 10-ліття місцевого „Комюніті-театру“ було відзначене 29 вересня ґала-концертом за творами Петра Чайковського і Олександра Чайковського, в якому взяли участь солісти Оксана Кровицька і Олег Чмир, піаністи Олександер Слободяник і Лариса Крупа з великою симфонічною оркастрою (диригент Святослав Лютер) .

У 1937 році в Морістовні було відкрито кінотеатр, який діяв до 1973 року, після чого (показ фільмів припинився у 1987 році) був проданий під кіноконцертну залю, на основі якої в 1993 році почалося створення нинішнього театру.

Перший концерт в „Комюніті-театрі“ відбувся саме 29 вересня 1994 року, і виконав його український піяніст Олександер Слободяник з симфонічною оркестрою Маріїнського театру з Санкт-Петербургу (тоді ще Кіровського, з Ленінґраду) під керуванням Валерія Ґерґієва. Грали Перший концерт Петра Чайковського.

На концерті до 10-річчя театру в симфонічній оркестрі грали музиканти „The Colonial Symphony of Morristown“ і „The New Philharmonic of New Jersey“.

33-річний диригент Святослав Лютер народився в Санкт-Петербурзі, де закінчив консерваторію і від 1998 року був головним диригентом Державної симфонічної оркестри, автором ряду музичних проєктів.

У першому відділенні концерту були виконані уривки з опери Петра Чайковського „Євгеній Онєгін“ – полонез, арії Тетяни і Онєгґіна, фінальний дует. Автор опери Петро Ілліч Чайковський значну частину своїх творів написав в Україні – у Кам'янці біля Черкас, де щороку гостював у сестри Олександри. Йому там побудували будинок, придбали піяніно, яке збереглося до наших днів. Думку написати оперу за поемою О. Пушкіна „Євгеній Онєгін“ подала йому артистка Лавровська, лібрето написали брат Модест і поет Костянтин Шиловський. Складність завдання змусила композитора спершу назвати твір не оперою, а „ліричними сценами“. Але швидко з'ясувалося, що з появою цієї опери (прем'єра була 1879 року в Москві) народився новий різновид оперного мистецтва – лірична опера, якої досі не знав музичний світ.

Глядачі вітали квітами Оксану Кровицьку, Олега Чмира і Святослава Лютера

Гостей театру зачарувала красуня Оксана Кровицька, яку раніше „Ню-Йорк Таймс“ назвав „суб'єктом загального поклоніння“. Вона співала в провідних театрах Ню-Йорку, Монреалю, Сан-Франціско, Мадріду та інших міст. Олег Чмир був провідним артистом опери в Єкатеринбурзі на Уралі, виступав з концертами в ряді міст Америки і Европи.

Друге відділення концерту було присвячене інструментальній музиці. Лариса Крупа і Олександер Слободяник виконали концерт для двох піяно з оркестрою Олександра Чайковського, після чого Олександер Слободяник грав фінал Першого концерту Петра Чайковського, а оркестра виконала „Італійське капрічіо“ Петра Чайковського.

Композитор Олександер Чайковський – наш сучасник. Він народився 1946 року в Москві і усе своє музичне життя провадить в Москві і Санкт-Петербурзі. В студентські роки його вчителем був Генрих Нейгауз, родина якого походила з Єлисаветграду (тепер - Кіровоград) в Україні.

Олександер Слободяник приїхав до США з Києва, де народився, а музичну освіту здобув у Москві під опікою Генриха Нейгауза. Він виступав на провідних сценах світу з кращими оркестрами сучасности. Лариса Крупа народилася у США, виступала в Америці і Европі, зокрема в Україні. Вона не тільки талановита виконавиця, а й відома громадська діячка музичного світу.

Крім зазначених у програмі творів, оркестра на початку вечора виконала гимн США (були також вітання театрові від провідників міста і громади), а в кінці солісти запівали вітальну пісню на день народження театру. Численні в'язанки квітів для артистів були знаком вдячности і захоплення з боку гостей.

Милою несподіванкою після концерту стали солодощі і кава для усіх гостей театру, приязне спілкування з артистами.

Левко Хмельковський

В кінці концерту квіти були вручені усім виконавцям (зліва): О. Слободяник, перша скрипка Й. Авіла, О. Чмир, Лариса Крупа, Оксана Кровицька.

З подій музичного життя в Америці і Україні

Виступ Ольги Пасічник

НЮ-ЙОРК. – На трьох концертах фестивалю 25, 27 і 28 серпня, при виповненій залі, співала в Ню-Йорку незрівняні арії Моцарта наш соловейко з Волині – Ольга Пасічник. Через недолугу рекляму українська громада майже нічогісінько не знала про ці концерти. А цю співачку в Европі просто „розривають" на виступи у відомих оперових театрах. Її українські народні пісні, які вона записала на компакт-диск кілька літ тому в Парижі, не можна тепер ніде дістати – це „білий крук".

Оля Пасічник вихована у Львові. Батько її – ректор Острозької академії. О. Пасічник виринула на вершини, наспівавши на платівку малу ролю в опері Д. Бортнянського „Алкид", що дало їй вступ до світових театрів. Тут треба додати її виступи і нагороди на світових конкурсах співаків, хоч би в Бельгії – перша нагорода від захопленої публіки, а теж у Гельсінках й інші. Нещодавно вона гостювала з польською оперою у Лондоні, де всі співаки були досить гостро поскритиковані, крім О. Пасічник, яку вихваляли в усіх відношеннях. („Опера Нюз", ч. 7, 2004).

У Ню-Йорку Ольга Пасічник виступила з відомим бельгійським модерним балетом під керівництвом Анни Тереси Корстмейкер. Ряд арій Моцарта і модерний балет не зовсім близькі між собою. Проте їх було так скомпоновано композиційно, що і критика, і публіка (не вся) доцінила балетну творчість і заповнила залі світу.

Арії Моцарта переконливо вивели Патрикія Бічере, Анна Герман і Ольга Пасічник в залі „Шяґуардія Гол", біля „Метрополітан-опери". Всі три сопрано, радше лірично-кольоратурного характеру, виглядали принадно і співали незабутньо. Проте на вершину мистецького досягнення вибилась О. Пасічник, бо вона свій спів вміє переживати до глибини душі, а на це дуже мало спроможних знайдеться. Тому вона у наше сьогодення – одна з найкращих моцартівських співачок.

В останній час життя Олі стало дещо складнішим – вийшла заміж за українського професора, має вже п'ятимісячного сина. Але вона щаслива! Каже, що наспівує тепер на диск нові українські речі. „А десь заспіваю і нашим слухачам!" – це вже на закінчення.

Роман Савицький щороку їздить до Львова

Ім'я Романа Савицького-мол. навіть досить відоме, він бо привертає увагу до себе зацікавленнями, які відкривають мало або і зовсім невідомі впливи української пісні на музику Західньої Европи й Америки та наш проґрес у тому напрямі. При тім не забуває і про свого заслуженого батька Романа Савицького, старшого. Батько його був не тільки досконалим піяністом і педагогом, музичним активістом, але і засновником другої музичної школи в Ню-Йорку 1952 року, яка існує і сьогодні. Засновником першої школи був стрілецький композитор Михайло Гайворонський в 1924 році.

Вд молодших літ Р. Савицький-мол. цікавився чим раз то глибше вагомою темою впливу нашої, особливо народної, пісні на Західню музику. Він розпочав писати на цю тему і теж давати виклади, які мали успіх у зацікавленої публіки. Як знаємо, поїхав він уперше до Львова 1993 р. і розпочав там виступати з доповідями на цю тему. Опісля прийшли й інші міста, теж з успіхом. Його виступи не бувають сухими, він їх пожвавлює цікавими прикладами, приготованими завчасно. І вони приманюють до себе переважно культурно-музичних слухачів.

З такими викладами роз'їздить він по наших більших містах, як Дрогобич (університет І. Франка), Долина, Коломия, Самбір (місто, близьке його батькові). Останньо доповідав і в Києві, де музикознавець, редактор Михайло Головащенко допоміг йому виступити успішно в Музичній академії ім. П. Чайковського. Допоміжним Р. Савицькому в його відчитовім, музикознавчім турне став діяч з Дрогобича Володимир Грабовський. Такі виклади допомагають утвердити пам'ять батька – Савицького старшого. Наприклад, музичні школи Самбора і Трускавця мають намір назватися найменням Савицького.

Отож син Роман їздить майже кожний рік до Львова на пів року чи й довше зі своїми доповідями, а там повертається до свого дому в Ню-Джерзі, до дальшої наполегливої праці. Тематично його останні доповіді – українська пісня та американські композитори Лефлер, Мек Довел, Ґершвін, Портер та ін.

А ось і найцікавіше з життя нашого музично-відчитового протагоніста. 24 жовтня 2003 р. в залі Львівської державної музичної академії ім. М. Лисенка з участю ректора І. Пилатюка, ради вчених та численної громади відбулось відзначення Р. Савицького-мол. дипломом Почесного професора. Сам диплом – українською і латинською мовами. Академія надала і деяким іншим визначнішим особам титули почесних професорів – ректорові Католицького університету у Львові, о. Борисові Ґудзякові, голові Наукового товариства ім. Шевченка д-рові Олегові Романову.

Теодор Терен-Юськів

Роман Савицький-мол. (зліва), піяністка Дарія Каранович-Гординська і Теодор Терен-Юськів в Українському Інституті Америки у 1998 році. *Фото: Ярослав Кулинич*

В Інтернеті – „Репертуар української та білоруської сакральної монодії"

У січні цього року завершилася п'ятирічна праця над проєктом комп'ютерної бази даних „Репертуар української та білоруської сакральної монодії". Керівник – проф. Юрій Ясіновський, західній координатор – проф. Крістіян Ганнік (Вюрцбурґ, Німеччина), технічний керівник і програміст – Віталій Бондаренко.

Дослідження української та білоруської сакральної монодії довший час гальмувалося відсутністю цілеспрямованих пошуків і наукових опрацювань. Цю прогалину заповнила праця професора Львівської державної музичної академії ім. Миколи Лисенка Ю. Ясіновського „Каталог українських та білоруських нотолінійних Ірмолоїв 16–18 століть", яка захоплює світовий фонд українських та білоруських рукописних нотолінійних Ірмолоїв (Ірмологіонів), збережених у сховищах не лише України та Білорусі, але й Литви, Росії, Польщі, Словаччини, Чехії, Румунії, Болгарії, Ватикану, США, Канади.

Тож „Каталог" є майже вичерпним щодо віднайденого й опрацьованого матеріялу і є першою подібною спробою в усьому візантійському культурному просторі.

Активна праця над проєктом розпочалася з 1 січня 1999 р. у стінах Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України, а згодом була розгорнута у новоствореному Інституті літургічних наук Львівської Богословської академії (тепер Український Католицький університет) під керівництвом Крістіяна Ганніка (директор) та Юрія Ясіновського (віце-директор).

У процесі праці вміло і коректно використані можливості новітніх комп'ютерних технологій, супроводжуючий текст – українською та англійською мовами.

Кращі зразки української сакральної монодії публікуються у серії нотних видань антології:

Випуск 1 – „Догматики вісьмох гласів" з рукопису XVI ст. Передмова і редакція Крістіяна Ганніка, Юрія Ясіновського, Андрія Ясіновського (Львів: Вид-во ЛБА, 2002, 20 с.);

Випуск 2 – „Канон на в'їзд Господній у Єрусалим" з рукопису кінця XVI ст. Редактори: Крістіян Ганнік і Юрій Ясіновський (Львів: Вид-во УКУ, 2003, 44 с.).

Готуються до друку наступні публікації: „Канон на Різдво Христове", „Степенні-антифони" на вісім гласів, „Канон на Успіння" та ін.

Нотні тексти опублікованих піснеспівів, внесених до бази даних, доступні для дослідження і виконання. Окремі піснеспіви української монодії входять до репертуару анасамблю студентів-реґентів Львівської Музичної академії „Калофонія", що в перекладі з грецької означає „прекраснозвучний".

Нещодавно, окрім щорічних концертів-звітів, під керівництвом отця-диякона Тараса Грудового колектив брав участь у Фестивалі давньої музики у Львові (жовтень 2003 р.), де виступив з великим успіхом.

Остання презентація проєкту була присвячена завершенню п'ятирічної праці і проходила в Українському Католицькому університеті. Детальний показ на широкому екрані можливостей проєкту та перспектив його застосування у наукових дослідженнях викликав схвальні відгуки Музикознавчої комісії НТШ, Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, катедри музичної україністики КДМА ім. М. Лисенка, Українського Католицького університету.

Завдяки розміщенню бази даних в Інтернеті (www.il.ichistory.org), ознайомлення з проєктом і його використання доступне для всіх бажаючих.

Наталя Сиротинська,
викладач Львівської Музичної академії ім. М. Лисенка

Про Зарваницю, майбутній кінофільм та ще про дещо

Керівники і актори фільму (зліва): Ярослав Кулинич, Ганна Соляк („Мати"), Оксана Соляк („Оля"), Ростислав Василенко.

Коли в 1240 році монголи зруйнували Київ, один з ченців чудом уцілів, втікши в ліси Поділля, і довго молився там, щоб Божа Матір захистила його від ворожих стріл. Знесиленого, його „зарвав сон" і він побачив Божу Матір з янголами, яка, усміхаючись, подала йому край свого омофору. Чернець прокинувся в чудовій долині серед густого лісу, де було джерело чистої води і над ним – Пресвята Діва Марія з Дитятком Ісусом. Чернець збудував біля криниці капличку з іконою Богоматері та назвав місце Зарваницею. Тут оселилися люди, збудували церкву, монастир, а з роками село Зарваниця стало всесвітнім відпустовим центром Матері Божої.

В липні мене і кіновиробника Ярослава Кулинича повезли до Зарваниці о. Михайло Касіян з дружиною з села Мужилів Підгаєцького району. Рух авта був сповільнений великими гуртами людей, що йшли в напрямі Зарваниці.

Хоч Зарваницю в XVII столітті кілька разів спустошували турки й татари, ікону Божої Матері рятували. Взагалі цей величний центр прочан залишає глибоке відчуття, як і вклад праці його творців – Митрополита Андрея Шептицького, Патріярха Йосипа Сліпого, отця Василя Головінського, Владики Никити Будки. Оглядаючи чотириярусну дзвіницю, парафіяльну церкву, собор, монастир, відчуваєш велич людського духа. На мене, православного, велич Зарваниці справила велике враження.

А тепер поясню, як я там опинився. В „Свободі" вже була вістка „В селі знімають кіно" (13 серпня) про створення кінофільму про події, що сталися відразу після Другої світової війни, коли більшовицька влада насильством утверджувала свій режим. „Фільм знімає уродженець села, гість зі США, відомий кіномистець Ярослав Кулинич, режисерські обов'язки взяв на себе Заслужений артист України Ростислав Василенко, теж гість з Америки", – писав автор замітки Степан Колодницький. Фільм зветься „Хресний шлях Матері" – за сценарієм Юрія Косача, племінника Лесі Українки, відомого українського письменника і драматурга XX століття. Сценарій написаний ще в 1970-их роках і лише тепер став об'єктом кінокамери. Це документально-біографічний епос однієї родини з села Мужилів на Тернопільщині, яку після Другої світової війни заслали на Сибір, бо діти були в УПА. Мати Марія втекла з Сибіру і потім працювала в колгоспах Тернопільщини, аж поки її спіймали, мордували в тюрмах Риги, Ленінграду. І знову – Сибір.

Син тепер покійних батьків виробник і оператор Ярослав Кулинич з Ню-Йорку пробував ще при „совєтах" знімати місця страждань матері, але стрічку конфіскували, а він ледве уникнув арешту.

І ось весною цього року Я. Кулинич запропонував мені режисерство фільму на місці тих подій в Галичині. Спочатку я відмовився, бо недавно повернувся з театрального симпозіюму та виступів по Україні, а крім того, я не „кіношник", але велику ролю в моєму рішенні зробила дружина Ія. „Допоможи, це ж благородна справа з національного боку, – сказала вона, – така стрічка потрібна сьогодні для шкіл, молоді, крім того, ви з Кулиничем жили разом ще в Австралії по війні". І я поїхав (якраз на день свого народження), відчуваючи, що це буде досить оригінальний досвід.

В Києві побув лише два дні, і відразу – на Тернопіль, бо в Мужилові вже чекали люди на пробах. Тернопільський театр ім. Шевченка позичив нам совєтські уніформи, грим, а зброю, коні, вози, авта ми дістали у місцевого населення. Зразу ж почалися проби, десь від 6-ої до 12-ої ночі, бо вдень учасники працювали, але як вже почали знімати кадри – то цілий день, від 10-ої до 10-ої. Ю. Косач написав сценарій на 70 осіб, я скоротив до 55, напружена праця тривала все літо – сцени в камерах слідчих, тюрмах, в ешелоні, вивезення селян на Сибір, розстріл партизан, привезення в село убитих, пиляння лісу жінками-в'язнями, праці в полі і т. д.

В селі було велике піднесення серед населення, а о. Михайло Касіян допоміг підібрати талановитих виконавців і сам брав участь у фільмі. Надія Бялко з Підгаєць привозила щодня здібну молодь, включно із своїми синами, граючи й сама. Були учасники з Бережан, Козової при допомозі заступника директора гімназії Володимира Шкільного. Для населення це була подія, всі хотіли бути „в Голівуді". Головну ролю матері грала талановита учителька з Мужилова Ганна Соляк, а голова сільської ради Петро Кулинич все літо адміністрував фільм.

Останній кадр фільму ми знімали в лісі, де в'язні-жінки валять дерева під крик наглядачів. Їхали в глибінь лісу з пригодами – грузли в болоті „джіп", трактор, причеп, ґедзі докучали коням, але було загальне піднесення. Всі ж молоді, крім нас з Кулиничем. Уже зовсім стемніло, як ми закінчили. І тоді на галявині з'явилося не зовсім те, що росте в лісі – ковбаси, голубці, пироги та безліч іншого. Праця завершена, ми з Я. Кулиничем подякували всім учасникам, а нам подякувала Ганнуся Соляк. Ліхтарі авт освітлювали, хоч і втомлені, але щасливі обличчя пів сотні людей.

Крім режисерської праці над фільмом, я ще виступав із своїми концертами художнього слова в Мужилові, Підгайцях, Козовій. Ведучі були Ганна Соляк, учителька англійської мови Олександра Кальба та Ярослава Шкільна. Приємно вражала театральна вироробленість публіки виповнених заль.

Взагалі мені дуже сподобалась Галичина. Люди привітні, працьовиті, не чути російської мови, вітаються „Слава Ісусу Христу" і дорослі і діти, шанують свою національну культуру, музеї, наприклад, в Бережанах – це скарби Золотого Поділля. Так і закінчилася наша літня праця над фільмом. Зараз він монтується. Після повернення в Ірвінгтоні, Н. Дж., в громаді Св. Тройці був творчий звіт про фільм з читанням окремих сцен. Ролю Матері ілюструвала відома поетеса та журналістка Тамара Ганенко.

А тепер хочеться сказати кілька слів про оте „дещо". В кіноіндустрії відчувається сьогодні приниження нашого національного „я" чужими, та ніби навмисне ігнорування своїми. Про це було яскраво подано в „Свободі" („Україна зазнає культурного голодомору", 17 вересня), за матеріялами Петра Борисова та Джека Пеленса. Нагадаємо, що відомий голівудський актор, українець Джек Пеленс в квітні відмовився від нагороди Росії.

Автори зазначають, що протягом року не було створено жодного україномовного фільму, в кіностудії ім. О. Довженка розмовляють російською мовою, а розповсюдження фільмів в Україні контролює Москва. Минулого року Україна пробувала висунути фільм „Мамай" О. Саніна на нагороду Оскара, але Москва постаралась, щоб його не показували взагалі, а фільм „Мазепа" Ю. Ільєнка Москва закупила, не допустивши до показу. А тепер доходить до дійсного приниження, бо на Оскара від України Росія плянує зроблений в Москві фільм „Водій для Віри", в якому грає генерала Богдан Ступка. В Києві я читав в газеті „Сєгодня", що на 26-му Московському міжнародному кінофестивалі Б. Ступка одержав нагороду „Срібного Георгія" за фільм „Свої" Д. Месхієва, де він грає старосту в час окупації. В тій же газеті Богдан Ступка висловлює надію, що „Водій для Віри" одержить нагороду „Оскар". Невже Україна подасть до нагороди російський фільм?

Пригадується, що після проголошення Незалежности з'являлись кінострічки, пов'язані з душею України, наприклад „Голод-33" Олеся Янчука, „Вишневі ночі" А. Мікульського, „Вони стоять переді мною" О. Максимова, „Вавилон XX" І. Миколайчука і ряд інших. Тепер продукуються чужі стрічки із знеславленням України, наприклад, в Росії – „72 метри", на Заході – „Сума всіх страхіть", а зараз готують в Празі антиукраїнський фільм „Все освітлюється". Російська мова домінує в озвученні чужих фільмів, національна гідність нехтується своїми.

І мимоволі виникає паралель – ми робили цього літа фільм за сценарієм відомого письменника на тему українських жертв, для пам'яті, для молоді, напівпрофесійними силами без жодної фінансової допомоги. Цього ж літа вийшов професійний фільм Олеся Янчука „Залізна сотня" про УПА (перегляд був у Львові в липні). Але це рішуче замало для нової держави, що відроджується, і є під впливом російських та антиукраїнських деструкцій. Як запобігти цьому? Слово – за мистцями-патріотами.

Ростислав Василенко,
Заслужений артист України

В дорозі до лісу

Учасники кадру „Лісоповал"

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Книжка про призабуте Юнацтво

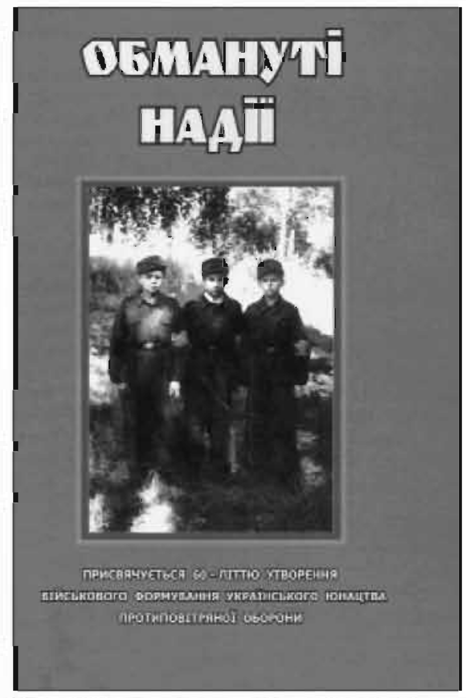
Нещодавно у видавництві „Місіонер" (м. Жовква) вийшла з друку книжка „Обмануті надії" під загальною редакцією Сергія Шнерха, присвячена 60-літтю утворення військового формування Українського юнацтва протиповітряної оборони Німеччини.

Цей трагічний епізод історії Українського війська наразі зовсім мало вивчений. Точніше, чомусь старанно замовчуваний, майже не згадуваний і тепер, хоча це – ще одна болюча, невиліковна рана України часів Другої світової війни. Досі на цю тему було надруковано лише дві книжки – Зелений З., „Українське юнацтво в вирі Другої світової війни" (Торонто, 1965. 280 с.) та Білостоцький Т., „Спогади" (2000. 183 с.), в яких висвітлено тільки вибіркові моменти набору, служби і забезпечення Юнаків. Також були поодинокі публікації у газетах „Високий Замок" і „Свобода" та низка невеличких статтей у „Вістях комбатанта" – органу колишніх вояків-українців у діяспорі. Окремий розділ про Юнацтво присвятив у своїй книзі „Українські військові формування в збройних силах Німеччини" (В-во „Місіонер", 2003. 686 с.) її автор Андрій Боляновський. На жаль, згадана література не дає повної картини жахливої долі Юнацтва, а „історія повинна бути правдивою, якою гіркою вона б не була. Інакше – це не наша історія", – як резонно підсумував один з Юнаків.

Хто ж вони, ці Юнаки? Весною 1944 року, коли людські резерви Німеччини були на вичерпанні, німці вирішили залучити до протиповітряної оборони, як це вже давно робили зі своєю молоддю, українських хлопців та дівчат. Розгорнувши шалену агітацію, спочатку набирали добровольців, але коли цей „потічок" дуже швидко пересох, застосували силу. Лави Юнаків поповнювали й ті молоді українці, які з різних причин опинилися на території Німеччини і яким загрожувала мобілізація у діючу армію. Патріотично настроєні юнаки сподівалися, що після вишколу зі зброєю зможуть зайняти належне місце поряд з борцями за волю України. Але формацію українських Юнаків і Юначок підпорядкували німецьким летунським військам, і тринадцяти- сімнадцятилітніх підлітків після короткотривалої підготовки скерували на життєнебезпечні об'єкти протиповітряної оборони (боротьба з літаками, склади боєзапасів, хемічні устави для задимлення об'єктів, прожекторні устави і т. ін.), мислевцями за танками, на ремонтні роботи тощо.

Слід зауважити, що німці в Юнацьку службу набирали не тільки українців, а й підлітків фактично всіх поневолених ними країн. Усього Юнаків не німецького походження, за приблизними підрахунками, було близько ста тисяч. Українське Юнацтво становило одну з найбільших груп. Їх налічувалося за спостереженнями і особистими уточненнями одного з Юнаків – понад 14 тисяч. Український Центральний Комітет протививсь залученню підлітків у війну по стороні Німеччини. Щойно побачивши, що німці застосовують силові методи, включився в акцію, щоб хоч якось впливати на перебіг подій. На жаль, час було програно. Юнаків розподілили більше як у 100 станиць по всій Европі, контакт з деякими був повністю або частково втрачений. Тож підлітки у вояцьких мундирах залишилися самі зі своєю долею. Вони були залежні тільки від німецьких старшин, а втім тільки одиниці, зокрема гімназисти, відносно володіли німецькою мовою, однак основна маса (а були це переважно селянські діти) взагалі її не знали. Наприкінці війни німці порозбігалися, а Юнаки були покинуті напризволяще.

У книжці „Обмануті надії", окрім загального висвітлення історії Українського Юнацтва, надруковані спогади трьох колишніх безпосередніх учасників тих далеких подій. Усі троє походять з різних суспільних верств, вчились у різних школах, служили у різних військових частинах, на різних теренах поневолених країн Европи і різними дорогами повернулися в

Україну. Та після війни доля звела їх на одну студентську лаву у Львівській політехніці.

Необхідно зазначити, що всі книги про Українське Юнацтво, які з'явилися досі, вийшли друком завдяки коштам, котрі виділили Братства колишніх вояків Першої Дивізії Української Національної Армії. За це їм належиться велика подяка.

Книжку можна купити, звертаючись на адресу: Jaroslav Zakalak, 804 Smith Str., Linden, NJ 07036. Ціна книжки з пересилкою 10 дол. Чеки виписувати на „Ukrainian Veterans 1st UD UNA".

Оксана Шнерх,
Львів

Григорій Ващенко: повернення в Україну

ЛЬВІВ. – Під такою назвою цього року у Львові побачила світ невелика брошура, підготовлена до друку обласною організацією Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Григорія Ващенка до 125-ліття від дня народження вченого. Його твори ще й досі залишаються маловідомими українському вчителеві, незважаючи на те, що в Україні видано друком вже п'ять томів творів визначного педагога.

З часу виходу у світ першої книжки Г. Ващенка „Виховний ідеал" (1994) минуло вже 9 років, проте більшість педагогів України ще й не тримали її в руках. 5-ий том, що має назву „Хвороби в галузі національної пам'яті", видано до ювілею. У цьому томі є, між іншим, такі слова: „Здорова нація з великою пошаною ставиться до видатних діячів минулого... Забуття та ігнорування минулого – це ненормальність і важка хвороба в галузі національної пам'яті".

Зусиллями Всеукраїнського педагогічного товариства, що носить ім'я вченого, у Києві відбулася Міжнародна ювілейна науково-практична конференція „Григорій Ващенко і його роля у розвитку національних засад освіти та виховання в Україні", а також четвертий конгрес Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Григорія Ващенка, на якому із звітною доповіддю виступив його голова – проф. Анатолій Погрібний. Стурбовано говорили учасники конгресу про моральний занепад в Україні, про занедбаність виховання молоді, про труднощі у поширенні освітніх та виховних ідей. Львівська обласна організація Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Г. Ващенка, до речі, була визнана однією з кращих та нагороджена медалею Григорія Ващенка за свою діяльність.

Повернення спадщини Григорія Ващенка залишається справою виключно Педагогічного товариства його імені. П'ять томів Г. Ващенка видано невеликими тиражами за доброчинні кошти свідомих українців з діяспори, збір яких організував мгр. Омелян Коваль з Бельгії.

Проблемі національного виховання Г. Ващенко присвятив кілька праць, в яких накреслив орієнтири виховання. Його найбільшим прагненням було, щоб українці самостійної України могли цим скористатись. Особливою заслугою Г. Ващенка є глибоке теоретичне та практичне обґрунтування українського виховного ідеалу, що його вчений окреслює формулою „Служіння Богові й Батьківщині". Він розробив виховну систему, яка спроможна очистити замулені тоталітарним режимом джерела української духовности. Він говорить про виховання беззастережно відданих Україні синів і доньок, з сильною волею та мужнім характером, яких не можна зламати, підкупити, спонукати до зради.

У п'ятому томі, в праці „Завдання національного виховання української молоді" Г. Ващенко пише: „Ніхто не буде шанувати народу, що терпить рабство і не хоче боротися за свою волю... Народ мусить подбати про розвиток національної свідомости у своєї молоді...". І далі: „В сучасний історичний момент і в найближчу майбутність національне виховання молоді є найважливішим завданням нашого народу".

Ще у 1996 році Львівське педагогічне товариство ім. Г. Ващенка запропонувало „Концепцію сучасного українського виховання", що ґрунтується на традиційно-християнських засадах. Концепція розкрита у методичному посібнику під такою ж назвою, автором якого є Омелян Вишневський, професор Дрогобицького педагогічного університету ім. І. Франка. Львівське товариство самотужки видало цю книжку і безоплатно розіслало катедрам педагогіки майже всіх вищих навчальних закладів України, подарувало львівським бібліотекам і школам. Організували кілька семінарів, педагогічних читань, конференцій в окремих навчальних закладах. При повній байдужості освітянської влади.

У 1997 році з ініціятиви Товариства Львівська обласна рада запровадила у школах предмет „Християнська етика". Однак, він не визнається Міністерством освіти України. А в той час наполегливо пропонуються різноманітні програми статевого виховання молоді, які розроблені і поширені в Америці (наприклад, програма „Фарватер") та інших країнах. Міністерство освіти і Міністерство охорони здоров'я України дають згоду на запровадження цих програм. Аж дивно, як наполегливо прищеплюється думка, що самі українці неспроможні належно виховувати своїх дітей.

Українські урядові структури не сприяють християнському вихованню молоді, бо все ще обтяжені атеїстичним минулим. Про потребу „служити Богові і Батьківщині", теоретично обґрунтовану Г. Ващенком, воліють не згадуючи чиновники, бо самі не служать ні Богові, ні Батьківщині. Люди, що володіють владою і фінансами, не турбуються про майбутнє дітей та молоді, про майбутнє України. Мабуть, сподіваються, що їх власні діти житимуть безпечно у чужих світах, а тому до України їм байдуже.

А український вчитель, пригнічений матеріяльними нестатками, невеликою заробітною платнею, не завжди може придбати потрібну книжку, вивчати з власної ініціятиви те, що не входить до офіційних програм, до чого не заохочує керівництво освіти. Йдеться не лише про Г. Ващенка, а й про Б. Грінченка, С. Русову, І. Огієнка, І. Стешенка, С. Сірополка, Ю. Дзеровича, В. Пачовського, П. Білянюка та багатьох інших. Зрештою, і К. Ушинського, якого вважали „вєлікім русскім педагогом", варто б пізнати глибше. Учительство у більшості своїй знає радянських педагогів А. Макаренка і В. Сухомлинського. У Львові навіть одна із шкіл носить ім'я А, Макаренка. Міська влада не читала праці Г. Ващенка „Яничар Макаренко – найбільший совєтський педагог".

Оксана Генташ,
голова Львівської обласної організації Всеукраїнського товариства ім. Т. Ващенка

До Вельмишановних читачів і дописувачів „Свобода".

Пригадуємо, що наша газета не поміщує рецензій чи дописів про книжки та їх авторів без отримання примірника книжки.

Редакція

СПОРТ

Бокс

3 жовтня у Лас-Вегасі 28-літній український боксер Володимир Кличко був визнаний переможцем бою з 36-літнім американцем Даварілом Вільямсоном – за рішення суддів після закінчення п'ятого кола двобою та підрахунку точок. Бій був зупинений після того, як В. Кличко пішов в атаку, зіштовхнувся чолом в чоло з Вільямсоном і розсік надбров'я, з якого пішла кров. Після підрахунку точок перемога була віддана Кличкові. Лікар поєдинку припинила зустріч після того, як секундант Кличка-молодшого Якоб Дюран повідомив, що не може зупинити кровотечу.

В. Кличко тепер буде відстороненний від боїв на два місяці, йому доведеться пройти огляд у хірурга й отримати від нього дозвіл.

Футбол

30 вересня донецький „Металюрг" не зумів вчинити гідного опору римському „Лаціо" у першому колі боротьби за Чашу УЕФА. Після поразки 3:0 у Донецьку команда з таким же рахунком зазнала поразки на виїзді і поступилася путівкою в груповий турнір.

Дніпропетровський „Дніпро" переміг ізраїльську команду „Макабі" (Гайфа) з рахунком 2:0 і вийшов до групового турніру Чаші УЕФА. У першому змаганні у Гайфі дніпропетровці поступилися суперникам 0:1. Жеребкування групового турніру відбулося 5 жовтня.

* * *

28 вересня, у другій грі групового турніру Ліги чемпіонів у групі „В" ,київське „Динамо" перемогло леверкузенський „Баєр" з рахунком 4:2. Після перемоги над „Баєром" кияни вийшли на перше місце в групі „В". Еспанська „Барсельона" у другому колі Ліги чемпіонів перемогла донецький „Шахтар" (3:0).

Висліди повторних змагань команд Укрaни в першому колі:

„Лаціо" (Італія) – „Металюрг" (Україна) – 3:0.
„Дніпро" (Україна) – „Макабі" (Ізраїль) – 2:0.
„Дніпро" і „Лаціо" виходять у груповий етап.

Параолімпіяда -2004

Збірна України на Параолімпіяді в Атенах здобула 55 нагород, зокрема 24 золоті, 12 срібних і 19 бронзових медалів. Найбільше медалів українці вибороли у плаванні та легкій атлетиці. У загальнокомандному заліку Україна посіла шосте місці, пропустивши перед себе Китай, Велику Британію, Канаду, США та Австралію. Останні золоті медалі виборола Олена Акопян з плавання на відстані 50 метрів вільним стилем та чоловіча збірна України з плавання в естафеті 4x100 м комплексом з результатом 4:13,65, встановивши новий світовий та параолімпійський рекорди.

Урочиста зустріч Національної параолімпійської збірної команди України на київському летовищі „Бориспіль" 30 вересня. *Фото: УНІАН*

З нагоди ювілею УСВТ „Чорноморська Січ"

21 грудня 1924 року – дата народження Українського спортово-виховного товариства „Чорноморська Січ". Ініціятором заснування цього осередку в Нюарку був учасник визвольних змагань Іван Гриник. У перших організаційних зборах взяло участь дванадцять осіб – І. Гриник, Л. Муляр, Т. Ковалик, В. Кузьма, І. Бакун, С. Присяжний, М. Шкільний, І. Лобур, Л. Махенко, Марія Козакевич, Анна Попаца і Марія Митовинська. Значна більшість цих осіб ввійшли до першої управи. Основним завданням було притягнути в свої ряди якнайбільше число українців поширювати національну свідомість, займатися фізичною культурою і спортом та по своїх можливостях проводити культурно-освітню працю. Головною метою осередку було повсякчасно підтримувати в Україні визвольні змагання. Перших кілька років праця нового осередку проходила динамічно, але наприкінці першої декади існування настав хвилевий застій.

Нового розмаху праці набрало Товариство після сьомих загальних зборів, на яких був змінений статут. В ряди „Ч. Січі" вступило понад сто нових членів. Було організовано сильну бейзбольну дружину, яка успішно виступала в тодішній напівпрофесійній бейзбольній лізі. Придбано для членів січові однострої, організовано мішаний хор і танцювальний ансамбль, які успішно виступали перед чужинцями. В цих роках „Ч. Січ" винаймала домівку в Нюарку, але виринула думка про набуття власного дому. Була розпочата збіркова акція, що тривала до 1938 року, коли „Ч. Січ" закупила просторий будинок, який після перебудови служив не тільки для потреб „Ч. Січі", але і для інших українських організацій.

До початку Другої світової війни товариство начислювало понад триста членів, були активні дружини бейзболу, кошиківки, круглів (боулінґ), боротьби, плавання. Крім цього, січовики проводили різні політичні акції на користь визвольних змагань поневоленої України. Початок Другої світової війни різко припинив працю і дальший розвиток „Ч. Січі". Значне число членства було покликано до збройних сил Америки, в тому числі ряд провідних активістів. Праця „Ч. Січі" майже припинилася, але Товариство пережило воєнне лихоліття. Після закінчення війни, з якої не усі січовики повернулися, діяльність поволі відновлювалася.

До вагомого відродження активности Товариства причинилися нові еміґранти, що при кінці сорокових років прибули до Америки. Значне число новоприбулих активних спортовців і спортових діячів, включилися в ряди „Ч. Січі".

Вже в 1950-их роках, завдяки новим активістам (Л. Блонарович, Б. Гуралечко, Я. Криштальський, Л. Рудзінський, д-р В. Гук, Ю. Іванків, О. Твардовський, Ю. Гельбік, Р. Бойко та ін.) в Товаристві були активізовані нові ділянки спорту – копаний м'яч (футбол), шахи, теніс, настільний теніс, відбиванка. Посилена спортова активність швидко притягала нові кадри діячів, між котрими в ряди „Ч. Січі" включилися М. Стебельський, І. Хамуляк, А. Лапичак, Б. Гайдучок, Б. Федасюк, О. Сташків, О. Труш, І. Ольшанівський, Я. Пиндус, З. Снилик, І. Ориняк, Ю. Храневич, О. Напора, В. Бакун, Надя Бакун, В. Потежний, В. Клапіщак, В. Василак, д-р С. Парубчак, М. Паливода, Г. Паливода, В. Маркусь, О. Дуткевич, І. Нагорняк, І. Савицький і десятки інших.

> ***Ювілейне видання-альбом „УСВТ „Чорноморська Січ" можна придбати у товаристві за 35 дол. при купівлі в Домі Т-ва і за 40 дол. при пересилці почтою. Адреса: 680 Sanford Ave., Newark, NJ. 07106. Тел.: (201) 372-5988.***
>
> **Управа УСВТ „Ч. Січ"**

Завдяки цим діячам в Товаристві організовано численні спортові резерви, юнацькі дружини в діючих ланках, створено нові ланки спорту з гокею, гольфу, бриджу. Майже усі січові дружини виступали в чемпіонатах американських спортових федерацій, в яких протягом декад здобули сотні чемпіонських трофеїв, що є виставлені в домівці Товариства, а деякі передано до Музею спортивної слави України в Києві.

За цей же час ряд січовиків були вибирані до репрезентаційних дружин штатів і США. Володимир Чижович, Зенон Снилик, Володимир Каздоба, Андрій Бакун, Микола Павлишин, Мирон Воробець, Іван Савицький, Мирон Бакун, Лев Вільчак, Володимир Вільчак, Роман Сольчаник, Олесь Чайка, Володимир Ткач, Іван і Петро Паливоди, Михайло Фарміґа, Ігор Паньків у футболі, Нестор Паславський і Меланія Панько – у відбиванці, Андрій Слиж, Марко Слиж, Маркіян Ковалюк, Андрея Кушнір і Рон Карнаух – у плаванні. Рон Карнаух кілька разів був чемпіоном США, входив до Олімпійської збірної США і встиг навіть здобути звання чемпіона незалежної України. В тенісі до збірних штатів були вибирані – Зеня, Люба і Роксана Матківські, в настільному тенісі – Юрій Храневич.

Дружини „Ч. Січі" протягом декад брали активну участь в усіх першостях УСЦАК, в яких здобули ряд чемпіонських нагород. Значна кількість вищезгаданих кращих спортовців „Ч. Січі" входили до збірних УСЦАК, що представляли українців на „Вільних олімпіядах", як теж в поїздці в Західню Україну в 1941 році. Протягом довгих років великих успіхів в шахових першостях Ню-Джерзі та інших штатів добивалися шахові майстри „Ч. Січі" Лев Блонарович, д-р Орест Попович, Петро Радомський, Степан Стойко, Дмитро Кулик, д-р О. Попович брав участь в різних міжнародних турнірах в Европі, в тому числі в Україні. „Ч. Січ" вже 40 років видає свій журнал „Наш спорт", вже 35 років проводить свою літню спортову школу.

Поруч з працею в своєму Товаристві, ряд діячів „Ч. Січі" вже більше двох декад віддано виконують обов'язки на провідних постах в проводі УСЦАК – М. Стебельський, О. Твардовський, О. Напора, д-р О. Попович, М. Бокало, Р. Пиндус. Саме ці діячі були головними ініціяторами співпраці з НОК, Державним спортовим комітетом і окремими спортовими федераціями України, як теж організаторами Фонду відродження спорту в Україні, з якого вагомо підтримали старт спортовців незалежної України на світовій арені та участь в зимовій Олімпіяді в Лілегамері і літній – в Атлянті.

Протягом своєї історії Товариство тісно співпрацювало з українськими патріотичними організаціями, братськими союзами, відділи яких продовжують свою діяльність й досі – 214-ий Відділ УНСоюзу і 259-ий Відділ УБСоюзу.

„Ч. Січ", мабуть, єдиний український спортовий осередок, який в часі своїх каденцій вітали президенти Роналд Реґен, Бил Клінтон і віце-президент Ал Ґор.

В кількох минулих роках ряд провідних діячів „Ч. Січі" були відзначені грамотами НОК України за сприяння відродженню спорту в Україні, Львівського державного інституту фізичної культури за вагому працю для українського спорту поза межами України. Золотими медалями Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка як „Будівничі України" нагороджені М. Стебельський, д-р О. Попович і О. Твардовський. Подяку від Президента України Леоніда Кучми з тієї ж категорії одержав М. Стебельський.

Омелян Твардовський

Пам'яті відданого союзового і громадського діяча Василя Пастушка

В середу, 14 липня 2004 року, рознеслася неймовірна вістка, що вже нема між живими відомого союзового і громадського діяча св. п. Василя Пастушка. Хотілося, щоб це не було правдою, адже він належав до тих рідкісних людей, без яких нашу громаду годі й уявити.

Покійний Василь Пастушок, незважаючи на те, що був власником великого підприємства нерухомостей, присвячував багато часу для УНСоюзу, як голова 231-го Відділу, заснованого автором цих рядків 22 лютого 1981 року в Кемдені, який згодом перенесено до Честеру.

За віддану союзову працю Василя Пастушка на конвенціях УНСоюзу делеґати два рази вибрали головним радним (8 років) і три рази (12 років) членом Контрольної комісії, де був 8 років головою і 4 роки – заступником голови. Також покійний був почесним членом Головного уряду Українського Народного Союзу.

За 20 років членства в Головному уряді він приєднав для Союзу 830 нових членів, забезпечених на мільйони долярів. Багато разів Екзекутива відзначала його нагородами, про що повідомляли наші союзові органи преси.

Як авторитетний союзовий діяч покійний Василь Пастушок був також почесним членом Окружного комітету відділів УНСоюзу Філядельфійської округи, яка завдяки придбаним ним новим членам, роками утримувала першість між усіма Округами УНС Америки й Канади. Поза союзовою працею, покійний Василь Пастушок був одним з найактивніших членів українсько-американського Народного дому в Честері, 25 років очолював там місцевий Відділ Українського Конґресового Комітету. Був 35 років ініціятором січневих святкувань Української незалежности в історичному будинку в Честері. Також присвятив багато часу як член Української православної церкви св. Марії в Честері і церкви свв. Петра і Павла у Вілмінґтоні. Крім цього, впродовж 20 років був членом Митрополітальної Ради Української Православної Церкви в США.

Покійний залишив у глибокому смутку улюблену дружину Теодозію, з якою прожив 56 років, синів Василя з дружиною Елен, Александра з дружиною Кейті і дочку Лідію з мужом Браєном і шістьох внуків – Даню, Джонатана, Джену, Дерека, Лесю і Данієла, та двох братів – Григорія і Михайла, а також велику союзову родину Філядельфійської округи.

Пам'ять про нього, про його невтомну працю в ім'я УНСоюзу, залишиться у нашій пам'яті назавжди.

У десяту річницю смерти

Не хочеться вірити, що вже минає 10 років, як родина та українська громада Філядельфії 21 вересня 1994 року відпровадила на вічний спочинок заслуженого союзового та громадського діяча св. п. Андрія Кушніра, який помер по довгій недузі 17 вересня, на 72-му році життя.

Андрій Кушнір народився в селі Будилів, повіт Тернопіль, Галичина. Вже в молодому віці був активним у громадській праці, зокрема в читальні „Просвіти", товаристві „Сільський господар".

Україну покинув 1942 року, коли його забрали на примусову працю до Німеччини. Працював в околиці Реґенсбурґу, а по закінченню Другої світової війни переїхав до табору в Авсбурґу і там одружився з молодою українкою Февронією Івасів.

В 1949 році подружжя приїхало до Америки. Одержали працю в Південній Каролайні, але невдовзі переїхали на стале перебування до Філядельфії. Там Андрій негайно включився в громадську працю. Обоє стали членами УНСоюзу. Андрій був членом 6-го Відділу ООЧСУ, Відділу УККА, „Самопомочі" і УСО „Тризуб". Як активного союзовця А. Кушніра було обрано до Управи 83-го Відділу УНСоюзу, а відтак секретарем, і на тому пості служив Батькові-Союзові понад 25 років. Понад 20 років Андрій в управі Філядельфійської Округи УНС виконував обов'язки організаційного референта, був делеґатом на сімох конвенціях УНС.

Під час Парастасу 20 вересня, який відслужив о. Нестор Івасів в похоронному заведенні Насевича, зібралася сотня громадян, друзів, представників організацій, сусідів, а найбільше союзовців, щоб попрощатися з Андрієм. Поруч національного прапора біля домовини був також прапор Філядельфійської округи УНС, отриманий за організаційні заслуги, до яких цеголку доложив і Андрій Кушнір.

По відслуженню Панахиди покійного прощали в останню дорогу голова 6-го Відділу ООЧСУ Михайло Майчук, а від Українського Народного Союзу, Філядельфійської округи і членів 83-го Відділу – автор цих рядків. Промовці висловили щирі співчуття опечаленій дружині Февронії та родині, а покійного згадали як заслуженого українця-патріота.

Заупокійну Службу Божу відслужив о. Дмитро Стефанюк у катедрі Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії, а відтак тлінні останки зложено на українському цвинтарі Пресвятої Діви Марії у Факс-Чейсі. Над гробом прощала покійного Софія Кусень від Відділу ОЖ ООЧСУ, згадавши про його віддану співпрацю під час спільних відзначень національних свят.

Тризна за покійного Андрія відбулася в залі церкви св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, і проводив нею автор статті. Співчуття дружині й родині висловив друг і земляк покійного Лев Галас, який коротко згадав про спільну працю на громадській ниві. Відтак від імені дружини, родини і приятелів висловив подяку усім учасникам похоронних відправ син Іван.

Покійний Андрій залишив в смутку дружину Фавронію, синів Івана і Василя (вже покійного) та п'ятьох онуків.

Стефан Гавриш

ПОВІДОМЛЯЄМО

що в суботу, 16 жовтня 2004 р. о год. 12:00 дня
на цвинтарі св. Андрія Первозваного
в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

буде відправлена

П А Н А Х И Д А

за душі спочилих:

бл. п. ГАЛИНИ ОВСІЄНКО
бл. п. ВАСИЛЯ ОВСІЄНКО
бл. п. ЛЮБОМИРА ОВСІЄНКО

Колишніх приятелів Покійних проситься про участь та молитви.

Ю. і О. СОСЕНКО

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок,
5 жовтня 2004 р. відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.
о. протопресвітер
СЕРГІЙ НЕПРЕЛЬ

ОДПІВАНІЄ відбудеться у п'ятницю, 8 жовтня 2004 р. о год. 7-ій веч. в українській православній церкві Всіх Святих при 206 Схід 11 вулиця (між 2 і 3 авеню) в Ню-Йорку.

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ відбудеться в суботу, 9 жовтня 2004 р. о год. 11-ій ранку в церкві пам'ятнику св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в смутку:

дружина – НАДІЯ
син – АЛЕКСАНДЕР
донька – АЛЛА з мужем ЯРОСЛАВОМ
внучка – АДРІЯНА
сестри – ІРОЇДА ТЕРНАВСЬКА з родиною, Кременець, Волинь, Україна
– ВАЛЕНТИНА ТРОФИМЮК з родиною, Тюмень, Сибір
та ближча і дальша родина в Україні і Америці.

Вічна Йому пам'ять!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР ҐРОЧОЛА член 220 Відд. УНС Т-ва свв. Петра і Павла в Чикаго, Іл. Помер 14 липня 2004 р. на 81-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, двох синів Бог-дана і Михайла, дочку Ірку та 6 внуків. Похорон відбувся 17 липня 2004 р. на цвинтарі св. Николая в Рівер Ґров, Іл.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

АЛЕКС ТЕРРАЛ член 161 Відд. УНС в Ембридж, Па. Помер 10 серпня 2004 р. на 78-му році життя. Нар. в 1926 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну і сина Михайла. Похорон відбувся на цвинтарі Сильванія Гілс в Рочестері, Па.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ШТАБАЛЮК член 234 Відд. УНС в Елизабеті, Н. Дж. Помер 21 серпня 2004 р. Нар. 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Йосипа, доньок Іванку і Марусю з родинами, двох внуків і сестру Марію в Україні. Похорон відбувся 24 серпня 2004 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ПОДЯКА

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ СМЕРТИ
дорогого нашого БАТЬКА, ДІДА і ПРАДІДА

бл. п.

ІГОРЯ РУДЕНСЬКОГО

(21 травня 1913 – 6 жовтня 2003)

СЛУЖБИ БОЖІ

за упокій душі Ігоря відбуваються

в катедрі св. Йосафата, Парма, Огайо – 9 жовтня 2004 р., о год. 4-ій по пол.;
в соборі св. Родини, Вашінгтон, ДК – 6 жовтня 2004 р., о год. 8:15 ранку.

В першу річницю смерти нашого батька, складаємо найщирішу подяку родині, приятелям, друзям по зброї та з пластових рядів, за сердечні вияви співчуття й скорботи, а рівнож довголітньої теплоти і пошани до нього.

Висловлюємо вдячність усім, що в останніх днях життя та в перших днях після смерти, виявили той прекрасний дар любови своєю присутністю, своїми словами, своєю розрадою. Сердечно дякуємо о. Андрієві Гановському, о. Василеві Петрові та rev. Matthew Schroeder, за відправлення Богослужби і Панахид, та за надання останніх дарів, як також хорові за співучі прощання на відправах.

Особливо дякуємо д-рові Юрієві Дейчаківському, пластовому вихованцеві Покійного, за щедрий лікарський нагляд „зі серцем", Галі Яцишин, за чудові сольосніви на відправах, Клівлендським станицям Братства Колишніх Вояків 1-ої Дивізії „Галичина" УНА і колишнім воякам УПА за урочистий прощальний салют побратимові, і за зворушливі слова до жалібної громади на Панахиді та тризні Михайлові Трачеві (від колишніх вояків 1-ої Дивізії „Галичина" і УПА), Влодзі Прокопець (від родини), Маркові Бею (від Пласту), Андрієві Бігунові – внукові (від внуків і правнуків), Василеві Ліщинецькому (від Злучених Українських Організацій Клівленду).

Щиро дякуємо друзям та родині за щедрі пожертви:

<u>КВІТИ НА МОГИЛУ:</u>
Родини Корлятовичів і Бігунів (діти, внуки, правнуки), Ruth, Loy, Reba Van Vleet, Софія Волчук, Gospel House Church, Христина і Ричард Gross, Alan-Aleck-Andrew Landgraf і Аркадія Мельник, Joyce Franks & Neighbors, Пластова Оселя „Писаний Камінь", Ksenia, Scott & William Poffenberger, Леся і Doug Stevens, Марта Шокалюк, Петро і Зірка Шокалюки, Тарас і Христина Яцишини.

<u>СЛУЖБИ БОЖІ:</u>
Б. і О. Демянчуки, М. і Н. Кавачі, Ірина Кашубинська, М. Козак, родини Корлятовичів і Клюфасів, М.С. Мельникович, Д. і Н. Мігеличі, Іван і Ева Оліари, Орися і Родіон Палажії, Юрій Полянський, Ольга Руденська з дітьми, Сестрицтво св. Василія, Союз Українок Америки 78-ий відділ (Вашінгтон), С. Швед.

Разом 225 дол.

<u>ПЛАСТ В УКРАЇНІ:</u>
Володимир і Ліда Базарки, Костик і Тереня Бені, Леся і Андрій Бігуни, Ярослав Бігун, Люба Боднар, Роман і Іванна Боднаруки, Дарія і Епайас Войтини, Софія Волчук, Марта і Адріян Галяревичі, Марія Гірняк, Ярослав Говикович, Микола і Дзвінка Голіяни, Лев і Галина Голубці, Мирослава і Зенон Голубці, Роман Грабець, Ярослав і Марта Грушкевичі, Наталка Іванів, Володимира і Зірка Кавки, д-р Олександер Клос, Роман і Люба Книші, Михайло Ковалисько, Богдан і Марта Ковчі, В'єслав і Ольга Кості, Марта Савчак Кравс, Ярослава Кришталович, Ксеня Кузьмич, Оксана і Василь Леви, Ірина Левицька, Марта і Ричард Легецкіс, Василь і Віра Ліщинецькі, Любомира і Віронслав Лобури, Богдан Балко і Христина Луцик, д-р Тарас і Наталія Маглаї, Котя Маланчук, Олена і Ярослава Малюци, Роман і Адріяна Мироновичі, Люба Мичковська, Дарія МкКей, Віра і Френк Молс, Люба Мудра, Ярослав і Ляриса Музички, Христина і Роберт Муралі, Євген і Ліда Небеші, Орест і Марія Небеші, Мирослава і Юрій Оришкевичі, Євген і Віра Палки, Квітослава і Богдан Пащини, Олег і Ліса Пащини, Арета і Юрій Полянські, д-р Вадим і Володимира Прокопці, Ярема і Христина Раковські, Орися Савчак, Орест Стецяк, Сузанна Телішевська, Теодора Турула, Люба Турчин, Український Золотий Хрест, Андрій і Христина Фединські, Дарія Федорів, Богдан і Мирослава Футеї, Стефанія Хома, Христина Шепелява, Тарас і Катерина Шмагали, Петро і Зірка Шокалюки, Нестор Шуст, Марко і Дарія Якубовичі, д-р Олександер і Дарія Якубовичі.

Разом 2,925 дол.

<u>ВДОВИ І СИРОТИ В УКРАЇНІ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої ДИВІЗІЇ „ГАЛИЧИНА":</u>
Маруся і Мирон Антоніви, Бігуни – внуки (Ліда, Андрій, Уляна, Douglass, Dee, Justin), Леся і Андрій Бігуни, Тарас і Софія Бурії, родина Горбанів, Linda Hupert, Петро Дмитрик, Роман і Марія Дрозді, Григорій і Анна Завадівські, Я. Завадіський, Nadia Zappernick & Family, М. Зорій, Орися і Богдан Клюфаси, Ігор Ковалисько, Люба і Стефан Копалки, Дада Корлятович, Марко і Геня Корлятовичі, Никола Корлятович, Тарас і Тамара Кравці, Теодор і Софія Кравці, Семен Кріслатий, Юрій і Дарія Кульчицькі, Ірена Лапейко, Ірина Левицька, Наталка і Орест Ліщинецькі, Леся Мельник, Ольга Мельник, Іван Підгірний з родиною, Марія Почтар, Ольга Руденська з дітьми, Анна Слаба, Дарія Сопка, Онуфрій і Анна Сорочаки, Connie, Tom, Kristina, Sophia Stadler-Турчиневичі, Йосиф і Марія Фрицькі.

Разом 1,380 дол.

<u>„ВІСТІ КОМБАТАНТА":</u>
Стефан і Марія Антоніви, Петро і Ольга Байки, Олександер Блашків, Василь Василик, Семен Кріслатий, Стефан Луців, Іван Магоцький, Д. і І. Малисевичі, Михайло Трач, Пилип Трач, Марія Футей, Іванка Шкарупа.

Разом 210 дол

Інші цілі"
<u>FIGHT FOR SIGHT:</u> Олена і Василь Хмиляки;
<u>„ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ"</u>: Мирослава Гук;
<u>ПЛАСТОВА ОСЕЛЯ „ПИСАНИЙ КАМІНЬ"</u>: Василь Ільчишин, Роман і Марта Кассараби, д-р Орест Стецик;
<u>St. JOSAPHAT SCHOOL</u>: Володимира Баслядинська.

Разом 175 дол.

Доньки:

ДАДА РУДЕНСЬКА-КОРЛЯТОВИЧ з родиною
ЛЕСЯ РУДЕНСЬКА-БІГУН з родиною

З жалем повідомляємо, що в понеділок, 27 вересня 2004 р. відійшла з волі Всевишнього по довгій недузі наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

СОФІЯ БІСИК

з роду ЛЯЛЬКА

нар. 28 вересня 1912 р. в Рогатині, Україна.

Покійна залишила в смутку:
чоловіка – ОЛЕКСАНДРА
сина – МИРОНА з дружиною СЛАВОЮ і донькою ТЕТЯНОЮ
швагра – ЯРОСЛАВА БЕРЕЗОВСЬКОГО із синами ОМЕЛЯНОМ і АНДРІЄМ з родинами
та ближчу і дальшу родину в Україні.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 30 вересня 2004 р. в каплиці похоронного заведення McNulty. Покійна похована 1 жовтня на цвинтарі St. Reymond у Бронксі в гробі її мами.

Вічна Її пам'ять!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 18 липня 2004 р. упокоїлася в Бозі наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

ОЛЬГА ДУЖА

Складаємо найсердечнішу подяку всім, хто вшанував Покійну численною участю в похоронних відправах, тризні і Богослужбі та Панахиді у 40-ий день смерти. Дякуємо за особисті, письмові і телефонні вислови співчуття та моральну підтримку після тяжкої втрати.

Зокрема дякуємо о. деканові і пароховi церкви св. Йосафата у Воррен Василеві Салковському ЧСВВ за відвідини хворої в шпиталі. Дякуємо за участь в моліннях 21 липня о. Робертові Лукавому ігуменові, ЧСВВ, о. Вернардові Панчукові, ЧСВВ, який прибув до Дітройту з Ню-Йорку та о. митратові Евгенові Галицькому – пароховi церкви свв. Володимира і Ольги у Віндзорі, Канада. Окремо дякуємо о. В. Салковському, ЧСВВ і двом вище згаданим отцям за участь в Панахиді і проповіді у церкві св. Йосафата. На заупокійній Службі Божій 23 липня о. В. Панчук і о. В. Салковський виголосили глибокодумні проповіді і склали щире співчуття родині. Крім того, о. В. Панчук в колі родини запечатав могилу покійної Олі.

Велика подяка хористам та Стефанові Феденкові за співи у похоронних відправах, а Українському Центрові та менаджерові Тамарі Дужій-Куропась за добре приготовану тризну.

Тризною провадив приятель родини Дужих інж. Василь Колодчин, а співчуття рідним склали: д-р Павло Джуль, приятель родини Дужих прощав Покійну – від себе і родини, д-р Роман Процик – від Наукового Інституту Гарвардського університету, Зеня Серафин – від Марійської Дружини Зарваницької Матері Божої, Стефан Феденко, який знав Покійну від молодих років – від себе і родини, Стефа Король – від Пласту, інж. Богдан Федорак – від Українського Культурного Центру і ред. Володимир Левенець – від ГУ ООЧСУ і родини.

Ред. В. Левенцеві, приятелеві родини Дужих, сердечно дякуємо за посмертні вичерпні дописи, які появилися в газетах „Свобода" і „Національна Трибуна", а також інж. В. Колодчину за ширшу згадку в журналі „Дітройтські Новини".

Дякуємо зі зворушенням найстаршій внучці Христині за емоційне прощання любої бабці і доні Олі за зворушливі слова від дітей.

На закінчення щиро дякував присутнім за участь у похоронах і тризні найстарший син покійної Олі, Андрій. Він зокрема дякував за письмове співчуття для родини від Фонду Катедр Українознавства Гарвардського університету, Національного Університету Києво-Могилянської Академії за підписом ректора Вячеслава Брюховецького, радіо-годині „Пісня України" за обширне повідомлення громади про похорони, д-рові Левові Мурському – за опіку хворої в шпиталі, докторам Майкові Меденс і Крістіні Гайд за опіку в домі догляду, Крисові Бугаєві за його велику допомогу в похоронах.

Дякуємо усім за численні вінки і букети квітів від окремих осіб і установ. Дякуємо п. Юлії Капітанець за виготовлення листи жертводавців на різні цілі як також Юрієві, Зірці і Одарці Дужим за велику підтримку, родині Вейленів за сердечні вислови співчуття і родині Дужих в Україні.

В пам'ять покійної Ольги Дужої пожертви зложили:

На будівельний фонд школи	
НЗПДМ і св. Йосафата у Ворррен, Миш.	8,430.00 дол.
Києво-Могилянську Академію	4,140.00 дол.
Церкву св. Йосафата	1,530.00 дол.
Українську католицьку фундацію	300.00 дол.
Пласт	205.00 дол.
Допомогу семинаристам в Україні	115.00 дол.
Рідну Школу	100.00 дол.
Ризи НЗПДМ	100.00 дол.
Церкву НЗПДМ	60.00 дол.
Українську Американську Фундацію	50.00 дол.
Церкву св. Йосафата	45.00 дол.
Дітей Чорнобиля	25.00 дол.
„Наше Життя"	25.00 дол.

Найщирішу подяку складають
чоловік ЯРОСЛАВ ДУЖИЙ
син АНДРІЙ, ОДАРКА, онуки ХРИСТИНА, МИКОЛА, МЕЛАНІЯ
доня ОЛЯ, БАБ, онуки АНЯ, ДАНИЛО
син ЮРІЙ, ЗІРКА, онуки РОКСОЛЯНА, ТАНЯ.

ПОДЯКА

8-го вересня 2004 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність

бл. п.

ОКСАНА ПАНАСЮК КОМАНОВСЬКА

Сердечно дякую всім, що своєю численною участю вшанували пам'ять Оксани і причинилися до достогідного її похорону на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Зокрема дякую о. Прот. Михайлові Цюману, диригентові Петрові Гурському і членам хору парафії св. Покрови у Філядельфії за похоронні відправи. Із щирого серця дякую також за змістовні і зворушливі слова прощання Наталії Б. Коропецькій від пластового плем'я „Перші Стежі", Анні Гаврилюк від Пластової станиці у Філядельфії і Софії Геврик від 67-го Відділу Союзу Українок Америки. Рівнож щиро дякую родині, приятелям і знайомим за поміч, за телефонічні і листовні вислови співчуття, за розради, за молитви, за квіти та за пожертви на Служби Божі і на добродійні цілі.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:
Віра Білінська, Вікторія і Марійнна Вакуловські, Todd, Christina and T.J. White, Roy and Joanne White, Гіліард і Леся Джонз, Оксана Джонз, Адріян Захаріясевич, Марія Захаріясевич, Howard and Tanya Zell, Ірена Кушнір, Ірка Міщенко, Надія Станкевич, пластове плем'я „Перші Стежі" і літній дитячий табір „Пташата".

НА ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ склали пожертви:
Todd and T. J. White, Roy and Joanne White, Тит і Софія Геврики, Михайло Комановський, Евген і Наталія Луціви, Христина Масюк, Марта Турчин і Michael Kozempel (Malvern Retreat House Remembrance Association, life-long Masses and prayers).

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ У НЮ-ЙОРКУ склали:

по 150 дол.	Меланія Банах і Михайло Комановський;
по 100	Тит і Софія Геврики, Марія Захаріясевич, Борис і Дзвінка Захарчуки, Оксана Ісаїв, Віктор і Анна Літкевичі, Евген і Наталія Луціви, Зеня Черник, Роман Волчук і Марта Шиприкевич;
по 50	Мирон і Славомира Біласи, Ірина Бучковська, Вікторія і Марійнна Вакуловські, Лариса Заіка, Данило і Ксеня Захарчуки, Роман Канюка, Орест і Оксана Кузьми, Михайло і Оля Мочули, Юрій і Петруся Савчаки, Юрій і Марія Українські, Адріян і Керин Щуки;
30	Мирося Новаківська-Волошин;
по 25	Роман і Віра Андрейчики, Лідія Бук, Люба Гуралечко, Петро Гурський, Оксана Б. Коропецька, Іванна Луцишин, Стефан і Анна Макухи, Оксана Мандибур, Тарас і Орися Новосівські, Ірена Плис, Іван і Надія Савчуки;
по 20	Рося Гарасимович, Микола і Марія Касіяни, Володимир Кузик;
15	Богдана Ярошевич.

Разом 2,030 дол.

НА ПЕРЕВИДАННЯ В УКРАЇНІ ПЛАСТОВИМ ПЛЕМ'ЯМ „ПЕРШІ СТЕЖІ" ДИТЯЧОЇ КНИЖЕЧКИ „ХАТИНКА НА ЯЛИНЦІ" склали:

по 200 дол.	Леся і Гіліард Джонз, Михайло Комановський;
150	Терешка Бень;
по 100	Меланія Банах, Марія Захаріясевич, Евген і Наталія Луціви, Наталія Б. Коропецька, Неоніля Сохан, Марія Щука;
по 50	Оксана Волчук, Орест і Анна Гаврилюки, Тит і Софія Геврики, Олена Головчак, Ігор і Дарія Зелики, Любомира Крупа, Лев і Ірена Кушніри, Дарія Лисий, Оксана Лобачевська, Христина Певна, Наталія Соневицька, Віра Пак, Богданна Титла, Богдан і Христина Турченюки, Ірена і Ангелина Щерби, Ірена Щука і городище „Перші Стежі" – Дітройт;
по 25	Володимир і Ніна Бандери, Ярослав і Віра Білінські, Оксана В. Коропецька, Ольга Масник, Надія Німилович, Роман і Іванна Федики;
по 20	Ірина Бучковська, Марта Тарнавська.

Разом 2,190 дол.

Муж Оксани
МИХАЙЛО КОМАНОВСЬКИЙ

В глибокому смутку повідомляємо, що у вівторок, 28 вересня 2004 р. після тяжкої недуги відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ, БАБУСЯ І СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ (СОТОЦЬКА) РУСИНКО

нар. в Кинашіві, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 2 жовтня 2004 р. в церкві св. Миколая в Пасейку, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

В смутку залишені:

муж – ПЕТРО
сини – РОМАН з дружиною ВАРВАРОЮ
– БОГДАН з дочкою ТАНЕЮ
– ОРЕСТ з дружиною ІРКОЮ
та дочками ТАТЯНОЮ і ОКСАНОЮ
сестра – ЛЮБА
кузини – ОЛЕКСАНДР і МИКОЛА
та ближча і дальша родина в Україні.

Вічная Їй пам'ять!

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ кол. ВОЯКІВ УПА В США І КАНАДІ
ділиться сумною вісткою з друзями по зброї та українською громадою, що 30 вересня 2004 р. в Дітройті (Hamtramck) відійшов у вічність

сл. п.

хорунжий УПА

ПЕТРО ГНАТЮК „ДОРОШ"

нар. 1 січня 1925 р.

Колишній воїн відділів УПА сотень „Веселого", „Дідика", „Бродича", командир Полевої жандармерії, чотовий, ступенем хорунжий, член Об'єднання кол. Вояків УПА США і Канади, колишній член Видавничого Комітету „Літопис УПА", діяч у громадському й церковному житті Дітройту.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 4 жовтня 2004 р. Тлінні останки спочили на цинтарі Mount Olive у Дітройті.

Покійний Петро залишив у глибокому смутку: дружину ВІРУ, сина ВОЛОДИМИРА з дружиною ЛЕСЕЮ й дітьми АНДРІЄМ і МАРТОЮ та сина РОМАНА з дружиною АННОЮ і сином МИХАСЬКОМ, братів ВАСИЛЯ і ФЕДОРА з родинами в Україні та дальшу родину в Україні і в США.

Дружині покійного друга Петра Вірі, синам і братам з родинами висловлюємо наші щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу в пам'ять Покійного родина просить складати пожертви на видавничий фонд „Litopys UPA", P. O. Box 97, Stn. „C", Toronto, ON Canada M6J 3M7.

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

26 First Avenue, New York, NY 10003

Tel.: (212) 473-3550

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA TRYTJAK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

STI scope travel inc
973 378-8998 • Fax: 973 378-7903
e-mails: scope@mycomcast. com
visit www.scopetravel.com

LOWEST AIRFARES TO UKRAINE

	JFK/Newark 17 Sep./Oct	*Nov/Dec 12*
I. Frankivsk	650 + tax	540 *Aerosvit*
Kyiv	570 + tax	460 *Aerosvit*
Lviv	570 + tax	460 *Aerosvit*
Lviv	680 + tax	550 *Lot*
Odesa	570 + tax	460 *Aerosvit*
Odesa	680 + tax	550 *Lot*
Simferopol	650 + tax	540 *Aerosvit*
Warsaw	510 + tax	430 *Czech*

Aerosvit Ukrainian, LOT Polish or MALEV Hungarian

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
PALLADA International
ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ
98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (212) 228-3029

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

Фірма „КАРПАТИ"
Licence № 113486759

Виконує малі і великі роботи. Переробляє хати, лазнички, направляє дахи, виконує цементні праці, а також малює назовні і всередині (handyman) сантехнічні і електричні роботи – **Василь Чолак**

Тел.: (718) 937-1021
Beeper: (917) 935-0280

- Багаторазові **5-річні візи** в Україну за 185 дол.
- Сприяємо в оформленні і отриманні українських пашпортів нового взірця.

XENIA AGENCY
10241 Rt. 23A,
Hunter, NY 12442
Тел.: (518) 263-4391

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

„АПОН" ВІДЕО-КАСЕТИ
Найкраща якість
МОЖНА НАБУТИ НОВЕ ВІДЕО
13-та РІЧНИЦЯ
НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ
КОНЦЕРТ
АПОН – 7806 $25 + $3 пошта
Apon Record and Video, P.O. Box 3082, Long Island City, NY 11103 • Tel.: (718) 721-5599

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

• КУПІВЛЯ-ПРОДАЖ •

ПРОДАЄТЕ СВІЙ БУДИНОК?

Зателефонуйте до нас!

Купуємо
6-60 родинні будинки

Charles Podpirka
JRC Management LLC

(718) 459-1651

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса
640 дол.[+tax] (round trip)
465 дол.[+tax] (one way)
Київ
570 дол.[+tax] (round trip)
362 дол.[+tax] (one way)
Restrictions Apply

KARPATY
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY
Export • Import Ltd.

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: nsemczys@aol.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПОСИЛКИ З ОДЕЖЕЮ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!